INJIILKA SIDA LUUKOS U QORAY

Bilaabashadii Kitaabkan

1 Dad badan waxay ku dadaaleen inay soo ha-
gaajiyaan sheeko ku saabsan wixii dhexdayada
lagu sameeyey oo la hubsaday, 2 siday noo ogeysi-
iyeen kuwii tan iyo bilowgii arkay oo Ereygii u
shaqeeyey. 3 Sidaa darteed anigana waxaa ila
wanaagsanayd inaan, anigoo tan iyo bilowgii wax
walba oo dhacay aad u gartay, si hagaagsan ku-
ugu qoro, Te'ofilosow sharaf weyn lahow, 4 inaad
garatid hubniintii hadalkii lagu baray.

Dhalashada Yooxanaa Baabtiisaha Waa La Sii Sheegay

5 Wakhtigii Herodos ahaa boqorkii Yahuudiya,
waxaa jiray wadaad la odhan jiray Sakariyas,
oo ka mid ahaa safkii Abiya; haweenaydiisuna
waxay ka mid ahayd hablihii reer Haaruun,
magaceedana waxaa la odhan jiray Elisabed.
6 Labadooduba xaq bay ku ahaayeen Ilaah hor-
tiisa, oo qaynuunnadii iyo xukummadii Rabbiga
ayay eedla'aan ku socon jireen. 7 Ilmo ma ay
lahayn, waayo, Elisabed madhalays bay ahayd, oo
labadooduba way da'weynaayeen.

8 Waxaa dhacay, intuu shuqulkii wadaadni-
madii safkiisa dartiis samaynayay Ilaah hortiisa,
9 sida caadadii wadaadnimadu u ahayd, in
shuqulkiisu ahaa inuu foox shido goortuu

macbudka Rabbiga galay. 10 Saacaddii fooxa
ayaa dadkii badnaa oo dhammu dibadda ku
tukanayeen. 11 Markaasaa waxaa isaga u soo
muuqatay malaa'igtii Rabbiga oo taagnayd
meeshii fooxa lagu shido midigteeda. 12 Goortuu
Sakariyas arkay ayuu naxay, wuuna cabsaday.
13 Laakiin malaa'igtii baa ku tidhi, Ha baqin,
Sakariyasow, waayo, baryadaadii waa la maqlay;
afadaada Elisabedna wiil bay kuu dhali doontaa,
magiciisana waxaad u bixin doontaa Yooxanaa.
14 Waxaad heli doontaa farxad iyo rayrayn; dad
badanna dhalashadiisa ayay ku farxi doonaan,
15 waayo, Rabbiga hortiisa nin weyn buu ku
ahaan doonaa, mana cabbi doono khamri
ama wax lagu sakhraamo. Waxaana xataa
uurka hooyadiis kaga buuxsami doona Ruuxa
Quduuskaa. 16 Reer binu Israa'iil badidoodana
ayuu Rabbiga Ilaahooda ah ku soo jeedin
doonaa. 17 Isaguna wuxuu ku hor mari doonaa
ruuxii iyo xooggii Eliyaas inuu aabbayaasha
qalbiyadooda ku soo jeediyo carruurta, iyo inuu
caasiyiinta ku soo celiyo xigmadda kuwa xaqa ah,
inuu Rabbiga u diyaargareeyo dad hagaagsan.
18 Sakariyas wuxuu malaa'igtii ku yidhi, Sidee
baan waxan u garan doonaa? Waayo, anigu
oday baan ahay, afadayduna waa da'weynaatay.
19 Malaa'igtii baa u jawaabtay oo ku tidhi, Anigu
waxaan ahay Jibriil oo Ilaah hortiisa istaaga.
Waxaa la ii soo diray inaan kula hadlo oo aan
warkan wanaagsan kuu keeno. 20 Bal eeg, waad
aamusnaan doontaa, mana hadli kari doonto,
ilaa maalinta waxyaalahan dhici doonaan,
waayo, waad rumaysan weyday hadalladayda

wakhtigooda la oofin doono. [21] Dadkuna waxay
sugayeen Sakariyas, oo waxay la yaabeen siduu
macbudka ugu raagay. [22] Markuu soo baxay ayuu
la hadli kari waayay, markaasay garteen inuu
macbudka wax ku arkay. Kolkaasuu gacanta
ugu sii tilmaamayay iyaga, isagoo sii carrab la'.
[23] Kolkii maalmihii shuqulkiisii wadaadnimadu
dhammaadeen ayuu wuxuu tegey gurigiisii.

[24] Maalmahaas dabadeed afadiisa Elisabed
ayaa uuraysatay, oo shan bilood ayay isqarisay
iyadoo leh. [25] Sidaasaa Rabbigu iigu sameeyey
maalmihii uu i eegay inuu ceebtayda dadka
dhexdooda iiga qaado.

Dhalashada Ciise Masiix Waa La Sii Sheegay

[26] Bishii lixaad Ilaah baa malaa'ig Jibriil u soo
diray magaalada Galili oo Naasared la odhan ji-
ray [27] ilaa gabadh bikrad ah oo u doonanayd
nin la odhan jiray Yuusuf oo dhashii Daa'uud
ahaa; gabadhana waxaa la odhan jiray Maryan.
[28] Malaa'igtii baa u soo gashay, oo waxay ku tidhi,
Nabad, adigoo nimcaysan, Rabbiga ayaa kula jira.
[29] Markaasay hadalkii ka naxday, oo waxay isku
tidhi, Maxay tahay salaantan? [30] Malaa'igtii baa
ku tidhi, Ha baqin, Maryamay, waayo, nimco
ayaad Ilaah ka heshay. [31] Bal eeg, waad uuraysan
doontaa, oo wiil baad umuli doontaa, magiciisana
waxaad u bixin doontaa Ciise. [32] Nin weyn buu
ahaan doonaa, waxaana loogu yeedhi doonaa
Wiilka Kan ugu sarreeya, Rabbiga Ilaaha ahuna
wuxuu siin doonaa carshigii awowgiis Daa'uud.
[33] Weligiiba wuxuu boqor u ahaan doonaa dadkii
Yacquub, boqornimadiisuna ma idlaan doonto.

34 Kolkaasaa Maryan waxay malaa'igtii ku tidhi,
Sidee baa waxanu ku noqon doonaan? Anigu
ninna garan maayo. 35 Malaa'igtii waa u jawaab-
tay oo ku tidhi, Ruuxa Quduuska ah ayaa kugu
soo degi doona, oo xooggii Kan ugu sarreeya
ayaa hoosiis kuu noqon doona, sidaa darteed
kan quduuska ah oo kaa dhalan doona waxaa
loogu yeedhi doonaa Wiilka Ilaah. 36 Bal eeg, ina-
adeertaa Elisabedna wiil bay uuraysatay iyadoo
da'weyn; oo tanuna waxay tii madhalays loogu
yeedhi jiray u tahay bisheedii lixaad. 37 Waayo,
wax aan Ilaah kari doonin ma jiro. 38 Maryan
ayaa tidhi, Waa i kan, waxaan ahay addoontii Rab-
biga. Sidaad u hadashay ha ii noqoto. Markaasaa
malaa'igtii ka tagtay.

Maryan Waxay Booqatay Elisabed; Gabaygii Maryan Ee Ammaanta Ahaa

39 Maalmahaas Maryan baa kacday, oo waxay
dhaqso u tagtay dhulkii buuraha lahaa ilaa maga-
alo ka mid ah reer Yahuudah, 40 oo waxay gashay
gurigii Sakariyas, oo salaantay Elisabed. 41 Oo
waxaa dhacay goortii Elisabed salaantii Maryan
maqashay in ilmihii uurkeeda ku boodbooday;
Elisabedna waxaa ka buuxsamay Ruuxa Qudu-
uska ah. 42 Markaasay cod dheer ku qaylisay oo
tidhi, Dumarka dhexdooda waad ku barakaysan
tahay, oo midhaha uurkaaga waa barakaysan
yahay. 43 Xaggee waxanu iiga yimaadeen in
Sayidkayga hooyadiis iigu timaado? 44 Bal eeg,
markii codkii salaantaadu dhegahayga ku dha-
cay, ilmaha uurkayga ku jira ayaa farxad la bood-
booday. 45 Waxaa barakaysan tii rumaysatay;

waayo, waxyaalihii xagga Rabbiga looga sheegay
ayay dhici doonaan. 46 Maryanna waxay tidhi,

Naftaydu Rabbigay weynaynaysaa,

47 Ruuxayguna wuxuu ku reyreeyey Ilaaha Badbaadiyahayga ah.

48 Waayo, wuxuu eegay hoosaysnimada addoontiisa,

Bal eeg, tan iyo hadhow qarniyada oo dhammu waxay iigu yeedhi doonaan tan barakaysan.

49 Waayo, kan xoogga leh ayaa waxyaalo waaweyn ii sameeyey;

Magiciisuna waa Quduus,

50 Tan iyo ab ka ab naxariistiisu waxay gaadhaa

Kuwa isaga ka cabsada.

51 Wuxuu xoog ku sameeyey gacantiisa,

Oo kuwii fikirradii qalbigoodii ku kibray ayuu kala firdhiyey.

52 Kuwii xoogga lahaa ayuu carshiyadoodii ka soo dejiyey

Oo kuwii hooseeyey ayuu sarraysiiyey.

53 Kuwii gaajaysnaa ayuu wax wanaagsan ka dhergiyey,

Kuwii hodanka ahaana iyagoo madhan ayuu diray.

54 Midiidinkiisii Israa'iil ayuu caawiyey

Inuu xusuusto inuu u naxariisto

55 Ibraahim iyo farcankiisii weligoodba

(Siduu awowayaasheennii ula hadlay).

56 Maryan waxay iyada la joogtay abbaaraha
saddex bilood, markaasay gurigeeda ku noqotay.

Dhalashadii Yooxanaa Baabtiisaha; Aabbihiis Gabaygiisii Ammaanta Ahaa

57 Hadda Elisabed wakhtigii ay umuli
lahayd ayaa la joogay, oo wiil bay dhashay.
58 Derisyadeedii iyo xigaalkeedii ayay maqleen
siduu Rabbigu naxariistiisii ugu weyneeyey
iyada, wayna la farxeen. 59 Waxaa dhacay inay
maalintii siddeedaad u yimaadeen inay wiilkii
gudaan, oo waxayna u bixiyeen magicii aabbihiis
Sakariyas. 60 Kolkaasaa hooyadiis u jawaabtay oo
ku tidhi, Sidaas ma aha; waxaase loogu yeedhi
doonaa Yooxanaa. 61 Waxay ku yidhaahdeen,
Xigaalkaaga kuma jiro qof magacaas loo bixiyey.
62 Waxay aabbihiis gacan ugu tilmaameen oo
weyddiiyeen wuxuu doonayay in loogu yeedho.
63 Markaasuu wuxuu weyddiistay loox oo ku
qoray, isagoo leh, Magiciisu waa Yooxanaa.
Wayna wada yaabeen. 64 Kolkiiba afkiisii
ayaa furmay, oo carrabkiisiina waa debcay,
markaasuu hadlay oo Ilaah ammaanay. 65 Dadkii
agtooda joogay oo dhammu way wada cabsadeen,
oo hadalladan oo dhan waa lagaga hadlayay
dalkii buuraha lahaa oo Yahuudiya oo dhan.
66 Kuwa waxyaalahaas maqlay oo dhan ayaa
qalbigooda geliyey oo waxay yidhaahdeen,
Haddaba ilmahanu muxuu noqon doonaa?
Waayo, gacantii Rabbiga ayaa la jirtay isaga.

67 Markaasaa aabbihiis Sakariyas waxaa ka bu-
uxsamay Ruuxa Quduuska ah, waxna wuu sii
sheegay isagoo leh,

68 Ha ammaanmo Rabbiga ah Ilaaha Israa'iil,

Waayo, dadkiisii ayuu soo booqday oo furtay.

69 Badbaadiye xoog leh ayuu inoogu kiciyey
Gurigii midiidinkiisa Daa'uud,
70 (Siduu afkii nebiyadiisii quduuska ahaa tan iyo bilowgii uga hadli jiray),
71 Inuu inaga badbaadiyo cadaawayaasheenna iyo gacanta kuwa ina neceb oo dhan,
72 Iyo inuu u naxariisto awowayaasheen,
Iyo inuu axdigiisii quduuska ahaa xusuusto,
73 Oo ahaa dhaartii uu awoweheennii Ibraahim ugu dhaartay,
74 Inuu ina siiyo innagoo cadaawayaasheenna gacmahooda laynaga bixiyey
Inaynu baqdinla'aan isaga ugu hawshoonno
75 Quduusnimada iyo xaqnimada isaga hortiisa cimrigeenna oo dhan.
76 Adiguna, ilma yahow, waxaa laguugu yeedhi doonaa nebigii Kan ugu sarreeya,
Waayo, waxaad hor mari doontaa Rabbiga hortiisa inaad jidadkiisa diyaargaraysid;
77 Oo aad dadkiisa ogeysiisid badbaadada
Ee dembidhaafkooda ah,
78 Ee laga hela naxariista weyn ee Ilaaheenna,
Tan qorraxda soo baxda xagga sare inaga soo booqan doonta,
79 Inay iftiimiso kuwa fadhiya gudcurka iyo hooskii dhimashada,
Iyo inay cagaheenna jidkii nabadda ku kaxayso,
80 Wiilkuna waa koray oo ruuxuu ka xoogoobay,
wuxuuna joogay cidlada ilaa maalintii uu Israa'iil
istusi lahaa.

2

Dhalashadii Ciise Masiix (Mat. 1:18-25)

1 Wakhtigaas waxaa dhacay in amar ka soo
baxay Kaysar Awgustus in dadka dunida jooga oo
dhan la qoro. 2 Qorniinkaas kolkii ugu horreeyey
waxaa la sameeyey markii Kuranayos xukumi
jiray Suuriya. 3 Dhammaan waxay u wada tageen
in la qoro, mid kastaba magaaladiisii. 4 Yuusufna
Galili ayuu ka kacay, oo magaaladii Naasared
ka tegey, oo wuxuu aaday Yahuudiya ilaa ma-
gaaladii Daa'uud oo Beytlaxam la odhan jiray,
maxaa yeelay, wuxuu ahaa dadkii iyo dhashii
Daa'uud, 5 in lala qoro Maryan oo ahayd tii u doo-
nanayd oo uurka lahayd. 6 Waxaa dhacay kolkay
halkaas joogeen in maalmihii ay umuli lahayd
dhammaadeen, 7 waxayna umushay wiilkeedii
curadka ahaa, markaasay maro ku duudduubtay
oo qabaal ku jiifisay, waayo, meel ay ku hoydaan
ayay hudheelkii ka waayeen.

8 Dalkaas waxaa jiray adhijirro bannaanka
jooga oo habeenkii idahooda ilaalinaya.
9 Malaa'igtii Rabbiga ayaa ag istaagtay,
oo ammaanta Rabbiga ayaa iftiimisay
hareerahooda, aad bayna u baqeen. 10 Markaasaa
malaa'igtii ku tidhi, Ha baqina, waayo, ogaada,
waxaan idiin keenay war wanaagsan oo leh
farxad weyn oo u ahaan dadka oo dhan. 11 Waayo,
maanta waxaa magaalada Daa'uud idiinku
dhashay Badbaadiye oo ah Masiixa Rabbiga ah.
12 Oo waxaa calaamo idiin ahaan tan, waxaad heli
doontaan ilmo maro ku duudduuban oo ku jiifa

qabaal. [13] Dhaqsoba waxaa malaa'igtii la jirtay
guuto fara badan oo jannada ka timid, wayna
ammaanayeen Ilaah oo lahaayeen,
[14] Ilaah ha ku ammaanmo meelaha ugu sarreeya,
Xagga dhulkana nabad ha ahaato dadka ka
farxiya Ilaah dhexdooda.

[15] Waxaa dhacay markii malaa'igihii ka tageen
oo jannada ku noqdeen in adhijirradii isku yid-
haahdeen, Haddana aan tagno xataa ilaa Beyt-
laxam, aan aragnee waxaas dhacay oo Rabbiga
ina ogeysiiyey. [16] Markaasay dhaqso u yimaadeen
oo waxay heleen Maryan iyo Yuusufba iyo ilmi-
hii oo qabaal ku jiifa. [17] Oo goortay arkeen,
waxay ogeysiiyeen hadalka ilmahan looga shee-
gay iyaga. [18] Dadkii maqlay oo dhanna ayaa
ka yaabay waxyaalihii adhijirradu u sheegeen.
[19] Maryanse hadalkaas oo dhan ayay haysatay oo
qalbigeeda kaga fikirtay. [20] Adhijirraduna way
noqdeen iyagoo Ilaah ku ammaanaya oo ku wey-
naynaya waxyaalihii ay maqleen oo ay arkeen oo
dhan, sidii iyaga loogu sheegay.

[21] Goortii siddeed maalmood dhammaatay oo
wiilkii la gudi lahaa, magiciisii waxaa loo baxshay
Ciise, sida malaa'igtii ugu bixisay intaan uurka
lagu uuraysan.

Ciisaa Rabbiga Loogu Dhiibay Macbudka Dhexdiisa

[22] Kolkii maalmihii nadiifiskeeda u
dhammaadeen sidii sharciga Muuse lahaa, waxay
geeyeen Yeruusaalem inay Rabbiga u dhiibaan
[23] (siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga, Curad
walba oo lab ah waxaa loogu yeedhi doonaa

quduus xagga Rabbiga), 24 iyo inay allabari u
bixiyaan siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga,
Laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar.

Simecoon Iyo Gabaygiisii Ammaanta Ahaa

25 Bal eeg, waxaa Yeruusaalem joogay nin
magiciisii ahaa Simecoon. Ninkaasu wuxuu ahaa
nin xaq ah oo cibaado leh; wuxuuna sugayay gar-
gaaridda Israa'iil. Ruuxii Quduuska ahaana waa
dul joogay. 26 Waxaana Ruuxii Quduuska ahaa u
muujiyey inaanu dhimasho arag intaanu Rabbiga
Masiixiisa arkin. 27 Oo wuxuu Ruuxii ku galay
macbudka, oo goortii waalidkii keeneen wiilkii
Ciise ahaa inay caadadii sharciga ku sameeyaan,
28 markaasuu gacmihiisa ku qaaday, oo Ilaah am-
maanay, oo yidhi,

29 Rabbiyow, imminka addoonkaagu nabad ha ku tago,
Sida hadalkaagu ahaa,
30 Waayo, indhahaygu waxay arkeen badbaadintaada,
31 Tan aad dadka oo dhan hortiis hagaajisay,
32 Oo ah iftiin quruumaha lagu muujiyo,
Iyo ammaanta dadkaaga Israa'iil.

33 Markaasaa aabbihiis iyo hooyadiis ka yaabeen
waxyaalihii lagaga hadlay isaga. 34 Simecoon
ayaa iyaga u duceeyey, wuxuuna hooyadiis
Maryan ku yidhi, Ogow, wiilkan waxaa loo dhigay
dhicidda iyo kicidda kuwa badan oo Israa'iil ku
jira, iyo calaamo ka gees ahaan lagaga hadlo,
35 si ay qalbiyo badan fikirradoodu u muuqan
doonaan. Adigana seef baa naftaada ka mudhbixi
doonta.

Anna

36 Waxaa jirtay nebiyad Anna la odhan
jiray, ina Fanuu'eel, oo ahayd qoladii Aasheer,
wayna da'weynayd; nin bayna la jirtay toddoba
sannadood bikradnimadeeda dabadeed.
37 Waxayna ahayd carmal xataa afar iyo siddeetan
sannadood, macbudkana kama ay tegin, laakiin
Ilaah ayay soon iyo salaad habeen iyo maalinba
ku caabudaysay. 38 Saacaddaas qudheeda ayay
soo gashay oo Ilaah u mahadnaqday, oo kuwa
furashada Yeruusaalem sugayay oo dhan ayay
xaggiisa kala hadashay.

Ciise Carruurnimadiisii

39 Goortay wax walba dhammeeyeen sida sharciga Rabbigu leeyahay, waxay ku noqdeen Galili ilaa magaaladoodii Naasared.

40 Wiilkii ayaa koray oo itaal weynaaday, waxaana ka buuxsantay xigmad; Ilaah nimcadiisuna way dul joogtay.

41 Sannad walba waalidkiisii waxay
Yeruusaalem u tegi jireen Iiddii Kormaridda.
42 Goortuu laba iyo toban sannadood jiray ayay
aadeen sidii caadadii iiddu u ahayd. 43 Oo goortay
maalmihii dhammaysteen, oo ay noqonayeen,
ayaa Ciise wiilkii ahaa ku hadhay Yeruusaalem,
waalidkiisuna ma ogayn, 44 laakiin iyagoo u
malaynaya inuu dadka la socdo, ayay maalin
sii socdeen, markaasay ka dhex doondooneen
xigaalkooda iyo kuway isbarteen. 45 Oo markay
heli waayeen ayay Yeruusaalem ku noqdeen oo
ka doondooneen. 46 Waxaa noqotay, saddex
maalmood dabadeed, inay macbudka ka
heleen isagoo macallimiinta dhex fadhiya oo

dhegaysanaya oo wax weyddiinaya. 47 Dadkii
maqlay oo dhan ayaa la yaabay garashadiisii
iyo jawaabihiisii. 48 Goortay arkeen isagii
way la yaabeen, oo hooyadiis ayaa ku tidhi,
Wiilkaygiiyow, maxaad sidaas noo yeeshay?
Bal eeg, aniga iyo aabbahaa caloolxumo waannu
kugu doondoonnay. 49 Markaasuu wuxuu ku
yidhi, Maxaad ii doondoonayseen? Miyaanad
ogayn inay igu waajib tahay inaan danta
Aabbahay ku jeedo? 50 Laakiin way garan
waayeen hadalkii uu kula hadlay. 51 Kolkaasuu
raacay oo Naasared tegey, wuuna ka dambeeyey
iyaga; laakiinse hooyadiis hadalkaas oo dhan
qalbigeeda ayay ku haysatay.

52 Ciisena wuxuu ku koray xigmad iyo dherer
iyo nimco, Ilaah iyo dadka hortooda.

3

Yooxanaa Baabtiisaha Iyo Farriintii Uu Waday (Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)

1 Waxay ahayd sannaddii shan iyo tobnaad
oo Tiberiyas Kaysar boqranaa, markii Bontiyos
Bilaatos xukumi jiray Yahuudiya, oo Herodos
taliye u ahaa Galili, walaalkiis Filibosna taliye
u ahaa Ituraya iyo dalkii Tarakhoonitis, oo
Lusaniyas taliye u ahaa Abilene, 2 oo Annas
iyo Kayafas wadaaddadii sare ahaan jireen,
markaasaa ereygii Ilaah cidlada ugu yimid
Yooxanaa ina Sakariyas. 3 Wuxuu yimid Webi
Urdun hareerihiis oo dhan isagoo dadka ku
wacdiyeya baabtiiskii toobadda dembidhaafka

aawadiis, 4 siday ugu qoran tahay kitaabkii
hadallada Nebi Isayos,

Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya,

Jidka Rabbiga hagaajiya,

Waddooyinkiisa toosiya.

5 Dooxo walba waa la buuxin doonaa,

Qar iyo buur walbana waa la gaabin doonaa,

Wixii qalloocanna waa la toosin doonaa,

Jidadka xunxunna waa la simi doonaa,

6 Uunka oo dhammuna badbaadinta Ilaah ayay
arki doonaan.

7 Haddaba wuxuu ku yidhi dadkii badnaa oo
u soo baxay inuu baabtiiso iyaga, Dhal jilbisay,
yaa idiinka digay inaad ka carartaan cadhada
imanaysa? 8 Haddaba midho toobad istaahila
soo bixiya, hana bilaabina inaad isku tidhaah-
daan, Waxaannu leennahay Ibraahim oo aabbe
noo ah. Waayo, waxaan idinku leeyahay, Ilaah
waa karaa inuu dhagaxyadan carruur uga kiciyo
Ibraahim. 9 Haddeer weliba faaska waxaa la
dhigay geedaha guntooda. Sidaa darteed geed
walba oo aan midho wanaagsan soo bixin waa la
gooyaa oo dabka lagu tuuraa. 10 Markaasaa dadkii
badnaa weyddiiyeen, oo waxay ku yidhaahdeen,
Haddaba maxaannu samaynaa? 11 Kolkaasuu
u jawaabay oo iyagii ku yidhi, Kii laba khamiis
qabaa, ha siiyo kii aan waxba qabin; kii cunto
qabaana, sidaas oo kale ha yeelo. 12 Markaasaa
waxaa u yimid cashuurqaadayaal in la baabti-
iso, waxayna ku yidhaahdeen, Macallimow, an-
naguna maxaannu samaynaa? 13 Isaguna wuxuu
ku yidhi, Waxaa laydiin amray wax ka badan

ha qaadanina. 14 Markaasaa askarna weyddi-
isay oo ku tidhi, Annaguna maxaannu samay-
naa? Wuxuu iyagii ku yidhi, Ninna ha dulmina,
oo ninna ha masabidina; mushahaaradiinnana
raalli ku ahaada.
15 Intii dadku filanayeen oo kulligoodna qal-
biyadooda kaga fikirayeen Yooxanaa inuu yahay
Masiixii iyo in kale, 16 ayaa Yooxanaa kulligood
u jawaabay oo ku yidhi, Anigu waxaan idinku
baabtiisaa biyo, laakiin waxaa imanaya ku iga
itaal weyn, kan aanan istaahilin inaan yeelmi-
hii kabihiisa furo. Isagu wuxuu idinku baabtiisi
doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab. 17 Masaftiisu
gacantiisay ku jirtaa inuu goobtiisa wax lagu
tumo aad u safeeyo oo sarreenkana maqsinkiisa
ku soo ururiyo, laakiin buunshaha ayuu dab aan
demeyn ku gubi doonaa.
18 Digniin badan oo kale ayuu dadka ku
wacdiyey. 19 Laakiin kolkuu taliye Herodos u
canaantay walaalkiis Filibos naagtiisii Herodiya
aawadeed, iyo waxyaalaha xunxun oo Herodos
sameeyey oo dhan aawadood, 20 ayaa Herodos
waxan oo dhan weliba ku daray inuu Yooxanaa
ku xidho xabsigii.

Ciise Waa La Baabtiisay
(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

21 Markii dadkii oo dhan la baabtiisay,
waxaa dhacay in Ciisena la baabtiisay, oo
intuu tukanayay ayaa samadu furantay, 22 oo
Ruuxa Quduuska ah ayaa dushiisa ku soo degay
isagoo muuqasho jidh leh oo qoolley u eg,
waxaana samada ka yimid cod leh, Adigu waxaad

tahay Wiilkayga aan jeclahay; ee waan kugu faraxsanahay.

Abtirsiinta Ciise
(Mat. 1:1-17)

23 Oo Ciise markuu bilaabay inuu wax baro, wuxuu ahaa qiyaas soddon jir, isagoo ahaa (sida loo moodayay) ina Yuusuf, kan ahaa ina Heli,
24 kan ahaa ina Matad, kan ahaa ina Laawi, kan ahaa ina Malki, kan ahaa ina Yanna, 25 kan ahaa
ina Yuusuf, kan ahaa ina Matatiyas, kan ahaa ina Caamoos, kan ahaa ina Na'uum, kan ahaa ina Esli, kan ahaa ina Naggay, 26 kan ahaa ina
Ma'ad, kan ahaa ina Matatiyas, kan ahaa ina Semey, kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Yuuda,
27 kan ahaa ina Yo'anna, kan ahaa ina Reesa, kan ahaa ina Serubaabel, kan ahaa ina Salaatii'eel, kan ahaa ina Neeri, 28 kan ahaa ina Malki, kan
ahaa ina Addi, kan ahaa ina Koosam, kan ahaa ina Elmoodam, kan ahaa ina Ceer, 29 kan ahaa
ina Yooses, kan ahaa ina Eliiceser, kan ahaa ina Yoorim, kan ahaa ina Matad, kan ahaa ina Laawi,
30 kan ahaa ina Simecoon, kan ahaa ina Yuuda, kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Yoonam, kan ahaa ina Eliyaqiim, 31 kan ahaa ina Mele'as, kan
ahaa ina Menna, kan ahaa ina Matata, kan ahaa ina Naataan, kan ahaa ina Daa'uud, 32 kan ahaa
ina Yesay, kan ahaa ina Coobeed, kan ahaa ina Bocas, kan ahaa ina Salmoon, kan ahaa ina Naasoon, 33 kan ahaa ina Caminadaab, kan ahaa ina
Araam, kan ahaa ina Esroom, kan ahaa ina Feres, kan ahaa ina Yahuudah, 34 kan ahaa ina Yacquub,
kan ahaa ina Isxaaq, kan ahaa ina Ibraahim, kan ahaa ina Tara, kan ahaa ina Naakoor, 35 kan ahaa
ina Seruukh, kan ahaa ina Ragaw, kan ahaa ina

Faleg, kan ahaa ina Xeber, kan ahaa ina Salah,
36 kan ahaa ina Qaynaan, kan ahaa ina Arfaksad,
kan ahaa ina Sheem, kan ahaa ina Nuux, kan ahaa
ina Lameg, 37 kan ahaa ina Metushelax, kan ahaa
ina Enoog, kan ahaa ina Yaared, kan ahaa ina
Mahalaleel, kan ahaa ina Qaynaan, 38 kan ahaa
ina Enoos, kan ahaa ina Seed, kan ahaa ina Aadan,
kan ahaa ina Ilaah.

4

Shayddaan Baa Isku Dayay Inuu Ciise Duufsado (Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13)

1 Ciise waxaa ka buuxsamay Ruuxa Quduuska
ah, oo Webi Urdun ayuu ka noqday, oo Ruuxii
baa cidlada u kaxeeyey. 2 Afartan maalmood
ayaa Ibliisku jirrabayay. Maalmahaasna waxba
ma cunin. Goortay maalmihii dhammaadeen
ayuu gaajooday. 3 Markaasaa Ibliisku wuxuu
ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah ku dheh
dhagaxan, Kibis noqo. 4 Ciise baa u jawaabay oo
ku yidhi, Waa qoran tahay, Dadku waa inaanu
kibis oo keliya ku noolaan. 5 Oo markuu kor u
kaxeeyey wuxuu wakhti yar ku tusay quruumaha
dunida oo dhan. 6 Markaasaa Ibliisku wuxuu
ku yidhi, Amarkan oo dhan waan ku siinayaa
iyo ammaantoodaba, waayo, waa lay siiyey; oo
kii aan doonayo ayaan siiyaa. 7 Haddaba had-
daad hortayda i caabuddid, kulli adaa lahaan
doona. 8 Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku
yidhi, Waa qoran tahay, Waa inaad caabuddo
Rabbiga Ilaahaaga ah oo waa inaad isagoo keliya
u adeegto. 9 Markaasuu Yeruusaalem geeyey,
wuxuuna saaray munaaraddii macbudka oo ku

yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah, halkan hoos
iskaga tuur; 10 waayo, waa qoran tahay,
Malaa'igihiisa ayuu ku amri doonaa inay ku
ilaaliyaan, 11 iyo,
Inay gacmahooda sare kuugu qabtaan inaanay
cagtaadu dhagax ku dhicin.
12 Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Waa la yidhi,
Rabbiga Ilaahaaga ah waa inaanad jirrabin.
13 Ibliiskiina markuu jirrabaad walba dham-
meeyey ayuu ka tegey intii wakhti ah.

Bilowgii Wacdiga Ciise
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15)

14 Markaasaa Ciise wuxuu xooggii Ruuxa kula
noqday Galili, warkiisuna wuxuu gaadhay dhulka
ku wareegsan oo dhan. 15 Sunagogyadoodana
ayuu wax ku baray, dhammaanna waa la wada
ammaanay isaga.

Ciise Waa Laga Celiyey Naasared
(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)

16 Markaasuu wuxuu yimid Naasared oo ahayd
meeshuu ku koray, oo maalintii sabtida sida
caadadiisu ahayd ayuu sunagogga galay, wuuna
istaagay inuu wax akhriyo. 17 Waxaa loo dhiibay
kitaabkii Nebi Isayos, oo goortuu kitaabkii furay
ayuu helay meeshii lagu qoray,
18 Ruuxii Rabbiga ayaa i dul jooga,
Waayo, wuxuu ii subkay inaan war wanaagsan
masaakiinta ku wacdiyo,
Wuxuuna ii soo diray inaan kuwa xidhan furriin-
nimada ogeysiiyo
Iyo kuwa indhaha la' soo celinta araggooda
Iyo inaan kuwa nabaraysan soo furfuro,

19 Iyo inaan dadka ogeysiiyo sannadda qaabbi-
laadda ah ee Rabbiga.

20 Intuu kitaabkii duudduubay ayuu midiidinka
u dhiibay oo fadhiistay; oo dadkii sunagoggii
ku jiray oo dhan ayaa indhaha ku taagay.
21 Markaasuu bilaabay inuu ku yidhaahdo,
Maanta Qorniinkan dhegihiinnu maqlay
waa rumoobay. 22 Kulligood markhaati bay
ahaayeen, wayna ka yaabeen hadallada
nimcada leh oo afkiisa ka soo baxay, markaasay
yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn wiilkii
Yuusuf? 23 Kolkaasuu ku yidhi, Shakila'aan
waxaad masaalkan igu odhan doontaan,
Dhakhtarow, isbogsii. Wax kastoo aannu
maqalnay oo Kafarna'um lagu sameeyey, halkan
dhulkaagana ku samee. 24 Markaasuu ku yidhi,
Runtii waxaan idinku leeyahay, Nebina dalkiisa
laguma aqbalo. 25 Laakiin runtii waxaan idinku
leeyahay, Wakhtigii Eliyaas waxaa Israa'iil ku
jiray carmallo badan oo nimankoodii ka dhinteen
markii cirku saddex sannadood iyo lix bilood
xidhmay oo abaar weyni dhulka oo dhan ka
dhacday. 26 Laakiin middoodna Eliyaas looma
dirin, naag carmal ah oo magaalada Sarefta oo
dalka Siidoon ku jirtay maahee. 27 Wakhtigii
Nebi Eliishaana waxaa Israa'iil ku jiray dad
badan oo baras leh, midkoodna lama daahirin
Nacamaan reer Suuriya maahee. 28 Markii kuwii
sunagogga ku jiray oo dhan waxaas maqleen
ayay aad u cadhoodeen. 29 Markaasay kaceen
oo magaaladii ka saareen, waxayna u kaxeeyeen
buurtii magaaladoodii ka dhisnayd qarkeedii

inay ka tuuraan. 30 Laakiin isagu intuu dhex
maray ayuu iska tegey.

Jinnoolihii La Bogsiiyey
(Mar. 1:21-28)

31 Wuxuuna u degay Kafarna'um oo magaalada
Galili ah. Oo maalmihii sabtida ayuu dadka wax
barayay. 32 Waxbariddiisiina way la yaabeen,
waayo, hadalkiisu amar buu lahaa. 33 Waxaana
sunagogga joogay nin jinni wasakh leh qaba. Cod
weyn ayuu ku qayliyey, oo wuxuu yidhi, 34 Na daa!
Maxaa inoo dhexaya, Ciise reer Naasaredow? Ma
waxaad u timid inaad na baabbi'iso? Anigu waa
ku garanayaa kii aad tahay, Kan Quduuska ah ee
Ilaah. 35 Ciise baa canaantay oo ku yidhi, Aamus
oo ka soo bax. Jinniguna goortuu ninkii dhexda
ku tuuray ayuu ka soo baxay, waxbana ma uu
yeelin. 36 Yaab weyn ayaa ku wada dhacay; wayna
isla wada hadleen oo yidhaahdeen, Waa maxay
hadalkan? waayo, jinniyada wasakhda leh ayuu
amar iyo xoog ku xukumaa, wayna ka baxaan.
37 Meel kasta oo dalka ku wareegsan ayaa warka
isaga ku saabsan gaadhay.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Simoon Soddohdiis Iyo Qaar Kale Oo Badan
(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-39)

38 Markaasuu sunagoggi ka soo kacay,
oo wuxuu galay gurigii Simoon. Simoon
soddohdiisna qandho weyn ayay qabtay,
markaasay isaga u baryeen aawadeed, 39 oo intuu
isa soo dul taagay ayuu qandhadii canaantay,
wayna daysay. Kolkiiba way kacday oo u adeegtay
iyagii.

40 Markii qorraxdu sii dhacaysay, dadkii oo
dhan oo lahaa dad cudurro kala cayncayn ah
qabay ayay isaga u keeneen; mid kastaba gacmi-
hiisuu saaray oo bogsiiyey. 41 Jinniyona dad
badan ayay ka soo baxeen, iyagoo qaylinaya oo
leh, Adigu waxaad tahay Wiilka Ilaah. Isaguse
waa canaantay oo uma oggolaanin inay hadlaan,
waayo, waxay garanayeen inuu Masiixa yahay.
42 Goortii ay maalintii noqotay, ayuu baxay oo
meel cidla ah tegey; dadkii badnaana way doon-
dooneen oo u yimaadeen. Wayna qabteen si aanu
uga tegin. 43 Laakiin wuxuu iyagii ku yidhi, Waa
inaan magaalooyinka kalena injiilka boqortooy-
ada Ilaah ku wacdiyo, waayo, sidaa darteeda waa
la ii soo diray.
44 Sunagogyada Galilina ayuu dadka ka dhex
wacdiyi jiray.

5

Wuxuu U Yeedhay Xertiisii U Horraysay (Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

1 Intii dadkii oo dhan isku soo cidhiidhiy-
een inay ereygii Ilaah maqlaan, ayuu is-ag taa-
gay badda Gennesared; 2 oo wuxuu arkay laba
doonniyood oo badda ag taal; laakiin kallu-
umaystayaashii waa ka degeen, oo shabagyadoo-
dii ayay maydhayeen. 3 Markaasuu fuulay doon-
niyihii middood oo Simoon lahaa, wuxuuna ka
baryay inuu in yar dhulka ka durkiyo. Markaasuu
fadhiistay oo dadkii wax ka dhex baray doon-
nidii. 4 Goortuu hadalkii dhammeeyey ayuu
Simoon ku yidhi, Meesha biyaha u dheer gee,

oo shabagyadiinna ku dejiya si aad kalluun u
heshaan. 5 Simoon baa u jawaabay oo ku
yidhi, Macallimow, xalay oo dhan ayaannu haw-
shoonnay, waxbana ma aannu qaban, laakiin
hadalkaaga dartii shabagyada waan dejinayaa.
6 Goortay waxaas yeeleen waxay ku qabteen
kalluun tiro badan, shabagyadooduna way kala
dillaaci gaadheen. 7 Markaasay u gacan haadiy-
een wehelladoodii doonnida kale ku jiray inay
yimaadaan oo caawiyaan. Wayna yimaadeen, oo
waxay buuxiyeen labadii doonniyood, sidaa dar-
teed ayay u dhowaadeen inay degaan. 8 Laakiin
Simoon Butros goortuu waxaas arkay, ayuu Ci-
ise jilbihiisa isku tuuray, oo wuxuu ku yidhi,
Sayidow, waxaan ahay nin dembi leh, ee iga
tag. 9 Maxaa yeelay, isaga iyo kuwii la jirayba,
waxay la yaabeen kalluunkii badnaa oo ay qab-
teen. 10 Sidoo kalena waxaa la yaabay Yacquub
iyo Yooxanaa oo wiilashii Sebedi ahaa, kuwii we-
hello Simoon la ahaa. Ciisena wuxuu Simoon ku
yidhi, Ha baqin, hadda iyo hadhowba dad baad jil-
laabi doontaa. 11 Markay doonniyahoodii dhulkii
geeyeen, ayay wax walba ka tageen, markaasay
raaceen isaga.

Baraslihii La Bogsiiyey
(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

12 Goortuu magaalooyinka middood ku jiray,
waxaa la arkay nin baras miidhan ah. Isa-
guna markuu Ciise arkay, wejigiisuu dhulka dhi-
gay oo ka baryay isagoo leh, Sayidow, haddaad
doonaysid waad i daahirin kartaa. 13 Oo intuu
gacantiisa soo taagay, ayuu taabtay, oo ku yidhi,

Waan doonayaa ee daahirsanow. Oo kolkiiba
baraskii waa ka baxay. 14 Markaasuu ku am-
ray, Ninna ha u sheegin, laakiin jidkaaga mar
oo wadaadka istus. Waxaad daahirsanaantaada
u bixisaa wixii Muuse amray, marag iyaga ha u
ahaatee. 15 Laakiin weliba warkii isaga ku saab-
sanaa ayaa sii fiday; o dad aad u badan ayaa
u yimid inay maqlaan, iyo in bukaankooda laga
bogsiiyo. 16 Markaasuu, intuu ku noqday meelo
cidla ah, ku tukaday.

Curyaankii La Bogsiiyey
(Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12)

17 Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu
wax barayay, oo halkaasna waxaa ag fadhiyey
qaar Farrisiinta iyo macallimiintii sharciga ah oo
ka yimid magaalo walba oo Galili iyo Yahuudiya
iyo Yeruusaalem; xoogga Rabbiguna waa la jiray
isaga si uu u bogsiiyo kuwa buka. 18 Markaasaa
niman waxay sariir ku soo qaadeen nin curyaan
ah, waxayna doonayeen inay gudaha geliyaan
oo hortiisa dhigaan. 19 Markay heli waayeen
meel ay ka geliyaan dadkii badnaa aawadiis, ayay
guriga dushiisa fuuleen, oo saqafka ayay ka dusiy-
een isaga iyo sariirtiisii, oo ay dhex dhigeen Ci-
ise hortiisa. 20 Goortuu rumaysadkoodii arkay
ayuu ku yidhi, Nin yahow, dembiyadaadu waa
kaa cafiyan yihiin. 21 Markaasaa culimmadii iyo
Farrisiintii waxay bilaabeen inay fikiraan iyagoo
leh, Ayuu yahay kan caytamayaa? Ayaa dembiyo
cafiyi kara Ilaah keliya maahee? 22 Laakiin Ci-
ise goortuu fikirradoodii gartay ayuu u jawaabay

oo ku yidhi, Maxaad qalbiyadiinna uga fiki-
raysaan? 23 Iyamaa hawl yar, in la yidhaahdo,
Dembiyadaadu waa kaa cafiyan yihiin, ama in
la yidhaahdo, Kac oo soco? 24 Laakiin si aad ku
garataan in Wiilka Aadanahu dhulka ku leeya-
hay amar uu dembiyada ku cafiyo (ayuu ninkii
curyaanka ahaa ku yidhi), Waxaan kugu leeya-
hay, Kac oo sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.
25 Kolkiiba hortood ayuu kacay, oo qaatay wixii
uu ku jiifay, oo gurigiisa tegey, isagoo Ilaah am-
maanaya. 26 Markaasay wada yaabeen oo Ilaah
ammaaneen, aad bayna u baqeen, oo waxay yid-
haahdeen, Maanta waxaannu aragnay waxyaalo
yaab leh.

U Yeedhidda Laawi
(Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

27 Waxyaalahaas dabadood ayuu baxay, oo
wuxuu arkay cashuurqaade Laawi la odhan ji-
ray oo fadhiya meeshii cashuurta lagu qaado,
oo wuxuu ku yidhi, I soo raac. 28 Markaasuu
wax walba ka tegey, wuuna kacay oo raacay.
29 Laawi wuxuu gurigiisa ugu sameeyey diyaafad
weyn. Waxaana joogay qaar badan oo cashu-
urqaadayaal ah iyo qaar kale oo cunto ula fadhiya
iyaga. 30 Markaasaa Farrisiintii iyo culimmadoo-
dii, intay xertiisii ka gunuunaceen, waxay ku
yidhaahdeen, Maxaad cashuurqaadayaasha iyo
dembilayaasha wax ula cuntaan oo ula cabtaan?
31 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Kuwa ladan
dhakhtar uma baahna, laakiin kuwa buka ayaa
u baahan. 32 Anigu uma aan imanin inaan kuwa

xaqa ah u yeedho, laakiin inaan dembilayaashase
toobadda ugu yeedho ayaan u imid.

Wax Soonka Ku Saabsan (Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

33 Waxay ku yidhaahdeen, Xerta Yooxanaa
marar badan bay soomaan oo tukadaan, kuwa
Farrisiintuna sidaas oo kale ayay yeelaan, laakiin
kuwaagu wax bay cunaan oo cabbaan. 34 Ciise
wuxuu ku yidhi, Ma ku dirqi karaysaan saaxiib-
badii arooska inay soomaan kolkuu aroosku la
joogo? 35 Laakiin maalmaha ayaa iman doona;
oo kolkii arooska laga qaadi doono, kolkaasay
maalmahaas soomi doonaan. 36 Weliba wuxuu
kula hadlay masaal isagoo leh, Ninna karriin
kama jeexo dhar cusub inuu dhar duug ah ku
tolo, haddii kale tan cusub ayuu jeexayaa, oo
karriintii laga soo gooyay dharkii cusbaa la hes-
hiin mayso kan duugga ah. 37 Ninna khamri
cusub kuma shubo qarbeddo duug ah, haddii kale
khamrigii cusbaa ayaa qarbeddada kala dildil-
laacinaya, oo waa daadanayaa; qarbeddaduna
waa hallaabayaan. 38 Laakiin khamri cusub waa
in lagu shubaa qarbeddo cuscusub. 39 Ma jiro nin,
hadduu khamri duug ah cabbay, doonaya kan
cusub, waayo, wuxuu leeyahay, Kan duugga ah
ayaa wanaagsan.

6

Wax Sabti Dhawridda Ku Saabsan (Mat. 12:1-14; Mar. 2:23--3:6)

1 Maalin sabti ah waxaa dhacay inuu beeraha
dhex marayay, xertiisuna waxay jarteen sabu-
lladii, oo intay gacmahooda ku xoqeen ayay

cuneen. 2 Laakiin Farrisiintii qaarkood waxay ku
yidhaahdeen, Maxaad u samaynaysaan wixii aan
xalaal ahayn in sabtida la sameeyo? 3 Ciise ayaa
u jawaabay oo ku yidhi, Miyaydnaan akhriyin
wixii Daa'uud sameeyey goortuu gaajooday, isaga
iyo kuwii la jiray, 4 siduu gurigii Ilaah u galay oo
uu u qaaday *kibistii tusniinta oo u cunay oo u
siiyey kuwii la jiray, tan aan xalaal u ahayn in la
cuno wadaaddada maahee? 5 Markaasuu iyagii
ku yidhi, Wiilka Aadanahu waa sayidka sabtida.

6 Waxaa sabti kale dhacay inuu sunagogga galay
oo wax ku baray; halkaasna waxaa joogay nin
gacantiisa midigeed engegnayd. 7 Culimmadii
iyo Farrisiintii ayaa fiirinayay inuu sabtida wax
bogsiinayo iyo in kale, si ay ugu helaan wax ay
ku ashtakeeyaan. 8 Isaguse wuxuu gartay fikir-
radoodii; goortaasuu ninkii gacanta engegnaa ku
yidhi, Kac oo dhexda isa soo taag. Wuuna kacay
oo istaagay. 9 Ciise wuxuu ku yidhi, Wax baan idin
weyddiinayaa, Sabtida ma xalaal baa in wanaag
la falo ama shar, in naf la badbaadiyo ama in la
dilo? 10 Markaasuu isha wada mariyey, wuxuuna
ninkii ku yidhi, Gacantaada soo taag. Markaa-
suu yeelay sidaas, gacantiisuna waa bogsatay.
11 Markaasay aad u cadhoodeen, oo waxay ka
wada hadleen waxay Ciise ku samayn lahaayeen.

Ciise Wuxuu Doortay Laba Iyo Tobankii Rasuul (Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

12 Maalmahaas waxaa dhacay inuu buurta u
baxay inuu tukado. Habeenkii oo dhan wuxuu

---

* **6:4** kibistii tusniinta = kibis gooni ah oo loo bixiyey Ilaah.

waday inuu Ilaah u tukado. 13 Oo goortay maalin
noqotay ayuu xertiisii u yeedhay. Markaasuu
laba iyo toban ka soo saaray, wuxuuna u bixiyey
rasuullo; 14 oo waxay ahayeen Simoon, kan uu
Butros u bixiyey, iyo walaalkiis Andaros, iyo Yac-
quub iyo Yooxanaa, iyo Filibos iyo Bartolomayos,
iyo 15 Matayos iyo Toomas, iyo Yacquub ina Al-
fayos, iyo Simoon oo la odhan jiray Qiiroleh, 16 iyo
Yuudas ina Yacquub, iyo Yuudas Iskariyod, kii
gacangeliyey. 17 Markaasuu hoos ula degay, oo
bannaan ayuu istaagay, isaga iyo qaar badan
oo xertiisa ah, iyo dad badan oo Yahuudiya iyo
Yeruusaalem iyo xeebaha Turos iyo Siidoon uga
yimaadeen inay maqlaan iyo in cudurradooda
laga bogsiiyo. 18 Oo kuwo jinniyo wasakh leh
derdereenna waa la bogsiiyey. 19 Dadkii badnaa
oo dhan waxay doonayeen inay taabtaan isaga,
waayo, xoog baa ka soo baxay oo wada bogsiiyey.

Kuwa Barakaysan Iyo Kuwa Hoogga Leh (Mat. 5:1-12)

20 Markaasuu kor u fiiriyey oo xertiisii eegay oo
ku yidhi, Waxaa barakaysan kuwiinna masaaki-
inta ah, waayo, boqortooyadii Ilaah idinkaa leh.
21 Waxaana barakaysan kuwiinna haddeer gaa-
jaysan, waayo, waad dhergi doontaan. Waxaana
barakaysan kuwiinna haddeer ooyaya, waayo,
waad qosli doontaan. 22 Waad barakaysan tihiin
goortii dadku idin necbaado, oo goortay dhex-
dooda idinka saaraan, oo idin caayaan, oo ma-
gacyadiinna sida wax shar leh u tuuraan Wi-
ilkii Aadanaha aawadiis. 23 Maalintaas reyreeya
oo farxad ku boodbooda, waayo, bal ogaada,

abaalgudkiinnu waa ku weyn yahay jannada,
waayo, awowayaashood sidaasay nebiyadii ku
samayn jireen. 24 Hoog waxaa leh kuwiinna
hodanka ah, waayo, gargaarkiinna waad hes-
heen. 25 Hoogna waxaa leh kuwiinna had-
deer dheregsan, waayo, waad gaajoon doontaan;
hoogna waxaa leh kuwiinna haddeer qoslaya,
waayo, waad barooran doontaan oo ooyi doon-
taan. 26 Waa idiin hoog markii dadka oo dhammu
wanaag idinka sheego, waayo, awowayaashood
sidaasay nebiyadii beenta ahaa ku samayn jireen.

Cadowyadiinna Jeclaada
(Mat. 5:38-48)

27 Laakiin waxaan idinku leeyahay kuwiinna
maqlaya, Cadowyadiinna jeclaada, kuwa idin
necebna wax wanaagsan u sameeya. 28 Kuwa
idin habaara u duceeya, kuwa idin caayana
Ilaah u barya. 29 Kii dhabanka kaa dhirbaaxa,
kan kalena u du; oo kii maradaada kaa qaata,
khamiiskaagana ha ka celin. 30 Mid walba oo
wax kaa barya, sii; kii waxaaga qaatana, ha
ka baryin. 31 Oo sidaad doonaysaan in dadku
idiin sameeyo, idinkuna sidaas oo kale u sameeya
iyaga. 32 Haddaad jeceshihiin kuwa idin jecel,
mahadmaad heshaan? Waayo, xataa dembi-
layaashuba way jecel yihiin kuwa jecel iyaga.
33 Haddaad wanaag u fashaan kuwa wanaag
idiin fala, mahadmaad heshaan? Waayo, xataa
dembilayaashuba sidaasay yeelaan. 34 Haddaad
wax amaahisaan kuwa aad ka rajaynaysaan in-
aad ka heshaan, mahadmaad heshaan? Waayo,

xataa dembilayaashuba way amaahiyaan dembi-
layaasha inay ka helaan intii oo kale. 35 Laakiin
cadowyadiinna jeclaada, oo wanaag u sameeya,
oo amaahiya, idinkoo aan waxba ka rajaynaynin,
abaalgudkiinnuna waa badan doonaa, oo wax-
aadna noqon doontaan wiilashii Kan ugu sar-
reeya, waayo, isagu waa u roon yahay kuwa aan
mahadnaqin iyo kuwa sharka leh. 36 Naxariis
lahaada sida Aabbihiin naxariis u leeyahay.

Dad Kale Ha Xukumina
(Mat. 7:1-5)

37 Cidna ha xukumina, idinkana laydinma
xukumi doono. Ninnana wax ha ku garaynina,
idinkana wax laydinkuma garayn doono e;
dhaafa oo waa laydin dhaafi doonaa. 38 Siiya
oo waa laydin siin doonaa; qiyaas wanaagsan oo
hoos u riixriixan oo ruxan oo buuxdhaafaya ayaa
laydinku siin doonaa faraqiinna, waayo, qiyaastii
aad ku qiyaastaan ayaa laydiinku qiyaasi doonaa.

39 Markaasuu masaal kula hadlay. Indhoole in-
dhoole ma hagi karaa? Labadoodu miyaanay god
ku dhici doonin? 40 Qof xer ah macallinkiisa kama
sarreeyo, laakiin mid walba markuu wanaag u
dhan yahay wuxuu noqon doonaa sida macall-
inkiisa oo kale. 41 Saxarka isha walaalkaa ku jira
maxaad u aragtaa, dogobka ishaada ku jirase aad
u fiirsan weydaa? 42 Sidee baad walaalkaa ugu
odhan kartaa, Walaalow i daa, saxarka ishaada
ku jira aan kaa saaree, adiga oo aan arkaynin
dogobka ishaada ku jira? Labawejiile yahow,
horta dogobka ishaada ku jira iska saar, goor-
taasaad bayaan u arkaysaa inaad saxarka isha

walaalkaa ku jira ka saarto. 43 Waayo, ma jiro
geed wanaagsan oo midho xun dhalaa, welibana
ma jiro geed xun oo midho wanaagsan dhalaa.
44 Maxaa yeelay, geed kasta waxaa laga garanayaa
midhihiisa. Waayo, berde lagama guro qud-
hac, canabkana lagama guro geed qodxan leh.
45 Ninka wanaagsan wuxuu maalka wanaagsan
oo qalbiga ku jira ka soo saaraa wax wanaagsan;
kan sharka lehna wuxuu sharka ka soo saaraa
wax shar ah; waayo, afkiisu wuxuu ku hadlaa
waxa qalbiga ku badan.

Labada Aasaas
(Mat. 7:24-27)

46 Maxaad iigu yeedhaan, Rabbow, Rabbow,
oo aad u yeeli weydaan wixii aan leeyahay?
47 Kii kasta oo ii yimaada, oo ereyadayda maqla,
oo yeela, waxaan idin tusayaa kuu u eg yahay.
48 Isagu wuxuu u eg yahay nin guri dhisay, oo
qoday oo hoos u dheereeyey; aasaaskiina ayuu
dhagax weyn ka dul dhisay. Goortii daadku yimid
ayaa webigu ku soo jabay gurigaas, xoog uu ku
gilgilose ma lahayn, waayo, si wanaagsan ayaa
loo dhisay. 49 Laakiin kii maqla oo aan yeelin,
wuxuu u eg yahay nin dhulka ka dhisay guri
aan aasaas lahayn. Kan webigu ku soo jabay, oo
kolkiiba ayuu dumay, oo dumiddii gurigaasu waa
weynayd.

7

Addoonkii Boqol-u-Taliyaha Waa La Bogsiiyey
(Mat. 8:5-13)

1 Goortuu hadalladiisa ku dhammeeyey dadka
dhegaysadkooda ayuu Kafarna'um galay.

2 Boqol-u-taliye addoonkiisii uu jeclaa ayaa
bukay oo dhimashuu u dhowaa. 3 Goortuu
maqlay wax Ciise ku saabsan, ayuu waayeelladii
Yuhuudda u diray isaga, oo ka baryay inuu yi-
maado oo addoonkiisa bogsiiyo. 4 Goortay Ci-
ise u yimaadeen, aad bay u baryeen oo ku yid-
haahdeen, Isagu waa istaahilaa inaad waxaas u
yeeshid, 5 waayo, quruunteenna ayuu jecel ya-
hay, oo sunagog ayuu noo dhisay. 6 Markaasaa
Ciise raacay, oo isagoo aan guriga ka fogayn, ayaa
boqol-u-taliyihii saaxiibbo u soo diray oo ku yidhi,
Sayidow, ha isdhibin, waayo, anigu ma istaahilo
inaad saqafka gurigayga hoostiisa soo gashid.
7 Saas aawadeed uma aan malaynaynin inaan
istaahilo inaan kuu imaado; laakiin hadal dheh,
midiidinkayguna waa bogsan doonaa. 8 Waayo,
anigu waxaan ahay nin laga sarreeyo, oo askar
baa iga hoosaysa. Kan waxaan ku idhaahdaa,
Tag, wuuna tagaa; mid kalena, Kaalay, wuuna yi-
maadaa; midiidinkaygana, Waxan samee, wuuna
sameeyaa. 9 Goortuu Ciise taas maqlay, wuu ka
yaabay, oo intuu dadkii la socday ku jeestay ayuu
ku yidhi, Waxaan idinku leeyahay, Rumaysad
sidaas u weyn oo kale reer binu Israa'iil kama
dhex helin. 10 Kuwii la soo dirayna kolkay gurigii
ku noqdeen, waxay heleen addoonkii oo ladan.

Carmalkii Na'in Joogtay Wiilkeedii Waa La Soo Nooleeyey

11 Markii dambe waxaa noqotay inuu galay ma-
gaalada Na'in la odhan jiray; waxaana raacay

xertiisii, iyo dad badanba. 12 Oo goortuu iriddii
magaalada ku soo dhowaaday, waxaa dibadda loo
waday nin meyd ah oo madi u ahaa hooyadiis;
iyaduna waxay ahayd carmal. Oo waxaa iyada la
jiray dad badan oo magaalada. 13 Rabbigu goor-
tuu arkay iyada, ayuu u naxariistay oo ku yidhi,
Ha ooyin. 14 Oo intuu ku soo dhowaaday, ayuu
taabtay rabrabtii. Kuwii sidayna way joogsadeen.
Markaasuu yidhi, Dhallinyarow, waxaan kugu
leeyahay, Kac. 15 Kolkaasaa kii dhintay sara fadhi-
istay oo bilaabay inuu hadlo, oo markaasaa Ciise
isagii u dhiibay hooyadiis. 16 Kulligood baqdin
baa ku wada dhacday, oo Ilaah bay ammaaneen
iyagoo leh, Nebi weyn ayaa dhexdeenna ka kacay.
Ilaahna waa soo booqday dadkiisa. 17 Warkaas is-
aga ku saabsan ayaa gaadhay Yahuudiya oo dhan
iyo dhulka ku wareegsan oo dhan.

Yooxanaa Baabtiisaha
(Mat. 11:2-19)

18 Yooxanaa xertiisa ayaa waxaas oo dhan
uga warrantay. 19 Markaasaa Yooxanaa wuxuu
u yeedhay laba xertiisii ah oo Ciise u soo
diray, oo ku yidhi, Miyaad tahay kan imanaya
mise mid kalaannu dhawrnaa? 20 Nimankii
goortay u yimaadeen, waxay ku yidhaahdeen,
Yooxanaa Baabtiisaha ayaa noo soo kaa diray
isagoo leh, Miyaad tahay kan imanaya mise mid
kalaannu dhawrnaa? 21 Saacaddaas qudheeda
ayuu dad badan ka bogsiiyey bukaankooda
iyo cudurradooda iyo jinniyadooda sharka leh.
Indhoolayaal badanna wuxuu ugu roonaaday
inay wax arkaan. 22 Markaasaa Ciise u jawaabay

oo ku yidhi, Taga oo Yooxanaa uga warrama
waxaad aragteen iyo waxaad maqasheen.
Kuwii indhaha la'aa wax bay arkaan, kuwii
lugahala'aana way socdaan, kuwii baraska
qabayna waa la nadiifiyey, kuwii dhegahala'aana
wax bay maqlaan, kuwii dhintayna waa
la kiciyey, masaakiintana injiilka waa lagu
wacdiyaa, 23 oo waxaana barakaysan kan aan
iga xumaanin.
24 Kuwii Yooxanaa diray goortay tageen, wuxuu
bilaabay inuu dadkii badnaa wax uga sheego
Yooxanaa. Maxaad cidlada ugu baxdeen? Ma
waxay ahayd inaad soo aragtaan cawsduur
dabaylu ruxayso? 25 Laakiin maxaad u baxdeen?
Ma waxay ahayd inaad soo aragtaan nin dhar
jilicsan qaba? Kuwa dharka wanaagsan qaba
oo hodan ku nool waxay joogaan guryaha
boqorrada. 26 Laakiin maxaad u baxdeen? Ma
waxay ahayd inaad nebi soo aragtaan? Haah,
waxaan idinku leeyahay, Mid nebi ka sarreeya.
27 Kanu waa kii laga qoray,

Eeg, waxaan hortaada soo dirayaa wargeeyahayga,
Kan jidkaaga ku sii diyaargarayn doona hortaada.

28 Waxaan idinku leeyahay, Intii dumar ka
dhalatay, mid Yooxanaa ka weyn ma jiro,
laakiin kan boqortooyada Ilaah ugu yar ayaa
ka weyn. 29 Dadkii maqlay oo dhan iyo
cashuurqaadayaashiiba waxay caddeeyeen inuu
Ilaah yahay xaq, iyagoo ah kuwii lagu baabtiisay
baabtiiskii Yooxanaa. 30 Laakiin Farrisiintii
iyo kuwii sharciga yiqiin ayaa waanadii Ilaah
naftooda darteed u diiday iyagoo aan Yooxanaa

baabtiisin. 31 Haddaba maxaan nimanka
qarnigan u ekaysiiyaa? Maxay u eg yihiin?
32 Waxay u eg yihiin carruur suuqa fadhida
oo isu yeedhyeedhaysa iyagoo leh, Biibiile
baannu idiin yeedhinnay, oo waad cayaari
weydeen, waannu baroorannay oo waad ooyi
weydeen. 33 Waayo, Yooxanaa Baabtiisaha waa
yimid isagoo aan kibis cunaynin oo aan khamri
cabbaynin; waxaadna tidhaahdaan, Jinni buu
qabaa. 34 Wiilka Aadanahu waa yimid isagoo
wax cunaya oo cabbaya, waxaadna tidhaahdaan,
Eeg, waa nin cir weyn oo khamriyacab ah oo
saaxiib la ah cashuurqaadayaal iyo dembilayaal.
35 Xigmaddu inay xaq tahay waa laga caddeeyey
xaggii carruurteeda oo dhan.

Cagasubkintii Ciise Iyo Masaalka Ku Saabsan Labadii Nin Oo Daynka Qabtay

36 Farrisiinta midkood ayaa weyddiistay inuu
wax la cuno, wuuna galay gurigii Farrisiga oo
cunto u fadhiistay. 37 Bal eeg, naag magaal-
ada joogtay oo dembi lahayd goortay ogaatay
inuu gurigii Farrisiga cunto u fadhiyo, waxay soo
qaadatay weel *alabastar ah oo cadar ku jiro.
38 Way isdaba taagtay cagihiisa agtooda iyadoo
ooyaysa, waxayna bilaabtay inay ilmada cagihiisa
ku qoyso, oo ay timaha madaxeeda ku tirtirto,
oo cagihiisay dhunkatay, oo cadarkii marisay.
39 Farrisigii u yeedhay isaga, goortuu arkay, ayuu
isla hadlay isagoo leh, Ninkan hadduu nebi ya-
hay, wuu ogaan lahaa naagtan taataabatay cid
ay tahay iyo waxay tahay inay tahay dembile.

---

* **7:37** alabastar = dhagax cad.

40 Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Simoonow,
hal baan ku leeyahay. Wuxuu yidhi, Dheh,
Macallimow. 41 Waxaa jiray amaahiye laba nin
amaah ku lahaa, mid wuxuu ku lahaa shan bo-
qol oo dinaar, midka kalena konton. 42 Goortii
ay waayeen waxay bixiyaan, ayuu labadoodiiba
u dhaafay. Haddaba iyamaa ahaan doona kan
jacayl badan? 43 Simoon baa u jawaabay oo
ku yidhi, Waxaan u malaynayaa, kan uu wax
badan u dhaafay. Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsan
baad u qiyaastay. 44 Kolkaasuu naagtii u jeestay,
oo wuxuu Simoon ku yidhi, Naagtan ma arag-
taa? Anigu gurigaagaan galay; biyo cagahayga
iima aad siin, laakiin iyadu cagahayga ayay il-
madeeda ku qoysay oo ay timaheeda ku tirtirtay.
45 Dhunkasho ima aad dhunkan, iyaduse tan iyo
wakhtigaan soo galay kama dayn inay cagahayga
dhunkato. 46 Madaxaygana saliid ma aad marin,
iyaduse cagahayga ayay cadar marisay. 47 Sidaa
darteed waxaan kugu leeyahay, Dembiyadeedii
badnaa waa cafiyan yihiin, waayo, aad bay u
jeclayd. Kii wax yar loo dhaafay, ayaa wax yar je-
cel. 48 Wuxuu iyada ku yidhi, Dembiyadaadii waa
cafiyan yihiin. 49 Kuwii cunto ula fadhiyey waxay
bilaabeen inay isku yidhaahdaan, Yuu yahay kan
dembiyo cafiya haddana? 50 Wuxuu naagtii ku
yidhi, Rumaysadkaaga ayaa ku badbaadiyey ee
nabad ku tag.

8

Dumarkii Ciise U Adeegay

1 Markii dambe waxaa dhacay inuu maga-
alooyinka iyo tuulooyinka dhex marayay isagoo
dadka ku wacdiyaya oo u sheegaya injiilka boqor-
tooyadii Ilaah; waxaana la jiray laba-iyo-tobankii,
2 iyo naago laga bogsiiyey jinniyo shar leh iyo
cudurro. Waxay ahaayeen Maryantii la odhan
jiray tii reer Magdala, ee toddoba jinni ka baxeen,
3 iyo Yo'anna afadii Khusas ee wakiilkii Herodos
ahaa, iyo Susanna, iyo qaar badan oo kale oo
waxooda ugu adeegi jiray.

Masaalka Ku Saabsan Beerreyga (Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

4 Goortii dad badan isu soo urureen, iyo kuwa
magaalo walba uga yimid, wuxuu ku hadlay
masaal. 5 Beerrey baa baxay inuu abuurkiisa
beero, oo intuu beerayay, qaar baa jidka geesti-
isa ku dhacay, oo waa lagu tuntay, oo shimbir-
rihii cirka ayaa cunay. 6 Qaar kalena waxay ku
dhaceen dhagax; kol alla kolkii ay soo baxeen
way engegeen, waayo, qoyaan ma lahayn. 7 Qaar
kalena waxay ku dhex dhaceen qodxan, qodxan-
tiina waa la soo baxday oo ceejisay. 8 Qaar kalena
dhul wanaagsan bay ku dhaceen oo soo baxeen,
waxayna midho dhaleen boqol jibbaar. Goortuu
waxan yidhi, ayuu qayliyey oo yidhi, Kan dhego
wax lagu maqlo lahu ha maqlo.

Micnayntii Masaalka (Mat. 13:10-23; Mar. 4:10-20)

9 Markaasaa xertiisii weyddiisay oo ku tidhi,
Muxuu yahay masaalkan? 10 Wuxuu ku yidhi,
Idinka waa laydin siiyaa inaad waxa qarsoon
ee boqortooyadii Ilaah garataan, kuwa kalese

masaallo ayaa loogu sheegaa, si ay goortay
arkayaan ayan u arkin, oo si ay goortay
maqlayaan ayan u garan. 11 Masaalku waa kan:
Abuurku waa ereygii Ilaah. 12 Kuwii jidka yiil
waa kuwa maqla, markaasaa Ibliisku yimaadaa,
oo hadalka ayuu qalbigooda ka qaadaa, si aanay
u rumaysan oo aanay u badbaadin. 13 Kuwii
dhagaxa yiilna waa kuwa goortay maqlaan,
hadalka farxad ku qaata, kuwanna xidid ma
leh; laakiin wakhti yar ayay rumaystaan,
wakhtiga duufsashadana way iska noqdaan.
14 Kuwii qodxanta ku dhex dhacayna waa
kuwan maqla oo intay socdaan waxaa ceejiya
welwelidda iyo hodantinimada iyo farxadda
ifkan, midho bisilna ma dhalaan. 15 Kuwa dhulka
wanaagsanna waxay yihiin kuwa, intay maqlaan,
qalbi wanaagsan oo fiican hadalka ku haysta, oo
dulqaadasho ayay midho ku dhalaan.

Waxa Ilayska Laga Barto
(Mar. 4:21-25)

16 Ma jiro nin, goortuu ilays shido, weel ku
daboola, ama sariir hoos geliya, laakiin wuxuu
saaraa meeshii ilayska si ay kuwa soo galaa ifti-
inka u arkaan. 17 Waayo, wax qarsoon ma jiro
oo aan soo muuqan doonin, wax daboolanna ma
jiro oo aan la garan doonin oo aan bannaan soo
bixi doonin. 18 Sidaa darteed u fiirsada sidaad u
maqlaysaan, waayo, ku alla kii wax haysta waa la
siin doonaa, ku alla kii aan waxba haysanse waa
laga qaadi doonaa wixii loo maleeyo inuu haysto.

Walaalnimada Runta Ah
(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

19 Markaasaa waxaa isaga u yimid hooyadiis
iyo walaalihiis, wayna soo gaadhi kari waayeen
dadkii badnaa aawadood. 20 Oo waxaa lagu yidhi,
Hooyadaa iyo walaalahaa ayaa dibadda taagan oo
doonaya inay ku arkaan. 21 Laakiin wuxuu ugu
jawaabay, Hooyaday iyo walaalahay waa kuwan
ereyga Ilaah maqla oo yeela.

Ciisaa Duufaankii Dejiyey
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

22 Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu
doonni fuulay isaga iyo xertiisiiba, wuxuuna
iyaga ku yidhi, Dhanka kale oo badda aan u
gudubno, goortaasay dhaqaaqeen. 23 Laakiin
intay socdeen ayuu seexday, oo waxaa baddii
ku soo dhacay duufaan weyn oo dabayl ah;
doonnidiina ayaa buuxsamaysay, oo halis bay
ku jireen. 24 Markaasay isaga u yimaadeen oo
intay toosiyeen ayay ku yidhaahdeen, Macal-
limow, Macallimow, waa lumaynaaye. Kolkaa-
suu kacay oo canaantay dabayshii iyo hirarkii
biyaha. Goortaasay degeen oo xawaal baa dhac-
day. 25 Markaasuu wuxuu iyaga ku yidhi, Ru-
maysadkiinnii meeh? Iyagoo baqaya oo yaabban
waxay isku yidhaahdeen, Haddaba yuu yahay
kan amra xataa dabaysha iyo biyaha oo ay yee-
laan?

Jinnoolihii Reer Gadareni Oo La Bogsiiyey
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

26 Waxay gaadheen dalka Gadareni ee ka soo
hor jeeday Galili. 27 Goortuu dhulka u degay
waxaa la kulmay nin magaalada ka yimid oo jin-
niyo qaba. Wakhti dheer dhar ma sidan jirin,

gurina ma joogi jirin, laakiin xabaalaha ayuu
dhex joogi jiray. 28 Goortuu arkay Ciise, ayuu
qayliyey, hortiisana ayuu isku tuuray oo cod weyn
ayuu ku yidhi, Maxaa inoo dhexeeya, Ciisow,
adigoo ah Wiilka Ilaaha sarow? Waxaan kaa
baryayaa, Ha i silcin. 29 Waayo, wuxuu jinnigii
wasakhda lahaa ku amray inuu ninka ka baxo,
maxaa yeelay, marar badan ayuu qaban jiray,
oo waxaa lagu xidhi jiray silsilado iyo bircago,
oo waa la ilaalin jiray; silsiladihiina wuu iska
gooyn jiray oo jinniguna cidlada ayuu u kax-
ayn jiray. 30 Markaasaa Ciise weyddiiyey oo ku
yidhi, Magacaa? Oo wuxuu ku yidhi, Liijon;
waayo, jinniyo badan ayaa galay. 31 Markaasay
ka baryeen inaanu amrin inay yamayska tagaan.
32 Halkaa waxaa joogay daaqsin doofaarro badan
ah oo buurta daaqaysa. Waxayna ka baryeen
inuu u fasaxo inay kuwaas galaan. Kolkaasuu u
fasaxay. 33 Markaasay jinniyadii ninkii ka bax-
een oo doofaarradii galeen. Daqsintiina jarka
hoos bay uga yaacday ilaa badda, wayna ku
bakhtiyeen. 34 Kuwii daajin jiray markay arkeen
waxa dhacay, ayay carareen oo dadkii magaalada
iyo beerahaba ayay u warrameen. 35 Kolkaasaa
dadkii u soo baxay inay arkaan wixii dhacay.
Markaasay u yimaadeen Ciise, oo waxay arkeen
ninkii jinniyadu ka baxeen, isagoo ag fadhiya
Ciise cagihiisa oo dhar sita oo miyir qaba; wayna
baqeen. 36 Kolkaasaa kuwii arkay waxay iyaga u
sheegeen sida jinnoolihii loo bogsiiyey. 37 Dadkii
oo dhan oo dalka Gadareni ku wareegsanaa ayaa
baryay inuu ka noqdo iyaga, waayo, baqdin weyn

ayay baqeen. Markaasuu doonni fuulay, waana
noqday. 38 Laakiin ninkii jinniyadii ka baxeen
ayaa ka baryay isaga inuu raaco, laakiin wuu
diray isagoo ku leh, 39 Gurigaaga ku noqo oo
dadka ogeysii waxa weyn oo Ilaah kuu sameeyey. Markaasuu tegey oo wuxuu magaalada oo dhan ku naadiyey waxa weyn oo Ciise u sameeyey.

Yayros Gabadhiis Iyo Naagtii Dhiigbixidda Qabtay

(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

40 Markii Ciise noqday ayaa dadkii badnaa
farxad ku qaatay, waayo, way wada sugayeen.
41 Oo bal eeg, waxaa yimid nin Yayros la odhan
jiray, oo taliyaha sunagogga ahaan jiray. Wuxuuna isku riday Ciise cagihiisa oo ka baryay inuu
gurigiisa galo. 42 Waayo, gabadh keliya buu lahaa,
iyadoo abbaaraha laba iyo toban sannadood jirtay, wayna sakaraadaysay. Laakiin intuu socday dadkii badnaa ayaa cidhiidhiyey.

43 Naag laba iyo toban sannadood dhiigbixid
qabtay, oo wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan
dhakhtarro ku bixisay, oo ku bogsan kari weyday, midna xaggiisa, 44 ayaa dhabarkiisa timid
oo taabatay maradiisa darafteeda. Kolkiiba bixiddii dhiiggeeda ayaa joogsatay. 45 Markaasaa
Ciise yidhi, Yuu yahay kan i taabtay? Markay wada dafireen, Butros iyo kuwa la jiray waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, dadkii badnaa ayaa
ku jiidhaya oo ku cidhiidhinaya. 46 Laakiin Ciise wuxuu yidhi, Qof baa i taabtay, waayo, waxaan gartay in xoog iga baxay. 47 Naagtii goortay aragtay inaanay qarsoonaan karin ayay timid

iyadoo gariiraysa, oo hortiisay isku ridday, oo u
caddaysay dadkii oo dhan hortooda waxay u taa-
batay iyo siday markiiba u bogsatay. [48] Kolkaasuu
wuxuu iyada ku yidhi, Gabadhoy, rumaysad-
kaaga ayaa ku bogsiiyey ee nabad ku tag.

[49] Intuu weli hadlayay, waxaa gurigii taliyaha
sunagogga ka yimid nin ku leh, Gabadhaadii waa
dhimatay, ee Macallinka ha dhibin. [50] Laakiin
Ciise goortuu maqlay, wuxuu ugu jawaabay, Ha
baqin ee iska rumayso, wayna bogsan doontaa.
[51] Markuu guriga yimid, ninna uma oggolaanin
inuu la galo, Butros, iyo Yooxanaa, iyo Yacquub,
iyo gabadha aabbeheed, iyo hooyadeed maahee.
[52] Kulligood waxay u ooyayeen oo u barooranay-
een iyada, laakiin wuxuu ku yidhi, Ha ooyina,
iyadu ma dhiman, waase huruddaa. [53] Wayna ku
qosleen, iyagoo og inay dhimatay. [54] Markaasuu
dadkii oo dhan dibadda u saaray, oo uu gacan-
teeda qabtay oo qayliyey isagoo leh, Yartoy, kac.
[55] Ruuxeedii ayaa ku soo noqday, oo markiiba
way kacday, oo wuxuu amray in cunto la siiyo
iyada. [56] Waalidkeedii waa yaabeen, wuxuuse
amray inaanay ninna u sheegin waxa dhacay.

9

Laba-iyo-tobankii Rasuul Iyo Shuqulladoodii (Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

[1] Laba-iyo-tobankii ayuu isugu yeedhay, wuxu-
una siiyey xoog iyo amar ay jinniyada oo dhan ku
saaraan oo ay cudurro ku bogsiiyaan. [2] Wuuna di-
ray inay boqortooyadii Ilaah ku wacdiyaan dadka
oo ay bogsiiyaan kuwa buka. [3] Wuxuuna ku

yidhi, Waxba safarka ha u qaadanina, ama ul,
ama qandi, ama kibis, ama lacag. Laba khamiisna
ha qaadanina. 4 Guri alla gurigaad gashaan jooga,
meeshaasna ka baxa. 5 Kuwa alla kuwii aan idin
soo dhowayn, markaad magaaladaas ka baxdaan
siigada cagihiinna ka dhabaandhaba inay marag
ka gees ah ku ahaato. 6 Markaasay baxeen, oo
tuulooyinka ayay dhex mareen, iyagoo injiilka
ku wacdiyaya oo meel walbaba kuwa buka ku
bogsiinaya.

Herodos Waa Welwelay
(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-16)

7 Markaasaa taliye Herodos maqlay waxa dha-
cay oo dhan, wuuna shakiyey, waayo, qaar baa
yidhi, Yooxanaa ayaa kuwii dhintay ka soo sara
kacay, 8 qaarna waxay yidhaahdeen, Eliyaas ayaa
soo muuqday, qaar kalena waxay yidhaahdeen,
Nebi nebiyadii hore ah ayaa soo sara kacay.
9 Markaasaa Herodos wuxuu yidhi, Yooxanaa
madaxaan ka gooyay, Yuu yahay kan aan waxan
ka maqlayo? Oo wuxuu doonayay inuu arko.

Waxaa Cunto La Siiyey Shan Kun Oo Nin
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoox. 6:1-13)

10 Rasuulladii markay soo noqdeen ayay isaga
u sheegeen wixii ay sameeyeen. Wuuna waday
oo keli ahaan u kaxeeyey magaalada Beytsayda
la odhan jiray. 11 Laakiin dadkii badnaa, goortay
ogaadeen, way soo raaceen. Markaasuuna iyaga
soo dhoweeyey, oo wuxuu kala hadlay wax ku
saabsan boqortooyadii. Ilaah, oo kuwii u baahnaa
in la bogsiiyona wuu bogsiiyey. 12 Goortii maalin-
tii dhammaanaysay laba-iyo-tobankii ayaa yimid

iyagoo ku leh, Dadka badan dir si ay u tagaan
tuulooyinka iyo beeraha ku wareegsan, oo ay
ugu hoydaan oo cunto uga helaan, waayo, mee-
shan cidlada ah ayaynu joognaa. 13 Wuxuuse
ku yidhi, Idinku siiya waxay cunaan. Waxay ku
yidhaahdeen, Annagu wax ka badan shan kib-
sood iyo laba kalluun ma hayno, inaannu tagno
oo dadkan oo dhan cunto u soo iibinno maahee.
14 Waayo, waxay ku dhowaayeen shan kun oo
nin. Wuxuu xertiisii ku yidhi, U fadhiisiya koox
koox konton konton ah. 15 Sidaasay yeeleen oo
wada fadhiisiyeen. 16 Markaasuu wuxuu qaaday
shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo intuu cirka
eegay, ayuu barakeeyey, oo kala jejebiyey, oo
xertiisii siiyey, inay dadkii badnaa hortooda dhi-
gaan. 17 Markaasay cuneen oo ka wada dhergeen;
waxaana la guray jajabkii ka hadhay oo laba iyo
toban dambiilood ah.

Butros Wuxuu Qiray Inuu Ciise Yahay Masiixa
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

18 Intuu keli ahaan u tukanayay, ayaa xer-
tiisii la joogtay, markaasuu weyddiiyey isagoo
leh, Dadkii badnaa yay igu sheegaan? 19 Way u
jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Yooxanaa Baabti-
isaha; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Eliyaas,
qaarna waxay yidhaahdeen, Nebi nebiyadii hore
ah oo soo sara kacay. 20 Markaasuu wuxuu ku
yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan? Butros ayaa
u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Masiixii Ilaah.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dhimashadiisa Iyo Sarakiciddiisa
(Mat. 16:21-23; Mar. 8:30-31)

21 Laakiin wuu waaniyey oo wuxuu ku amray
inaanay ninna waxaas u sheegin, 22 isagoo leh,
Waxay waajib ugu tahay Wiilka Aadanahu inuu
wax badan ku xanuunsado, oo ay waayeellada iyo
wadaaddada sare iyo culimmadu diidaan, oo la
dilo, oo maalinta saddexaad la sara kiciyo.

Waa In Nafta La Diido
(Mat. 16:24-28; Mar. 8:34--9:1)

23 Markaasuu wuxuu kulligood ku yidhi, Mid
uun hadduu doonayo inuu iga daba yimaado,
ha dayriyo doonistiisa, iskutallaabtiisana maalin
walba ha soo qaato oo ha i soo raaco. 24 Waayo,
kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lu-
min doonaa, laakiin kan naftiisa u lumiya aawa-
day, kaasaa badbaadin doona. 25 Waayo, nin
maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo
oo uu islumiyo oo khasaaro? 26 Maxaa yee-
lay, ku alla kii ka xishooda aniga iyo ereygay-
gaba, Wiilka Aadanaha ayaa ka xishoon doona
isaga, goortuu ku yimaado ammaantiisa iyo am-
maanta Aabbihiis iyo tan malaa'igaha quduuska
ah. 27 Laakiin run baan idiin sheegayaa, Kuwa
halkan taagan qaarkood sinaba dhimasho uma
dhadhamin doonaan ilaa ay arkaan boqortooy-
ada Ilaah.

Ciise Muuqiisu Waa Isbeddelay
(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

28 Abbaaraha siddeed maalmood hadalladan
dabadood waxaa dhacay inuu waday Butros, iyo
Yooxanaa, iyo Yacquub, oo buurtuu fuulay inuu
ku tukado, 29 oo intuu tukanayay, araggii wejigiisa
ayaa si kale noqday, dharkiisuna caddaan ayuu

la dhalaalayay. [30] Oo bal eeg, laba nin ayaa la
hadlayay isaga, waxayna ahaayeen Muuse iyo
Eliyaas, [31] oo ammaan ku soo muuqday, oo waxay
kala hadlayeen dhimashadiisa uu Yeruusaalem
dhowaan ku dhammayn lahaa. [32] Laakiin Butros
iyo kuwii la jiray ayaa hurdo la cuslaaday; oo
goortay tooseen ayay arkeen ammaantiisa iyo
labadii nin oo la taagan. [33] Kolkay ka tegayeen
waxaa dhacay in Butros ku yidhi Ciise, Macal-
limow, waxaa inoo wanaagsan inaynu halkan
joogno, haddaba saddex waab aannu ka dhisno,
mid adaan ku dhisaynaa, midna Muuse, midna
Eliyaas, waayo, ma uu garanaynin wuxuu leeya-
hay. [34] Intuu waxaas lahaa, waxaa timid daruur
oo iyagay hadhaysay, wayna baqeen kolkay daru-
urtii galeen. [35] Daruurtiina waxaa ka yimid cod
leh, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay ee maqla
isaga. [36] Goortii codkii ahaaday Ciise keliya ayaa
la arkay; markaasay iska aamuseen, oo maalma-
haas ninna uma ay sheegin wixii ay arkeen.

Wiilkii Jinniga Qabay Waa La Bogsiiyey (Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

[37] Maalintii xigtay, goortay buurta ka soo
degeen, waxaa dhacay in dad badni la kulmay
isaga. [38] Oo bal eeg, nin dadkii badnaa ka
mid ah ayaa qayliyey isagoo leh, Macallimow,
waxaan kaa baryayaa inaad wiilkayga eegto,
waayo, waa madigayga, [39] oo bal eeg, jinni baa
qabsada, oo dhaqsiba wiilkaa qayliya, jinniguna
waa gilgilaa, oo wiilku afkuu ka xumbeeyaa;
dhib ayaa jinnigu kaga baxaa, isagoo aad u
burburinaya. [40] Waxaan xertaada ka baryay inay

ka saaraan, wayna kari waayeen. 41 Markaasaa
Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow
rumaysadka daranu oo madaxa adagu, ilaa
goormaan idinla jiri doonaa, oo ilaa goormaan
idiin dulqaadan doonaa? Wiilkaaga halkan keen.
42 Intuu weli soo socday, jinnigii ayaa jeexjeexay
oo gilgilay. Markaasaa Ciise jinnigii wasakhda
lahaa canaantay, wiilkiina ayuu bogsiiyey oo
aabbihiis ku celiyey.

43 Kulli way ka wada yaabeen Ilaah weynaanti-
isa.

Ciise Baa Mar Labaad Dhimashadiisa Sii Sheegay
(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

Laakiin intay kulligood la wada yaabsanaay-
een wixii uu sameeyey oo dhan, wuxuu xertiisii
ku yidhi, 44 Hadalladanu ha galeen dhegihiinna,
waayo, Wiilka Aadanaha ayaa dadka loo gacan-
gelin doonaa. 45 Laakiin hadalkaas ayay garan
waayeen, waana laga qariyey si ayna u garan,
wayna ka cabsadeen inay hadalkas wax ka wey-
ddiiyaan.

Is-hoosaysiinta
(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

46 Waxaa ka dhex kacday dood ay islahaayeen,
Kee baa ahaan doonaa kan inoo weyn. 47 Laakiin
Ciise markuu gartay fikirrada qalbigooda ayuu
ilmo qaaday oo is-ag joojiyey, 48 markaasuu ku
yidhi iyaga, Ku alla kii magacayga ku aqbala ilma-
han, wuu i aqbalaa, oo ku alla kii i aqbalaa, wuxuu
aqbalaa kii i soo diray, waayo, kii idiinku wada
yar, kaas ayaa u weyn.

Midba Midka Kale Ha U Dulqaato (Mar. 9:38-40)

49 Yooxanaa baa u jawaabay oo ku yidhi, Macal-
limow, waxaannu aragnay qof magacaaga jinniyo
ku saaraya, oo waannu u diidnay, waayo, isagu
nama uu soo raaco. 50 Laakiin Ciise wuxuu ku
yidhi, Ha u diidina, waayo, kan aan idinka gees
ahayn waa idinla gees.

Ciise Wuxuu U Kacay Yeruusaalem; Dadka Reer Samaariya Sooma Ay Dhowayn

51 Goortii wakhtigii isaga kor loo qaadi la-
haa uu dhowaaday, wuxuu wejigiisa u jeediyey
inuu Yeruusaalem tago. 52 Markaasuu hortiisa
cid u diray, oo intay tageen ayay galeen tuulo
reer Samaariya ah inay wax u diyaariyaan is-
aga. 53 Iyaguse ma ay dhowayn, waayo, wejigiisa
ayaa u jeeday xagga Yeruusaalem. 54 Markaasaa
xertiisii Yacquub iyo Yooxanaa goortay arkeen,
waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, ma doonaysaa
inaannu dab amarno inuu cirka ka soo dego oo
baabbi'iyo? 55 Isaguse waa ku jeestay oo canaan-
tay iyaga, oo ku yidhi, Garan maysaan caynkii
ruuxa aad ka tihiin. 56 Markaasay waxay aadeen
tuulo kale.

Sida Loo Imtixaamo Kuwa Doonaya Inay Xer Noqdaan (Mat. 8:19-22)

57 Oo intay jidka ku socdeen nin baa ku yidhi
isaga, Waan ku raacayaa meel alla meeshaad
tagtidba. 58 Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi,
Dawacooyinku godad bay leeyihiin, shimbirraha
cirkuna buulal bay leeyihiin, laakiin Wiilka

Aadanahu meel uu madaxiisa dhigo ma leh.
59 Mid kalena ayuu ku yidhi, I soo raac. Laakiin
isagu wuxuu ku yidhi, Sayidow, horta ii oggolow
inaan tago oo aabbahay soo aaso. 60 Laakiin
wuxuu ku yidhi, Iska daa, meydadku ha
aaseen meydadkooda, laakiin adigu bax oo
boqortooyadii Ilaah ku naadi. 61 Mid kale ayaa
yidhi, Sayidow, waan ku raacayaa, laakiin horta
ii oggolow inaan kuwa gurigayga jooga ku soo
idhaahdo, Nabadgelyo. 62 Ciise ayaa ku yidhi,
Ma jiro nin gacantiisa mixaraatka saara oo dib u
eega, oo u qalma boqortooyada Ilaah.

10

Toddobaatankii Xerta Ahaa Shuqulladoodii

1 Waxaa dabadeed Rabbigu wuxuu soo bixiyey
toddobaatan kale, oo laba laba ayuu hortiisa u
diray ilaa magaalo walba iyo meel walba oo uu
tegi lahaa. 2 Wuxuuna ku yidhi, Waxa beerta laga
gooynayaa way badan yihiin, shaqaalayaashuse
waa yar yihiin. Sidaa darteed Sayidka beer-
gooyska barya inuu shaqaalayaal beertiisa u soo
diro. 3 Socda, oo ogaada, waxaan idiin dirayaa
sida baraar oo yeey ku dhex jira. 4 Ha qaadanina
kiish, ama qandi, ama kabo, ninnaba jidka ha
ku nabdaadinina. 5 Guri alla gurigaad gashaan,
horta waxaad ku tidhaahdaan, Gurigan nabad
ha u ahaato. 6 Ina nabdeed hadduu halkaas
joogo, nabaddiinnu waxay ahaan doontaa dushi-
isa, haddii kalese way idinku soo noqon doon-
taa. 7 Gurigaas qudhiisa jooga, idinkoo cunaya
oo cabbaya waxay haystaan, waayo, shaqaaluhu

waa istaahilaa abaalgudkiisa. Guriba guri ha u
dhaafina. 8 Magaalo alla magaaladaad gashaan
oo laydinka soo dhoweeya, waxa laydin soo hor
dhigo cuna. 9 Bogsiiya kuwa buka oo halkaas
jooga, oo ku dhaha, Boqortooyada Ilaah waa
idinku soo dhow dahay. 10 Laakiin magaalo
alla magaaladaad gashaan, oo aan laydinka soo
dhowayn, u soo baxa jidadkeeda, oo dhaha,
11 Xataa siigada magaaladiinna ee cagahayaga soo
raacday, waannu idinku tirtiraynaa, laakiin kan
ogaada, Boqortooyadii Ilaah waa dhow dahay.
12 Waxaan idinku leeyahay, Maalintaas Sodom
ayaa ka xisaab fududaan doonta magaaldaas.

Waxaa Hoog Leh Dadka Aan Ilaah Rumaysnayn Magaalooyinkooda
(Mat. 11:20-24)

13 Waa kuu hoog, Khorasinay. Waa kuu hoog,
Beytsayday, waayo, shuqulladii xoogga lahaa oo
laydinku dhex sameeyey haddii Turos iyo Si-
idoon lagu samayn lahaa, goor horay toobadkeeni
lahaayeen, iyagoo dhar joonyad ah gashan oo
dambas ku fadhiya. 14 Laakiin maalinta xisaabta
Turos iyo Siidoon waa idinka xisaab fududaan
doonaan. 15 Adiguna Kafarna'umay, samada
ma laguu sarraysiin doonaa? Waxaa lagu de-
jin doonaa *Haadees. 16 Kan idin maqlaa waa i
maqlaa, kan idin diidaana, waa i diidaa, kan i
diidaana, wuxuu diidaa kii i soo diray.

Toddobaatankii Ayaa Soo Noqday

* **10:15** Haadees = Meeshii kuwii dhintay.

[17] Toddobaatankii farxad ayay la soo noqdeen,
iyagoo leh, Sayidow, xataa jinniyadu magacaaga
ayay nooga dambeeyaan. [18] Markaasuu wuxuu
ku yidhi, Waxaan arkay Shayddaankoo sida
hillaac samada uga soo dhacaya. [19] Bal ogaada,
waxaan idin siiyey amar aad kula tumataan
abeesooyin iyo dabaqalloocyo iyo xoogga oo dhan
ee cadowga; innaba waxba idinma yeeli doono.
[20] Laakiin tan ha ku farxina in jinniyadu ay idinka
dambeeyaan, laakiin ku farxa in magacyadiinnu
ay jannada ku qoran yihiin.

Ciise Waa Mahadnaqay
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

[21] Saacaddaas qudheeda ayuu Ruuxa Quduuska
ah ku reyreeyey oo yidhi, Waan kugu mahad-
naqayaa, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulkow,
waayo, waxyaalahan ayaad kuwa caqliga iyo
garashada leh ka qarisay, oo waxaad u muu-
jisay ilmo yaryar. Haah, Aabbow, waayo, sidaas
ayaa kaa farxisay. [22] Aabbahay wax walbaba
waa ii dhiibay; oo ninna Wiilka garan maayo
cid uu yahay Aabbaha maahee, oo ninna Aab-
baha garan maayo cid uu yahay, Wiilka maa-
hee, iyo kii Wiilku doonayo inuu u muujiyo.
[23] Wuxuuna u jeestay xertiisa oo keli ahaan ugu
yidhi, Waxaa barakaysan indhaha arka waxaad
aragtaan; [24] waayo, waxaan idinku leeyahay,
Nebiyo iyo boqorro badan ayaa doonay inay
arkaan waxaad aragtaan, mana arkin, iyo inay
maqlaan waxaad maqashaan, mana ay maqlin.

Sida Loo Helo Nolosha Weligeed Ah
(Mat. 22:34-40; Mar. 12:28-31)

25 Mid sharciga yaqaan ayaa istaagay oo
jirrabay, isagoo leh, Macallimow, maxaan
sameeyaa si aan ku dhaxlo nolosha weligeed ah?
26 Wuxuu ku yidhi, Maxaa sharciga ku qoran?
Sidee baad u akhridaa? 27 Isagaa u jawaabay
oo ku yidhi, Waa inaad Rabbiga Ilaahaaga ah
ka jeclaataa qalbigaaga oo dhan, iyo naftaada
oo dhan, iyo xooggaaga oo dhan, iyo caqligaaga
oo dhan, deriskaagana waa inaad u jeclaataa
sida naftaada. 28 Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsan
ayaad u jawaabtay. Sidaas yeel oo waad noolaan
doontaa.

Masaalka Ku Saabsan Ninkii Wanaagsanaa Oo Reer Samaariya

29 Laakiin isagoo doonaya inuu iscaddeeyo inuu
xaq yahay, ayuu Ciise ku yidhi, Yaa deriskayga
ah? 30 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Nin
baa Yeruusaalem ka soo degayay oo Yerixoo ku
socday; wuxuuna ku dhex dhacay tuugag, oo intay
dharka ka furteen oo garaaceen ayay ka tageen
oo daayeen isagoo bestiis ah. 31 Waxay noqotay
in wadaad jidkaas ku soo degayay, oo markuu
arkay ayuu dhinaca kale maray. 32 Sidaas oo
kalena nin reer Laawi ah goortuu meeshaas yimid
oo arkay, ayuu dhinaca kale maray. 33 Laakiin
nin reer Samaariya ah intuu socday ayuu meeshi-
isa yimid, oo markuu arkay ayuu u naxariistay.
34 Wuuna u dhowaaday, oo nabrihiisii ka duuddu-
ubay, oo saliid iyo khamri ku shubay, markaasuu
saaray neefkiisii, oo hudheel geeyey, waana u
dadaalay. 35 Maalintii dambe wuxuu soo bixiyey
laba dinaar, oo siiyey ninkii hudheelkii lahaa,

oo ku yidhi, U dadaal, oo wixii dambe oo kaaga
baxa, soo noqodkayga ayaan kuu celin doonaa.
36 Saddexdaas kee bay kula tahay inuu deris u
ahaa kii tuugagga ku dhex dhacay? 37 Wuxuu ku
yidhi, Kii u naxariistay. Markaasaa Ciise ku yidhi,
Tag oo sidaas oo kale yeel.

Maarta Iyo Maryan

38 Intay socdeen wuxuu galay tuulo. Markaasaa
qof dumar ah oo Maarta la odhan jiray ayaa
gurigeeda gelisay. 39 Waxayna lahayd walaal
Maryan la odhan jiray, oo iyaduna waxay ag fad-
hiisatay cagihii Sayidka oo ereygiisa maqashay.
40 Laakiin Maarta waxaa jiidanaysay hawl badan,
oo intay u timid ayay ku tidhi, Sayidow, miyaanay
waxba kula ahayn in walaashay i daysay inaan
keligay adeego? Haddaba la hadal inay ila qabato.
41 Laakiin Sayidku waa u jawaabay oo ku yidhi,
Maarta, Maartay, wax badan ayaad ka welwe-
laysaa oo isku dhibaysaa. 42 Laakiin mid baa loo
baahan yahay, Maryanna waxay dooratay intii
roonayd oo aan laga qaadi doonin.

11

Tukashaduu Ciise Xertiisa Baray (Mat. 6:9-13)

1 Meel buu ku tukanayay, oo goortuu dham-
meeyey, mid xertiisa ka mid ah ayaa ku yidhi,
Sayidow, na bar si loo tukado, sida Yooxanaa
xertiisa u baray. 2 Wuxuu ku yidhi, Goortaad
tukanaysaan dhaha, Aabbahayaga jannada ku

jirow, magacaagu quduus ha ahaado, boqortooy-
adaadu ha timaado. 3 Maalinba maalin kibis-
tayada nagu filan na sii. 4 Oo naga cafi dembiya-
dayada, waayo, annaguba waa u cafinnaa mid
walba oo aannu qaan ku leennahay, oo jirrabaad-
dana ha noo kaxayn.

Tukasho Joojinla'aan Ah Iyo Masaalka Ku Saabsan Saaxiibkii Saqdadhexe Yimid

(Mat. 7:7-11)

5 Wuxuuna ku yidhi, Kiinnee baa saaxiib leh
oo saqdadhexe u tegaya oo ku odhanaya, Saaxi-
ibow, saddex kibsood i amaahi, 6 waayo, saaxi-
ibkay ayaa safar iiga yimid, oo waxaan hor dhigo
ma hayo. 7 Kaasaana gudaha ka jawaabaya oo
odhanaya, Ha i dhibin. Albaabka waa la xid-
hay; carruurtayduna sariirtay ila jiiftaa; umana
kici karo inaan wax ku siiyo. 8 Waxaan idinku
leeyahay, In kastoo aanu kici doonin oo aanu
siin doonin saaxiibnimadiisa aawadeed, weliba
baryo badnaantiisa aawadeed ayuu u kici doonaa
oo u siin doonaa in alla intuu u baahan yahay.
9 Waxaan idinku leeyahay, Weyddiista oo waa
laydin siin doonaa; doona oo waad heli doontaan;
garaaca oo waa laydinka furi doonaa. 10 Waayo,
mid kasta oo weyddiista waa la siiyaa; kii doon-
aana waa helaa; kii garaacana waa laga furi
doonaa. 11 Midkiinnee baa oo aabbe ah haddii
wiilkiisu kibis weyddiisto, dhagax siinaya? Ama
hadduu kalluun weyddiisto, kalluunka meeshiis
abeeso siinaya? 12 Ama hadduu ukun weyddi-
isto, dabaqallooc siinaya? 13 Haddaba idinka oo
shar leh haddaad garanaysaan inaad hadiyado
wanaagsan carruurtiinna siisaan, intee ka badan

ayaa Aabbihiinna jannada ku jiraa Ruuxa Quduuska ah uu siin doonaa kuwa isaga weyddiista?

Ciise Jawaabtiisii Markii Lagu Ashtakeeyey Inuu Caawimaadda Shayddaanka Ku Shaqeeyey
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:22-27)

14 Wuxuu saarayay jinni carrab la'. Wax-
aana dhacay goortuu jinnigii baxay inuu kii
carrabka la'aa hadlay, dadkiina way yaabeen.
15 Laakiin qaarkood ayaa yidhi, wuxuu jinniyada
ku saaraa Be'elsebul oo ah madaxda jinniyada.
16 Markaasaa kuwa kale oo jirrabaya waxay ka
doonayeen inuu calaamo cirka ka tuso. 17 Laakiin
isagoo garanaya fikirradooda ayuu ku yidhi, Bo-
qortooyo walba oo kala qaybsantaa, cidla' bay
noqotaa, guri guri ka qaybsamaana waa dumaa.
18 Shayddaankuna hadduu kala qaybsamo, bo-
qortooyadiisu sidee bay u taagnaan doontaa?
Waayo, waxaad tidhaahdaan, Waxaad jinniyo
ku saartaa Be'elsebul. 19 Anigu haddii aan jin-
niyada ku saaro Be'elsebul, wiilashiinna yay ku
saaraan? Sidaa darteed iyagu waxay ahaanayaan
xaakinnadiinna. 20 Laakiin haddaan jinniyada ku
saaro farta Ilaah, waxaa idiin timid boqortooyada
Ilaah. 21 Nin xoog leh oo hubaysan markuu ilaali-
nayo barxaddiisa, alaabtiisu waa nabad gelaysaa.
22 Laakiin mid ka xoog badan goortuu ku soo
baxo oo ka adkaado, wuxuu ka qaadaa hubkiisii
uu isku halleeyey, oo wuu qaybiyaa wuxuu ka
dhacay. 23 Kan aan ila jirin waa iga gees, oo kan
aan ila ururin waa firdhiyaa.

Jinnigu Waa Ku Noqday Meeshuu Ka Baxay
(Mat. 12:43-45)

24 Jinniga wasakhda leh goortuu ninka ka baxo,
wuxuu maraa meelo aan biyo lahayn, isagoo
nasasho doonaya, oo markuu heli waayo, wuxuu
yidhaahdaa, Waxaan ku noqonayaa gurigaygii
aan ka baxay. 25 Oo goortuu yimaado wuxuu
helaa isagoo xaaqan oo hagaagsan. 26 Markaasuu
tagaa oo wuxuu wataa toddoba jinni oo kale oo ka
xunxun isaga, wayna galaan oo halkaas joogaan.
Ninkaas wakhtigiisa dambe ayaa ka darnaada
wakhtiga hore.
27 Waxaa dhacay goortuu waxyaalahaas
yidhi, in qof dumar ah oo dadka ka mid ah
codkeeda kor u qaadday oo ku tidhi, Waxaa
barakaysan uurka ku siday iyo naasihii aad
nuugtay. 28 Laakiin wuxuu ku yidhi, Runtaa,
laakiin waxaa barakaysan kuwa ereyga Ilaah
maqla oo xajiya.

Ciise Waa Ka Digay In Calaamooyin La Doono (Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)

29 Goortii dadkii badnaa isugu soo ururayeen,
wuxuu bilaabay inuu yidhaahdo, Qarniganu waa
qarni shareed; calaamo bay doonayaan, lamana
siin doono, calaamada Yoonis maahee. 30 Waayo,
sida Yoonis calaamo ugu noqday reer Nineweh,
sidaas oo kale ayuu Wiilka Aadanahu calaamo
ugu ahaan doonaa qarnigan. 31 Boqoradda
koonfureed waxay xisaabta la kici doontaa
dadka qarnigan, wayna xukumi doontaa, waayo,
waxay ka timid meesha dhulka ugu shishaysa
inay xigmadda Sulaymaan maqasho, oo bal
eeg, mid Sulaymaan ka weyn ayaa halkan
jooga. 32 Nimanka Nineweh waxay xisaabta isla

taagi doonaan dadka qarnigan, wayna xukumi
doonaan, waayo, waxay ku toobadkeeneen
wacdigii Yoonis, oo bal eeg, mid Yoonis ka weyn
ayaa halkan jooga.

Waxa Ilayska Laga Barto (Mat. 5:15; 6:22-23)

33 Ma jiro nin, goortuu ilays shido, dhiga
meel qarsoon ama weel hoostiisa, laakiin wuxuu
saaraa meeshii ilayska si ay kuwa soo galaa ifti-
inka u arkaan. 34 Ilayska jidhkaagu waa ishaada,
ishaaduna markay hagaagsan tahay, jidhkaaga
oo dhammu waa iftiimaa, laakiin goortay xun
tahay, jidhkaaguna waa gudcur. 35 Haddaba iska
jir si iftiinka kugu jiraa aanu gudcur u ahaan.
36 Haddaba haddii jidhkaaga oo dhammu iftiimo,
aanuna lahayn meel gudcur ah, waa wada ifti-
imaa, sida goortii ilayska dhalaalayaa uu kuu ifti-
imiyo.

Ciise Wuxuu Canaantay Farrisiintii Iyo Kuwii Sharciga Yiqiin (Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luuk. 20:45-47)

37 Goortuu hadlayay, nin Farrisi ah ayaa wey-
ddiistay inuu wax la cuno; wuuna galay gurigi-
isa, oo cunto u fadhiistay. 38 Farrisigii markuu
arkay waa yaabay, waayo, cuntada horteed ma
uu faraxalan. 39 Sayidka ayaa ku yidhi, Haddeer
idinkoo Farrisiin ah waxaad dusha ka nadiifisaan
koobka iyo xeedhada, laakiin xaggiinna hoose
waxaa ka buuxa dulun iyo shar. 40 Doqonno
yahow, kii dusha sameeyey miyaanu gudahana
samaynin? 41 Laakiin waxa gudaha ah sadaqad u

bixiya, oo bal eeg, wax walba waa idiin nadiifsan
yihiin.
42 Laakiin waa idiin hoog, Farrisiin yahay,
waayo, reexaanta iyo kabsarta iyo khodaarta oo
dhan toban meelood ayaad meel ka bixisaan, oo
waxaad dhaaftaan xukunka iyo jeclaanta Ilaah.
Waxaad lahaydeen inaad waxan samaysaan oo
aydnaan kuwa kale dhaafin. 43 Waa idiin hoog,
Farrisiin yahay, waayo, waxaad jeceshihiin kur-
siyada hore oo sunagogyada, iyo salaanta su-
uqa. 44 Waa idiin hoog, waayo, waxaad tihiin
sida xabaalo aan muuqanaynin; nimanka dul
marayaana aanay garanaynin.
45 Kuwa sharciga yaqaan midkood ayaa u
jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, markaad
waxaas leedahay, annagana waad na caayaysaa.
46 Markaasuu ku yidhi, Idinkana waa idiin hoog,
sharciga sheegayaal yahow, waayo, waxaad
nimanka ku rartaan wax culus oo qaadiddoodu
dhib leedahay; idinkuse farihiinna middood
kuma taabataan culaabta. 47 Waa idiin hoog,
waayo, waxaad dhistaan xabaalaha nebiyada,
awowayaashiinse way dileen. 48 Haddaba
waxaad tihiin markhaatiyaal oo aad oggoshihiin
shuqulkii awowayaashiin, waayo, iyagaa dilay,
idinkuna waad dhistaan xabaalahooda. 49 Sidaa
darteed xigmadda Ilaah ayaa tidhi, Waxaan
u diri doonaa nebiyo iyo rasuullo; qaarkood
waa la dili doonaa oo la silcin doonaa, 50 in
qarnigan la weyddiiyo dhiiggii nebiyada oo dhan
oo daatay tan iyo aasaaskii dunida, 51 oo laga
bilaabo dhiiggii Haabiil ilaa dhiiggii Sakariyas
kii ku dhintay meeshii allabariga iyo meesha

quduuska ah dhexdooda. Runtii, waxaan idinku
leeyahay, Qarnigan ayaa la weyddiin doonaa.
52 Waa idiin hoog, sharciga sheegayaal yahow,
waayo, furihii garashada ayaad qaaddeen. Idinka
qudhiinnu ma gelin, oo kuwii gelayayna ayaad ka
hor joogsateen.
53 Oo kolkuu meeshaas ka baxay, culimmada
iyo Farrisiintu waxay bilaabeen inay aad ugu
dhirfaan iyo inay wax badan kaga hadlisiiyaan,
54 iyagoo gaadaya inay ku qabtaan wixii afkiisa ka
soo baxa.

12

Ciise wuxuu xertiisii uga digay labawejiilenimada

1 Markii dadkii badnaa oo tirola'aanta
ahaa isa soo tubeen, ilaa ay qaarba qaar ku
joogjoogsadeen, wuxuu bilaabay inuu kolkii
hore xertiisa ku yidhaahdo, Iska jira khamiirka
Farrisiinta kan ah labawejiilenimada. 2 Ma
jiro wax daboolan oo aan soo muuqan doonin
ama wax qarsoon oo aan la garan doonin.
3 Sidaa darteed wax kasta oo aad gudcurka
ku dhex tidhaahdeen, iftiinka ayaa laga maqli
doonaa, oo wixii aad dhegta iskagala hadasheen
qoolal qarsoon ayaa guryaha dushooda lagaga
dhawaaqi doonaa.

Kuwii Laga Baqi Lahaa
(Mat. 10:28-33)

4 Waxaan idinku leeyahay, saaxiibbadayow, Ha
ka baqina kuwa jidhka dila, oo aan dabadeed wax
kale samayn karin. 5 Laakiin waxaan idinkaga
digayaa kaad ka baqi lahaydeen. Ka baqa kan

kolkuu dilo dabadeed amar u leh inuu jahanna-
mada ku tuuro. Runtii, waxaan idinku leeyahay,
Kaas ka baqa. 6 Shan shimbirrood miyaan laba
beesadood lagu iibin? Oo midna lagama illaawin
Ilaah hortiisa. 7 Laakiin timaha madaxiinna oo
dhan waa tirsan yihiin. Ha baqina; waad ka qiima
badan tihiin shimbirro badan. 8 Weliba waxaan
idinku leeyahay, Mid walba oo igu qirta dadka
hortiisa, ayaa Wiilka Aadanahu ku qiran doonaa
malaa'igaha Ilaah hortooda. 9 Laakiin kii igu
diida dadka hortiisa, malaa'igaha Ilaah hortooda
ayaa lagu diidi doonaa, 10 oo mid walba oo ku
hadla hadal Wiilka Aadanaha ka gees ah, waa
loo cafiyi doonaa, laakiin kii caaya Ruuxa Qudu-
uska ah looma cafiyi doono. 11 Goortay idin hor
keenayaan sunagogyada, iyo taliyayaasha, iyo
kuwa amarka leh, ha ka welwelina sidii iyo wixii
aad ku jawaabi doontaan ama waxaad odhan
doontaan, 12 waayo, Ruuxa Quduuska ah ayaa
saacaddaas idin bari doonaa wixii aad leedihiin
inaad tidhaahdaan.

Damac Badnaanta Iyo Masaalka Ku Saabsan Taajirkii Nacaska Ahaa

13 Oo mid dadka ka mid ah ayaa ku yidhi, Macal-
limow, walaalkay u sheeg inuu dhaxalka ila qayb-
sado. 14 Laakiin wuxuu ku yidhi, Ninkow, yaa
iiga kiin dhigay xukume ama qaybiye? 15 Wuxuu
iyaga ku yidhi, Fiiriya oo iska ilaaliya damacn-
imada oo dhan, waayo, qof goortuu maal bad-
naado, noloshiisu kama timaado maalkuu leeya-
hay. 16 Markaasuu masaal kula hadlay oo ku
yidhi, Nin hodan ah dhulkiisa ayaa wax badan
bixiyey. 17 Kolkaasuu isla tashaday isagoo leh,

Maxaan sameeyaa, waayo, ma haysto meel aan
ku ururiyo wixii ii baxay? [18] Markaasuu yidhi,
Sidan ayaan samayn doonaa. Maqsinnadaydii
ayaan dumin doonaa oo kuwa ka waaweyn ayaan
dhisan doonaa; halkaasna ayaan ku urursan
doonaa sarreenkayga iyo alaabtayda oo dhan,
[19] oo waxaan naftayda ku odhan doonaa, Nafay,
waxaad leedahay alaab badan oo sannado badan
loo dhigay. Naso oo wax cun oo cab oo farax.
[20] Laakiin Ilaah wuxuu ku yidhi, Kaaga do-
qonka ahow, caawa naftaada waa lagu weyddi-
isan doonaa, wixii aad diyaarsatayna yaa lahaan
doonaa? [21] Sidaas oo kale weeye kan maal urur-
sada oo aan Ilaah u hodan ahayn.

Welwelka, Iyo Aamminaadda Ilaah La Aamino (Mat. 6:25-34)

[22] Markaasuu xertiisii ku yidhi, Sidaa darteed
waxaan idinku leeyahay, Ha ugu welwelina nafti-
inna waxaad cuni doontaan, jidhkiinnana wax-
aad huwin doontaan. [23] Waayo, naftu waa ka
roon tahay cuntada, jidhkuna waa ka roon yahay
dharka. [24] Tukayaasha fiiriya, waayo, waxba
ma beeraan, waxna ma gurtaan, mana haystaan
maqsin ama meel ay wax ku urursadaan, oo Ilaah
baa cunto siiya. Intee baad ka roon tihiin shim-
birraha! [25] Midkiinee intuu welwelo, dhererkiisa
dhudhun ku dari kara? [26] Haddaba haddii aanad
samayn karin xataa waxa u yar, maxaad ugu
welweshaan intii kale? [27] Fiiriya ubaxyada, siday
u baxaan, ma ay shaqeeyaan, ma ayna miiqdaan.
Weliba waxaan idinku leeyahay, Xataa Sulay-
maan wakhtiga ammaantiisii oo dhan dhar uma

uu gashan jirin sida kuwan midkood. 28 Laakiin
haddii Ilaah sidaa u huwiyo cawska maanta du-
urka ku yaal oo berrito moofada lagu ridayo,
sidee ka badan ayuu idiin huwinayaa, rumaysad
yarayaalow? 29 Ha doondoonina waxaad cuntaan
iyo waxaad cabtaan, oo ha shakiyina, 30 waayo,
quruumaha dunidu waxaas oo dhan ayay doon-
doonaan; laakiin Aabbihiin waa og yahay inaad
waxaas u baahan tihiin. 31 Laakiin doondoona bo-
qortooyadiisa, oo waxaas oo dhan waa laydiinku
dari doonaa. 32 Ha baqina, idoyahow yari, waayo,
Aabbihiin waxaa ka farxiya inuu boqortooyada
idin siiyo. 33 Iibiya waxaad leedihiin oo sadaqo
bixiya. Samaysta kiishash aan duugoobaynin, oo
maal aan dhammaanaynin ku urursada jannada,
meesha aan tuug ku soo dhowaan oo aan aboor ku
baabbi'in. 34 Waayo, meesha maalkiinnu ku jiro,
meeshaasaa qalbigiinnuna ku jiri doonaa.

Soojeedid Baa Loo Baahan Yahay; Masaalka Ku Saabsan Addoommadii Aaminka Ahaa Iyo Kuwii Aan Aamminka Ahayn
(Mat. 24:45-51)

35 Dhexdiinnu ha xidhnaato, laambadihiin-
nuna ha baxaan. 36 Idinkuna ahaada sida niman
sayidkooda sugaya, goortuu arooska ka soo no-
qdo, inay markiiba ka furaan markuu yimaado oo
garaaco. 37 Waxaa barakaysan addoommadaas,
kuwa sayidku goortuu yimaado, uu helo iyagoo
soo jeeda. Runtii waxaan idinku leeyahay, Isagu
waa guntan doonaa, oo cunto ayuu u fadhiisan
doonaa, oo intuu iyaga u dhowaado ayuu u adeegi
doonaa. 38 Hadduu yimaado wakhtigii gaadhka

labaad ama kan saddexaad oo uu helo iyagoo
sidaas ah, kuwaas ayaa barakaysan. 39 Laakiin
tan ogaada, odayga reerku hadduu ogaan la-
haa saacadda tuuggu imanayo, wuu soo jeedi
lahaa, oo uma uu daayeen in gurigiisa la je-
biyo. 40 Idinkuna diyaar ahaada, waayo, saacad
aydnaan u malaynaynin ayaa Wiilka Aadanahu
imanayaa.

41 Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, ma annaga
ayaad masaalkan nagula hadlaysaa ama dadka oo
dhan? 42 Sayidkuna wuxuu yidhi, Haddaba yuu
yahay wakiilka aaminka ah oo caqliga leh, kan
uu sayidkiisu u sarraysiin doona dadka gurigiisa,
inuu qaybtooda oo cuntada ah siiyo wakhtigeeda?
43 Waxaa barakaysan addoonkaas kan sayidkiisu
goortuu yimaado uu helayo isagoo sidaas samay-
naya. 44 Runtii waxaan idinku leeyahay. Wuxuu
leeyahay oo dhan ayuu ka sarraysiin doonaa is-
aga. 45 Laakiin haddii addoonkaas qalbigiisa ka
yidhaahdo, Sayidkayga imaatinkiisii waa raagay,
oo uu bilaabo inuu garaaco midiidinyada ragga
iyo dumarka ahaa, iyo inuu wax cuno oo wax
cabbo oo sakhraamo, 46 addoonkaas sayidkiisu
wuxuu iman doonaa maalin aanu filayn oo saa-
cad aanu ogayn, oo waa kala jeexi doonaa, oo
wuxuu ka dhigi doonaa mid qayb la hela kuwa
aan aaminka ahayn. 47 Addoonkaas ogaa doonista
sayidkiisa, oo aan diyaargarayn, oo aan yeelin
sidii doonistiisu ahayd, wax badan waa la garaaci
doonaa. 48 Laakiin kii aan ogayn oo yeelayse wixii
garaacid istaahila, wax yar baa la garaaci doonaa.
Mid kasta oo wax badan la siiyey, wax badan

ayaa laga dooni doonaa, oo kan wax badan loo sii dhiibtay, wax ka badan ayaa la weyddiisan doonaa.

Calaamooyinkii Wakhtiyada
(Mat. 10:34-36; 16:1-4; Mar. 8:11-13; Mat. 5:25-26)

49 Waxaan u imid inaan dab dhulka ku tu-
uro, oo maxaan doonayaa hadduu durba shidan
yahay? 50 Anigu waxaan leeyahay baabtiis in
laygu baabtiisayo oo sidee lay cidhiidhiyey ilaa uu
dhammaado! 51 Miyaad u malaynaysaan inaan u
imid inaan nabad dhulka siiyo? Waxaan idinku
leeyahay, Maya, laakiinse kalasoocid. 52 Waayo,
intii haddeer ka dambaysa waxaa guri ku jiri
doona shan kala soocan, saddex laba ka gees ah
iyo laba saddex ka gees ah. 53 Waa kala sooc-
mayaan, aabbe wiil ka gees ah iyo wiil aabbe ka gees ah, hooyo gabadh ka gees ah iyo gabadh hooyadeed ka gees ah, soddoh afadii wiilkeeda ka gees ah iyo afadii wiilkii soddohdeed ka gees ah.

54 Weliba wuxuu dadkii badnaa ku yidhi, Goor-
taad aragtaan daruur gabbaldhac ka soo bax-
aysa, kolkiiba waxaad tidhaahdaan, Roob baa
soo socda, oo sidaasuu noqdaa. 55 Oo goortaad
aragtaan dabayl koonfureed oo dhacaysa wax-
aad tidhaahdaan, Kulaylku waa iman doonaa,
waana noqda. 56 Labawejiilayaal yahow, wax-
aad kala garanaysaan muuqashada dhulka iyo
cirka, laakiin wakhtigan sidee baad u kala garan
weydaan? 57 Maxaad qudhiinnu waxa xaqa ah
u xukumi weydaan? 58 Goortaad cadowgaaga
u raacdo xaakinka, intaad jidka maraysaan ku dadaal si aad uga baxsato, inaanu xaakinka kuu

jiidin, xaakinkuna askariga kuu dhiibin, askari-
guna xabsiga kugu tuurin. 59 Waxaan kugu leeya-
hay, Halkaas ka soo bixi maysid ilaa aad siisid
lacagta u yar oo ugu dambaysa.

13

Toobadkeen Baa Lagu Waaniyey

1 Wakhtigaas qudhiisa waxaa joogay qaar wax
uga sheegay dadka reer Galili oo Bilaatos dhiig-
gooda ku daray allabarigooda. 2 Kolkaasaa Ci-
ise u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Ma waxay
idinla tahay in kuwii reer Galili ahaa ay ka
dembi badnaayeen kuwii kale oo reer Galili oo
dhan waxyaalahaas ay ku silceen aawadood?
3 Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin had-
daanad toobadkeenin, kulligiin sidaas oo kale
ayaad u lumi doontaan. 4 Ama siddeed iyo to-
bankii oo munaaradda Siloo'am ay ku soo dhac-
day oo ay dishay, ma waxay idinla tahay, inay
ka gef badnaayeen dadka Yeruusaalem joogay oo
dhan? 5 Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin
haddaydnan toobadkeenin, kulligiin sidaas oo
kale ayaad u lumi doontaan.

Masaalka Ku Saabsan Geedkii Berdaha Ahaa Oo Aan Waxba Dhalin

6 Markaasuu masaalkan ku hadlay, Nin baa
wuxuu lahaa geed berde ah oo beertiisii canabka
ahayd lagu beeray. Waa u yimid isagoo midho
ka doonaya, waxbana kama uu helin. 7 Wuxuu
beer-ka-shaqeeyihii ku yidhi, Bal eeg, saddex san-
nadood ayaan imanayay oo berdahan midho ka
doonayay, kamana helin. Jar, muxuu dhulka

u khasaarinayaa? 8 Markaasuu u jawaabay oo
wuxuu ku yidhi, Sayidow, sannaddanna daa
ilaa aan hareerihiisa qodqodo oo aan digeeyo.
9 Dabadeed hadduu midhaysto, wanaag; haddii
kalese waad jari doontaa.

Maalin Sabti Ah Naag Baa La Bogsiiyey

10 Maalin sabti ah sunagogyada midkood ayuu
wax ku barayay. 11 Oo bal eeg, waxaa joogtay
naag siddeed iyo toban sannadood cudur qab-
tay, wayna isku soo jabnayd, mana ay kari karin
inay istoosiso. 12 Ciise goortuu arkay, ayuu u
yeedhay oo ku yidhi, Haweentoy, cudurkaaga
waad ka furan tahay. 13 Kolkaasuu gacmihi-
isa saaray, oo kolkiiba way toosnaatay, oo Ilaah
bay ammaantay. 14 Kii sunagogga u sarreeyey
ayaa cadho ku jawaabay, waayo, Ciise maalin-
tii sabtida ahayd ayuu wax bogsiiyey, wuxuuna
dadkii badnaa ku yidhi, Waxaa jira lix maalmood
oo dadkii leeyihiin inay shaqeeyaan. Maalma-
haas haddaba kaalaya, ha laydin bogsiiye, ee ha
imanina maalinta sabtida ah. 15 Laakiin Sayidka
ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Labawejiilayaal ya-
how, mid kasta oo idinka mid ah miyaanu sabtida
dibigiisa ama dameerkiisa ka soo furin golaha
oo u wadin inuu soo waraabiyo? 16 Oo naag-
tan oo ina Ibraahim ah oo Shayddaanku siddeed
iyo toban sannadood xidhay, miyaanay lahayn
in maalinta sabtida ah laga fura xidhmaddaas?
17 Goortuu waxaas yidhi cadaawayaashiisii oo
dhan way wada ceeboobeen, dadkii oo dhanna
ayaa ku reyreeyey wax walba oo ammaanta lahaa
oo uu falay.

18 Haddaba wuxuu yidhi, Boqortooyada Ilaah
maxay u eg tahay oo maxaan u ekaysiiyaa?

Masaalka Ku Saabsan Iniin Khardal Ah Iyo Masaalka Ku Saabsan Khamiir
(Mat. 13:31-33; Mar. 4:30-32)

19 Waxay u eg tahay iniin khardal ah, oo nin
qaaday oo beertiisii ku riday, oo ay baxday oo
geed dheer noqotay, shimbirraha cirkuna laama-
heeday ku degeen. 20 Haddana wuxuu yidhi, Max-
aan boqortooyada Ilaah u ekaysiiyaa? 21 Waxay u
eg tahay khamiir naag intay qaadday ay saddex
qiyaasood oo bur ah ku dhex qooshtay ilaa ay
wada khamiireen.

Iridda Cidhiidhiga Ah Ee Nolosha Laga Galo
(Mat. 7:13-14, 21-23)

22 Oo wuxuu dhex marayay magaalooyin iyo tu-
ulooyin isagoo wax baraya, Yeruusaalemna ayuu
ku socday. 23 Mid baa wuxuu ku yidhi, Sayidow,
ma yar yihiin kuwa badbaadayaa? 24 Wuxuuna
ku yidhi, Aad u dadaala inaad iridda cidhiidhsan
ka gashaan, waayo, waxaan idinku leeyahay,
Qaar badan ayaa dooni doona inay galaan, mana
kari doonaan. 25 Goortii ninkii guriga lahaa
kaco oo albaabka xidho, oo aad bilowdaan inaad
dibadda istaagtaan oo aad albaabka garaacdaan,
idinkoo leh, Sayidow, naga fur; isaguna waa u
jawaabi doonaa oo idinku odhan doonaa, Garan
maayo meeshaad ka timaadeen. 26 Markaasaad
bilaabi doontaan inaad tidhaahdaan, Hortaada
ayaannu wax ku cuni jirnay oo ku cabbi jir-
nay, oo jidadkayaga ayaad wax ku bari jirtay.
27 Markaasuu odhan doonaa, Waxaan idinku

leeyahay, Garan maayo meeshaad ka timaadeen;
iga taga kulligiin oo xaqdarrada ka shaqeeya.
28 Halkaa waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jir-
riqsi goortaad boqortooyada Ilaah ku aragtaan
Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub iyo nebiyada
oo dhan, oo idinkana dibadda laydiin tuuray.
29 Waxay ka iman doonaan bari iyo galbeed iyo
woqooyi iyo koonfur, waxayna dhex fadhiisan
doonaan boqortooyada Ilaah. 30 Ogaada, kuwa
ugu dambeeya ayaa ugu horrayn doona, kuwa
ugu horreeyaana way ugu dambayn doonaan.

Herodos Cadownimadiisii

31 Markaas qudhiisa ayaa waxaa yimid qaar
Farrisiin ah iyagoo ku leh, Bax oo ka tag mee-
shan, waayo, Herodos ayaa doonaya inuu ku dilo.
32 Wuxuu iyaga ku yidhi, Idinku u taga oo dawa-
caas u sheega, Bal eeg, maanta iyo berriba ayaan
jinniyo saarayaa oo dad bogsiinayaa, maalinta
saddexaadna ayaan kaamilmayaa. 33 Laakiin waa
inaan socdo maanta iyo berri iyo maalinta ku
xigtaba, waayo, ma noqon karto nebi inuu ku
dhinto Yeruusaalem dibaddeeda.

Ciise Waa U Ooyay Yeruusaalem (Mat. 23:37-39)

34 Yeruusaalemay, Yeruusaalemay, tan
nebiyada dishoy, oo kuwa loo soo diray
dhagxisoy! Intee baan marar badan jeclaaday
inaan carruurtaada u soo ururiyo xataa sida
dooradu carruurteeda baalasheeda hoostooda
ugu ururiso, laakiin idinku ma aydnaan jeclayn.
35 Ogaada, gurigiinnii waa laydiin daayay,
isagoo cidla ah. Waxaan idinku leeyahay, Ima

arki doontaan ilaa aad tidhaahdaan, Waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanaya.

14

Ninkii Uurweynaadka Qabay Ayaa Sabti La Bogsiiyey

1 Maalin sabti ah markuu galay mid ka mid ah kuwa Farrisiinta u sarreeya gurigiisa inuu kibis cuno, waxaa dhacay inay fiirinayeen. 2 Oo bal
eeg, waxaa hortiisa joogay nin uurweynaad qaba.
3 Markaasaa Ciise u jawaabay oo kuwii sharciga yiqiin iyo Farrisiintii ku yidhi, isagoo leh, Ma xalaal baa in sabtida wax la bogsiiyo, mise maya?
4 Laakiin way aamuseen. Isaguse, intuu ninkii qabtay, ayuu bogsiiyey, markaasuu sii daayay.
5 Wuxuu iyaga ku yidhi, Kiinnee baa leh dameer ama dibi ceel ku dhacay oo aan maalin sabti ah dhaqso uga soo bixinaynin? 6 Wayna uga jawaabi
kari waayeen waxyaalahaas.

Is-hoosaysiinta Iyo Marti-soo-dhowaynta

7 Goortuu arkay kuwii loo yeedhay siday kursiyada hore u doorteen, ayuu masaal kula hadlay oo ku yidhi, 8 Markii nin kuugu yeedho aroos,
kursiga hore ha fadhiisan, waaba intaasoo is-agu nin kaa murwad weyn ugu yeedho, 9 oo
kii isaga iyo adiga idiin yeedhay uu yimaado oo kugu yidhaahdo, Kan meel sii, oo markaasaad bilaabaysaa inaad meesha dambe ceeb ku fad-hiisato. 10 Laakiin goortii laguu yeedho, tag oo
meesha u hoosaysa fadhiiso, si kii kuu yeedhay kolkuu yimaado uu kuugu yidhaahdo, Saaxiibow, sare u soco. Markaasaad ammaan ku lahaan

doontaa kuwa cuntada kula fadhiya oo dhan hor-
tooda. 11 Waayo, mid kasta oo isa sarraysiiya waa
la hoosaysiin doonaa; oo kii is-hoosaysiiyana waa
la sarraysiin doonaa.
12 Wuxuuna ku yidhi kii u yeedhay, Goor-
taad qado ama casho samayso, ha u yeedhin
saaxiibbadaada ama walaalahaa ama xigaalkaa
ama derisyadaada hodanka ah, waaba intaa-
soo iyaguna ay markooda kuu yeedhaan, oo ay
abaalgud kugu noqotaa. 13 Laakiin goortaad
diyaafad samayso waxaad u yeedhaa masaaki-
inta iyo kuwa laxaadka la' iyo curyaannada iyo
indhoolayaasha, 14 oo aad barakaysnaan doontaa,
waayo, iyagu maleh waxa ay kuugu abaalgudaan,
laakiin waxaa laguu abaalgudi doonaa wakhtiga
sarakicidda kuwa xaqa ah.

Masaalka Ku Saabsan Iidda Weyn

15 Kuwa cuntada ula fadhiyey midkood, goortuu
waxaas maqlay, wuxuu isaga ku yidhi, Waxaa
barakaysan kan kibis ku cuni doona boqortooy-
ada Ilaah. 16 Wuxuuse ku yidhi, Nin baa casho
weyn sameeyey, oo dad badan u yeedhay, 17 oo
saacaddii cashada ayuu addoonkiisii u diray inuu
kuwii loo yeedhay ku yidhaahdo, Kaalaya, waayo,
haatan wax waluba waa diyaar. 18 Markaasay
kulligood waxay bilaabeen inay fikir keliya ku
marmarsiiyoodaan. Kii u horreeyey ayaa ku
yidhi, Beer baan iibsaday, oo waa inaan tago
oo aan soo arko. Waxaan kaa baryayaa inaad
iga raalli ahaato. 19 Mid kale ayaa yidhi, Wax-
aan iibsaday shan qindi oo dibi ah, oo waan
tegayaa inaan imtixaamo. Waxaan kaa baryayaa

inaad iga raalli ahaato. 20 Mid kale ayaa yidhi,
Naag baan guursaday, sidaa darteed ma iman
karo. 21 Markaasaa addoonkii yimid, oo wax-
aas ayuu sayidkiisii u sheegay. Kolkaasaa sayid-
kii gurigu cadhooday, oo wuxuu addoonkiisii ku
yidhi, Dhaqso jidadka iyo surimmada magaalada
u bax oo soo kaxee masaakiinta iyo kuwa lax-
aadka la' iyo indhoolayaasha iyo curyaannada.
22 Kolkaasaa addoonkii ku yidhi, Sayidow, wax-
aad amartay waa la yeelay, oo weli meel baa ban-
naan. 23 Markaasaa sayidkii wuxuu addoonkii
ku yidhi, Jidadka iyo wadiiqooyinka oodaha u
bax, oo dadka ku qasab inay soo galaan, si uu
gurigaygu u buuxsamo. 24 Waayo, waxaan idinku
leeyahay, Nimankaas loo yeedhay midkoodna
cashadayda dhadhamin maayo.

Xernimada Micneheeda

25 Waxaa isaga la socday dad badan. Markaasuu
u jeestay, oo wuxuu ku yidhi, 26 Haddii qof ii
yimaado oo aanu nicin aabbihiis iyo hooyadiis
iyo afadiisa iyo carruurtiisa iyo walaalihiis, xataa
naftiisana xer iima ahaan karo. 27 Ku alla kii
aan iskutallaabtiisa soo qaadan oo aan iga daba
iman, xer iima ahaan karo. 28 Waayo, midkiinnee
doonaya inuu noobiyad dhiso oo aan kolkii hore
fadhiisan inuu xisaabo intay ku kacayso, inuu
ogaado inuu haysto wax uu ku dhammeeyo iyo
in kale? 29 Waaba intaasoo markuu aasaaska
dhigo oo uu dhammayn kari waayo, kuwa ee-
gaya oo dhammu ay bilaabaan inay ku qoslaan,
30 iyagoo leh, Ninkanu wuxuu bilaabay inuu wax
dhiso, waana dhammayn kari waayay. 31 Ama

boqorkee u tegaya inuu boqor kale dagaal u baxo,
isagoo aan kolkii hore fadhiisan oo tashan inuu
toban kun kala hor tegi karo kan labaatan kun ula
imanaya? 32 Ama haddii kale intuu kan kale weli
fog yahay, ayuu ergo soo diraa oo uu weyddiis-
taa wax lagu heshiiyo. 33 Sidaa darteed midkiin
walba oo aan ka tegin wuxuu leeyahay oo dhan,
xer iima ahaan karo. 34 Haddaba cusbadu waa
wanaagsan tahay, laakiin haddii cusbadu dhad-
han beesho, maxaa lagu cusbaynayaa? 35 Uma ay
wanaagsana dhulka ama meeshii digada, waase
la tuuraa. Kan dhego wax lagu maqlo lahu, ha
maqlo.

15

Laxdii Hallowday
(Mat. 18:12-14)

1 Waxaa Ciise u soo dhowaanayay
cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha oo
dhan inay maqlaan. 2 Kolkaasay Farrisiintii iyo
culimmadiiba gunuunaceen, iyagoo leh, Ninkanu
dembilayaashuu soo dhoweeyaa oo wax la cunaa.

3 Markaasuu masaalkan kula hadlay, oo ku
yidhi, 4 Ninkiinnee baa tiro ido ah leh, oo middood
ka hallowday, aan sagaal iyo sagaashanka cidlada
kaga tegin, oo aan tii hallowday ka daba tegin, ilaa
uu soo helo? 5 Oo goortuu soo helo, aan garbihiisa
saarin, isagoo faraxsan. 6 Oo goortuu guriga yi-
maado, aan isugu yeedhin saaxiibbadiisa iyo de-
risyadiisa, isagoo ku leh, Ila farxa, waayo, waxaan
helay laxdaydii iga hallowday? 7 Waxaan idinku
leeyahay, Sidaas oo kale, farxad ayaa jannada

kaga jiri doonta dembile toobadkeena in ka badan
sagaal iyo sagaashan xaq ah oo aan toobadkeen u
baahnayn.

Lacagtii Luntay

8 Ama naagtee baa toban *daraakmo oo lacag
ah leh, oo hadday daraakmo lumiso, aan laambad
shidin, oo aan guriga xaaqin, oo aan dadaal ku
doonin ilaa ay hesho? 9 Oo markay hesho, aan
saaxiibbadeeda iyo derisyadeeda isugu yeedhin
iyadoo ku leh, Ila farxa, waayo, waxaan helay
daraakmadii iga luntay. 10 Waxaan idinku leeya-
hay, Sidaas oo kale markii mid dembi leh toobad-
keenoba, farxad ayaa kaga jirta malaa'igaha Ilaah
hortooda.

Wiilkii Wixiisii Khasaariyey

11 Wuxuuna yidhi, Nin baa laba wiil lahaa. 12 Kii
yaraa ayaa aabbihii ku yidhi, Aabbow, waxaaga
qaybtii aan heli lahaa i sii. Markaasuu iyaga
u qaybiyey wuxuu ku noolaa. 13 Maalmo aan
badnayn dabadeed wiilkii yaraa waa wada urur-
saday wax walbaba, oo dhul fog ayuu u safray,
halkaas ayuuna wixiisii ku khasaariyey, isagoo
iska tumaya. 14 Goortuu wada bixiyey dabadeed
ayaa abaar daran dhulkaas ka dhacday, wuuna
bilaabay inuu baahdo. 15 Goortaasuu tegey oo
isku daray nin dadka dhulkaas ah, kan u diray
beerihiisa inuu doofaarro daajiyo. 16 Wuxuu
damcay inuu calooshiisa ka buuxiyo buunshihii
doofaarradu ay cunayeen, ninnana waxba ma uu
siin. 17 Goortuu isgartay ayuu yidhi, Intee baa

---

* **15:8** daraakmo = lacag.

kuwa aabbahay kiraystay haysata kibis ka badan
in ku filan, aniguna macaluul baan halkan ugu
bakhtiyayaa. 18 Waan kici oo aan aabbahay u tegi,
oo waxaan ku odhan, Aabbow, waxaan ku dem-
baabay jannada iyo hortaadaba. 19 Kol dambe
ma istaahilo in laygu yeedho wiilkaaga, ee iga
dhig sida kuwa aad kiraysatay midkood oo kale.
20 Markaasuu kacay, oo wuxuu u yimid aabbihii,
laakiin intuu weli ka fogaa ayaa aabbihiis arkay,
waana u naxariistay, oo ku soo orday oo qoor-
tuu iskaga duubay, oo dhunkaday. 21 Markaasaa
wiilkii ku yidhi, Aabbow, waxaan ku dembaabay
jannada iyo hortaadaba; kol dambe ma istaahilo
in laygu yeedho wiilkaaga. 22 Laakiin aabbihii
ayaa addoommadiisii ku yidhi, Dhaqso u soo
bixiya khamiiska ugu wanaagsan oo u geliya,
kaatunna gacanta u geliya, kabona cagaha u
geliya. 23 Dibigii yaraa ee la shishleeyey keena
oo gowraca, aynu cunno oo faraxno, 24 waayo,
wiilkaygan wuu dhintay, wuuna soo noolaaday;
wuu lumay, waana la helay. Markaasay bi-
laabeen inay farxaan. 25 Laakiin wiilkiisii wey-
naa beerta buu ku jiray, oo intuu soo socday
oo guriga u soo dhowaanayay, wuxuu maqlay
muusika iyo cayaar. 26 Markaasuu midiidinyada
midkood u yeedhay oo weyddiiyey, Waa maxay
waxaas? 27 Markaasuu ku yidhi, Walaalkaa ayaa
yimid, aabbahaana dibigii yaraa ee la shish-
leeyey ayuu u gowracay, waayo, ladnaan buu ku
helay. 28 Laakiin wuu cadhooday, oo inuu galo
ma doonayn, markaasaa aabbihiis soo baxay oo
baryay. 29 Laakiin wuu u jawaabay, oo wuxuu

aabbihiis ku yidhi, Bal eeg, intaas oo sannadood
ayaan kuu shaqaynayay, oo weligay amarkaaga
kama aan xadgudbin, oo weligaa waxar iima aad
siin inaan saaxiibbadayda la farxo, 30 Laakiin
goortii uu yimid wiilkaagani waxaagii aad ku
noolayd dhillooyin la cunay, waxaad u gowracday
dibigii yaraa ee la shishleeyey. 31 Markaasuu ku
yidhi, Wiilkaygiiyow, weligaa waad ila joogtaa,
oo waxayga oo dhan adigaa leh, 32 laakiin waxaa
inoo wanaagsanayd inaynu rayrayno oo faraxno,
waayo, waalaalkaagani waa dhintay, wuuna soo
noolaaday; wuu lumay, waana la helay.

16

Wakiilkii Aan Aamminka Ahayn

1 Haddana wuxuu xertii ku yidhi, Waxaa jiri
jiray nin hodan ah oo wakiil lahaa, kan loogu
ashtakeeyey inuu alaabtiisa khasaarinayay.
2 Markaasuu u yeedhay oo ku yidhi, Waa maxay
waxan kugu saabsan ee aan maqlayo? I sii
xisaabtii wakiilnimadaada, waayo, hadda ka
dib wakiil sii ahaan kari maysid. 3 Markaasaa
wakiilkii isku yidhi, Maxaan sameeyaa, waayo,
sayidkayga ayaa wakiilnimadii iga qaadaya? Itaal
aan wax ku qodo ma lihi, inaan dawarsadona
waan ka xishoonayaa. 4 Waan garanayaa waxaan
samaynayo, in goortii wakiilnimada layga saaro
ay dadku guryahooda iigu dhowayn doonaan.
5 Markaasuu u yeedhay mid walba oo sayidkiisu
dayn ku lahaa. Kii hore ayuu ku yidhi, Sayidkaygu
immisuu kugu leeyahay? 6 Wuxuu yidhi, Boqol
qiyaasood oo saliid ah. Markaasuu ku yidhi,

Wixii laguu qoray soo qaad, oo dhaqso u fadhiiso
oo qor, Konton. 7 Markaasuu wuxuu mid kale
ku yidhi, Immisuu kugu leeyahay? Isaguna
wuxuu yidhi, Boqol qiyaasood oo sarreen ah.
Markaasuu ku yidhi. Wixii laguu qoray soo qaad,
oo qor, Siddeetan. 8 Sayidkiisii ayaa wakiilkii
xaqa darnaa faaniyey, waayo, si caqli leh ayuu
u sameeyey, waayo, wiilashii wakhtigan waxay
wiilasha iftiinka kaga caqli badan yihiin waxa
qarnigooda ku saabsan.

Sida Qumman Oo Maalka Loo Isticmaalo

9 Oo waxaan idinku leeyahay, Saaxiibbo
ku samaysta maalka xaqdarrada in goortuu
dhammaado ay idiinku dhoweeyaan
degmooyinka weligood ah. 10 Kan waxa u yar
aamin ku ah, ayaa weliba wax badan aamin ku
ah. Kan waxa u yar ku xaqdaran, ayaa waxa
badanna ku xaqdaran. 11 Haddii aydnaan maalka
xaqdaran aamin ku ahayn, waxa run ah yaa
idinku aaminaya? 12 Haddii aydnaan wixii qof
kale leeyahay aamin ku ahayn, yaa idin siinaya
wixiinna? 13 Midiidinna laba sayid uma shaqayn
karo, waayo, mid buu nacayaa, kan kalena wuu
jeclaanayaa, ama mid buu la jirayaa, kan kalena
wuu quudhsanayaa. Uma wada shaqayn kartaan
Ilaah iyo maal.

Farrisiintii Waa La Canaantay

14 Farrisiintii lacagta jeclayd ayaa waxaas oo
dhan maqashay, wayna ku qosleen. 15 Markaasuu
wuxuu ku yidhi, Idinku waxaad tihiin kuwa
dadka hortooda isku soo caddeeya inaad xaq ti-
hiin, laakiin Ilaah waa garanayaa qalbiyadiinna,

waayo, wixii dadka dhexdooda lagu sarraysiiyaa,
Ilaah hortiisa waa ka karaahiyo. [16] Sharciga iyo
nebiyadu waxay jireen ilaa Yooxanaa; tan iyo
wakhtigaas injiilka boqortooyada Ilaah waa lagu
wacdiyey, oo mid walbaba xoog buu ku galaa.
[17] Laakiin in sharciga dhibic keliya ka dhacdo
waxaa ka hawl yar in cirka iyo dhulku ay id-
laadaan. [18] Mid walba oo naagtiisa fura oo mid
kale guursadaa wuu sinaystaa, oo kii guursadaa
mid nin laga furay wuu sinaystaa.

Ninkii Hodanka Ahaa Iyo Miskiinkii Laasaros La Odhan Jiray

[19] Waxaa jiri jiray nin hodan ah oo dhar gudu-
dan oo jilicsan sidan jiray, maalin walbana bar-
waaqo aad buu ugu farxi jiray. [20] Oo waxaa al-
baabkiisa la dhigi jiray miskiin Laasaros la odhan
jiray, isagoo boogo miidhan leh, [21] oo doonaya in
la siiyo jajabkii miiska ninkii hodanka ahaa ka
dhacay. Eeyduna way iman jireen oo boogihiisa
leefleefi jireen. [22] Waxaa dhacay inuu miskiinkii
dhintay, oo malaa'igahu waxay u qaadeen laabtii
Ibraahim. Ninkii hodanka ahaana waa dhintay,
waana la aasay. [23] Intuu Haadees ku jiray ayuu
indhihiisa kor u qaaday isagoo aad u silcaya; wux-
uuna meel fog ka arkay Ibraahim, iyo Laasaros
oo laabtiisa ku tiirsan. [24] Markaasuu qayliyey
oo yidhi, Aabbe Ibraahimow, ii naxariiso, oo
Laasaros ii soo dir inuu fartiisa caaraddeeda biyo
ku tiinbiyo oo carrabkayga ku qabowjiyo, waayo,
anigu ololkan ayaan ku silcayaa. [25] Laakiin
Ibraahim wuxuu ku yidhi, Wiil yahow, xusuuso
inaad waxaagii wanaagsanaa heshay intii aad

noolayd, si la mid ah ayuu Laasaros waxa xun
helay, laakiin haddeer isaga halkan ayaa lagu
raaxaysiiyey, adiguse waad silcaysaa. [26] Weliba
annaga iyo idinka waxaa layna dhex dhigay bohol
aad u weyn, si kuwa doonaya inay halkan ka sii
tallaabaan inay idiin yimaadaan aanay u karin,
oo kuwa xaggaasna ayna noogu soo tallaabin.
[27] Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aabbow, waxaan
kaa baryayaa haddaba inaad guriga aabbahay
isaga u dirtid, [28] waayo, shan walaalo ah baan
leeyahay, si uu ugu warramo inaanay iyaguna
meeshan silaca leh iman. [29] Laakiin Ibraahim
wuxuu ku yidhi, Waxay leeyihiin Muuse iyo
nebiyada ee ha maqleen. [30] Markaasuu wuxuu
ku yidhi, Maya, Aabbe Ibraahimow, laakiin had-
dii qof kuwii dhintay uga tago, way toobadkeeni
doonaan. [31] Wuxuuse ku yidhi, Haddii ay maqli
waayaan Muuse iyo nebiyada, in kastoo qof kuwii
dhintay ka soo sara kaco, la oggolaysiin kari
maayo inay rumaystaan.

17

Waxoogaa Hadalkii Ciise Ah (Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42)

[1] Wuxuu xertiisii ku yidhi, Ma suurtowdo inaan
xumaantu iman, laakiin waa u hoog kan ay xu-
maantu ka timaado. [2] In qof yaryarkan midkood
xumeeyo, waxaa uga roon in dhagaxshiid luqunta
looga lalmiyo oo badda lagu tuuro. [3] Iska dhawra.
Walaalkaa hadduu dembaabo, canaano; haddu-
una toobadkeeno, cafi. [4] Hadduu toddoba goor
maalintii kugu dembaabo, oo toddoba goor kuu

soo jeesto, isagoo leh, Waa toobadkeenay, waa
inaad cafido.
5 Markaasay rasuulladii waxay Rabbiga ku yid-
haahdeen, Rumaysad noo kordhi. 6 Rabbiguna
wuxuu ku yidhi, Haddaad leedihiin rumaysad
iniin khardal le'eg, waxaad ku odhan lahaydeen
geedkan sukamin, Ruq, oo badda ku beeran,
wuuna idin addeeci lahaa. 7 Laakiin kiinnee
baa leh addoon dhulka jaraya ama adhi jiraya,
oo ku odhan doona goortuu beerta ka yimaado,
Dhaqso u kaalay oo cunto u fadhiiso? 8 Laakiin
miyaanu ku odhan doonin, Diyaari waxaan ku
casheeyo, oo gunto, oo ii adeeg intaan wax cunayo
oo cabbayo, kolkaa dabadeed ayaad wax cuni
oo cabbi? 9 Miyuu addoonkii u mahadnaqayaa,
waayo, wuxuu sameeyey wixii la amray? 10 Sidaas
oo kale idinkuna goortaad samaysaan wixii lay-
dinku amray oo dhan, waxaad tidhaahdaan, Ad-
doommo aan waxtar lahayn baannu nahay; wixii
aannu lahayn inaannu samayno ayaannu samay-
nay.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Toban Nin Oo Baras Qaba

11 Waxaa dhacay intay Yeruusaalem ku sii
socdeen inuu Samaariya iyo Galili dhex marayay.
12 Oo goortuu tuulo galay, waxaa la kulmay to-
ban nin oo baras leh oo meel fog ka istaagay.
13 Markaasay codka kor u qaadeen iyagoo leh,
Ciisow, Macallimow, noo naxariiso. 14 Goortuu
arkay, wuxuu ku yidhi, Taga oo istusa wadaad-
dada. Oo waxaa dhacay, intay sii socdeen, inay
daahirsameen. 15 Midkood goortuu arkay inuu
bogsaday, ayuu soo jeestay oo cod weyn Ilaah

ku ammaanay. 16 Oo wejigiisa ayuu cagihiisa ag
dhigay oo u mahadnaqay. Wuxuuna ahaa reer
Samaariya. 17 Ciisena waa u jawaabay oo ku yidhi,
Tobankii miyaanay daahirsamin? Laakiin meeye
sagaalkii? 18 Miyaan la arag kuwa u soo noqday
inay Ilaah ammaanaan, shisheeyahan maahee?
19 Markaasuu ku yidhi, Kac oo soco. Rumaysad-
kaaga ayaa ku bogsiiyey.

Imaatinka Boqortooyada (Mat. 24:26-28, 37-41)

20 Farrisiintii goortay weyddiiyeen oo ku
yidhaahdeen, Goormay boqortooyada Ilaah
imanaysaa? wuxuu ugu jawaabay, Boqortooyada
Ilaah dhawrid ku iman mayso. 21 Lamana odhan
doono, Waa tan! ama, Waa taas! waayo, bal eega,
boqortooyada Ilaah waa idinku dhex jirtaa.

22 Markaasuu xertii ku yidhi, Maalmuhu waa
iman doonaan goortaad dooni doontaan inaad
aragtaan maalmaha Wiilka Aadanaha middood,
mana arki doontaan. 23 Waxaana laydinku odhan
doonaa, Waa taas! Waa tan! Ha bixina, hana
raacina. 24 Waayo, sida hillaacu markuu dhinaca
hoose oo cirka ka hillaaco oo ilaa dhinaca kale
oo hoose oo cirka u ifiyo, sidaas oo kale ayuu
Wiilka Aadanahuna ahaan doonaa maalintiisa.
25 Laakiin kolka hore waxay waajib ugu tahay
inuu wax badan ku xanuunsado oo uu qarniganu
diido isaga. 26 Oo sidii wakhtigii Nuux ahaa,
sidaas oo kale ayay noqon doontaa maalmaha
Wiilka Aadanaha. 27 Wax bay cuni jireen oo cabbi
jireen, wayna guursan jireen oo guur baa la siin
jiray, ilaa maalintii Nuux uu doonnida galay, oo

daadkii yimid oo wada baabbi'iyey. 28 Sidaas oo
kale ayay weliba ahayd maalmihii Luud. Wax
bay cuni jireen oo cabbi jireen, wax bayna iibsan
jireen oo iibin jireen, oo beeran jireen, oo dhisan
jireen. 29 Laakiin maalintii Luud ka baxay Sodom
ayay dab iyo baaruud cirka kaga soo daateen oo
wada baabbi'iyeen. 30 Si la mid ah ayay noqon
doontaa maalinta Wiilka Aadanahu soo muuqdo.
31 Maalintaas kii guriga fuushanu, oo alaabtiisu
guriga ku jirto, yaanu u soo degin inuu soo qaato;
kii beerta joogaana sidaas oo kale yaanu dib u no-
qon. 32 Naagtii Luud xusuusta. 33 Kan doona inuu
naftiisa badbaadiyo waa lumin doonaa, laakiin
kan lumiya ayaa badbaadin doona. 34 Waxaan
idinku leeyahay, Habeenkaas laba nin ayaa sariir
wada joogi doona; mid waa la qaadi doonaa, kan
kalena waa laga tegi doonaa. 35 Waxaana jiri
doona laba naagood oo wax isla shiidi doona, mid
waa la qaadi doonaa, tan kalena waa laga tegi
doonaa. 36 Waxaana beerta ku jiri doona laba
nin, mid waa la qaadi doonaa, kan kalena waa
laga tegi doonaa. 37 Markaasay u jawaabeen oo
ku yidhaahdeen, Xaggee, Sayidow? Wuxuuna ku
yidhi, Meeshii bakhtigu yaal, halkaas ayaa gorgor-
raduna isugu ururi doonaan.

18

Masaalka Ku Saabsan Carmalka Iyo Xaakinka

1 Si Ciise u tuso inay waajib ku tahay iyaga
inay mar walba tukadaan oo aanay ka qalbi
jabin, wuxuu iyaga kula hadlay masaal isagoo
leh, 2 Waxaa magaalo joogay xaakin aan Ilaah ka

baqi jirin, ninnana aan danayn jirin. 3 Waxaana
magaaladaas joogtay carmal ninkeedii ka dhin-
tay, marar badanna way u timid, iyadoo ku
leh, Cadowgayga iga xaq sii. 4 Intii wakhti ah
ayuu yeeli waayay, laakiin dabadeed wuxuu isku
yidhi, In kastoo aanan Ilaah ka baqin, oo aanan
ninna danayn, 5 weliba dhibta ay carmalkan i
dhibayso aawadeed, waan xaq siin doonaa, si
aanay marar badan iigu soo noqnoqon oo ii
daalin. 6 Markaasaa Rabbigu yidhi, Maqla wixii
xaakinkii xaqa darnaa yidhi. 7 Ilaahna miyaanu
xaq siin doonin kuwuu doortay oo habeen iyo
maalinba u qayliya; oo miyaanu u dulqaadan
doonin? 8 Waxaan idinku leeyahay, Dhaqsoba
wuu u xaq siin doonaa; hase ahaatee goortuu
Wiilka Aadanahu yimaado, markaas rumaysad
ma ka heli doonaa dhulka?

Farrisigii Iyo Cashuurqaadihii

9 Masaalkan ayuu kula hadlay qaar ismoo-
dayay inay xaq yihiin oo kuwa kale quudhsa-
day. 10 Laba nin ayaa tegey inay macbudka
ku tukadaan; mid Farrisi buu ahaa, kan kalena
cashuurqaade. 11 Farrisigii intuu istaagay ayuu
waxyaalahan isugu tukaday, Ilaahow, waxaan
kuugu mahadnaqayaa inaanan ahayn sida ni-
manka kale oo wax dulma, iyo kuwa xaqa daran,
iyo dhillayaasha, ama xataa sida cashuurqaada-
han. 12 Toddobaadkiiba laba kol ayaan soomaa,
waxaan haysta oo dhanna toban meelood ayaan
meel ka bixiyaa. 13 Laakiin cashuurqaadihii meel
fog ayuu ka istaagay, ma uuna doonaynin inuu
indhihiisa cirka u qaado, laakiin laabtiisa ayuu

garaacay isagoo leh, Ilaahow, ii naxariiso anigoo
dembi leh. 14 Waxaan idinku leeyahay, Kan iyo
kii kale, kan baa gurigiisa tegey isagoo la cad-
deeyey inuu xaq yahay; waayo, mid kasta oo isa
sarraysiiya waa la hoosaysiin doonaa, oo kii is-
hoosaysiiyana waa la sarraysiin doonaa.

Ciise Wuxuu UDuceeyey Carruur Yaryar (Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

15 Ilmo yaryar ayay u keeneen inuu taabto,
laakiin goortii xertii aragtay, ayay canaanteen.
16 Laakiin Ciise ayaa u yeedhay oo ku yidhi,
Ilmaha yaryar daaya, ha ii yimaadeene, hana diid-
ina, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah boqor-
tooyada Ilaah. 17 Runtii waxaan idinku leeyahay,
Ku alla kii aan boqortooyada Ilaah u aqbalin sida
ilmo yar oo kale, meeshaas ma uu geli doono.

Nolosha Weligeed Ah Iyo Ninkii Maalka Jeclaa (Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31)

18 Taliye ayaa weyddiiyey isagoo leh, Macallin
wanaagsanow, maxaan sameeyaa inaan nolosha
weligeed ah dhaxlo? 19 Markaasaa Ciise ku yidhi,
Maxaad iigu yeedhaysaa wanaagsanow? Mid
wanaagsan ma jiro mid maahee, kaasuna waa
Ilaah. 20 Qaynuunnada waad taqaan, Waa in-
aanad sinaysan, Waa inaanad qudh gooyn, Waa
inaanad wax xadin, Waa inaanad marag been
ah furin, Aabbahaa iyo hooyadaana maamuus.
21 Markaasuu yidhi, Kuwaas oo dhan tan iyo
yaraantaydii waan dhawray. 22 Ciise goortuu
waxaas maqlay ayuu ku yidhi, Weli wax keliya
ayaa kuu dhiman. Waxaad haysatid oo dhan iibi,
oo masaakiinta u qaybi, oo waxaad jannada ku

lahaan doontaa maal, ee kaalay oo i soo raac.
23 Laakiin goortuu waxaas maqlay ayuu aad uga
caloolxumaaday, waayo, aad buu hodan u ahaa.
24 Ciise goortuu arkay, wuxuu yidhi, Kuwa ho-
danka ah waa ku adag tahay inay boqortooyada
Ilaah galaan, 25 waayo, nin hodan ah inuu boqor-
tooyada Ilaah galo waxaa ka hawl yar in awr irbad
daloolkeeda ka duso. 26 Markaasaa kuwa maqlay
waxay ku yidhaahdeen, Haddaba yaa badbaadi
kara? 27 Wuxuuse ku yidhi, Waxa aan dadka u
suurtoobin, Ilaah waa u suurtoobaan. 28 Butros
ayaa ku yidhi, Bal eeg, waxayagii ayaannu ka
tagnay, waana ku raacnay. 29 Wuxuuna ku yidhi,
Runtii waxaan idinku leeyahay. Ma jiro nin bo-
qortooyada Ilaah aawadeed uga tegey guri, ama
afo, ama walaalo, ama waalid, ama carruur, 30 oo
aan haatan helayn labanlaab badan, wakhtiga
imanayana nolosha weligeed ah.

Mar Saddexaad Ayaa Ciise Sii Sheegay Dhimashadiisa
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

31 Laba-iyo-tobankii ayuu watay oo ku yidhi,
Waxaynu ku soconnaa Yeruusaalem, oo wax
walba oo nebiyadu qoreen ayaa Wiilka Aadanaha
u noqon doona. 32 Waayo, isaga waxaa loo dhiibi
doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn, waana lagu
kajami doonaa, oo la caayi doonaa, oo lagu tufi
doonaa, 33 wayna karbaashi doonaan oo dili doon-
aan, maalinta saddexaadna wuu soo sara kici
doonaa. 34 Laakiin waxyaalahaas waxba kama ay
garan, hadalkaasna waa ka qarsoonaa, mana ay
garan wixii la yidhi.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Nin Indhala'
(Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52)

35 Waxaa noqotay markuu Yerixoo ku soo
dhowaaday, in nin indha la' jidka ag fadhiyey
oo dawarsanayay, 36 oo goortuu maqlay dadka
badan oo ag maraya ayuu weyddiiyey waxaas
waxay ahaayeen. 37 Waxay u sheegeen in Ciisihii
Reer Naasared ag marayo. 38 Markaasuu qayliyey
isagoo leh, Ciise, ina Daa'uudow, ii naxariiso.
39 Kuwa hor marayay ayaa canaantay si uu u
aamuso, laakiin si ka badan ayuu ugu qayliyey,
Ina Daa'uudow, ii naxariiso. 40 Markaasaa Ci-
ise joogsaday oo wuxuu ku amray in loo keeno,
oo goortuu u soo dhowaaday ayuu weyddiiyey,
oo ku yidhi, 41 Maxaad doonaysaa inaan kuu
sameeyo? Wuxuu ku yidhi, Sayidow, inaan wax
arko. 42 Markaasaa Ciise ku yidhi, Wax arag; ru-
maysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. 43 Kolkiiba ayuu
wax arkay, wuuna raacay oo Ilaah ammaanay.
Dadkii oo dhanna goortay arkeen, ayay Ilaah am-
maaneen.

19

Sakhayos

1 Ciise wuxuu galay oo dhex marayay Yerixoo.
2 Oo bal eeg, waxaa jiray nin Sakhayos la odhan
jiray; kan ahaa madaxda cashuurqaadayaasha,
oo hodan buuna ahaa. 3 Wuxuuna doonayay
inuu Ciise arko cid uu yahay, wuuna kari waayay
dadkii badnaa aawadood, waayo, wuu gaabnaa.
4 Hore buu u orday, oo wuxuu fuulay geed suko-
moor inuu isaga arko, waayo, goor dhow jidkaas
ayuu soo mari lahaa. 5 Ciise goortuu meeshii

yimid, ayuu kor u eegay, oo wuxuu ku yidhi,
Sakhayosow, dhaqso u soo deg, waayo, maanta
waa inaan gurigaaga joogo. 6 Dhaqso ayuu u
soo degay, oo farxad ayuu ku soo dhoweeyey.
7 Dadkii goortay arkeen, kulligood way wada
gunuunaceen, iyagoo leh, Nin dembi leh ayuu u
marti galay. 8 Sakhayos waa istaagay oo Rabbiga
ku yidhi, Bal eeg, Sayidow, maalkayga badhkiisa
ayaan masaakiinta siinayaa, oo haddii aan nin
wax ka dulmay, waxaan u celinayaa afar laab.
9 Ciise wuxuu ku yidhi, Maanta badbaadinta ayaa
gurigan timid, waayo, isaguna waa ina Ibraahim.
10 Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu u yimid inuu
kii hallaabay doondoono oo badbaadiyo.

Masaalka Ku Saabsan Lacagta La Yidhaahdo Mina
(Mat. 25:14-30)

11 Goortay waxaas maqleen, masaal buu
ku daray oo ku hadlay, waayo, wuxuu ku
dhowaa Yeruusaalem, waxayna u maleeyeen
boqortooyada Ilaah inay markiiba soo muuqan
doonto. 12 Sidaa darteed wuxuu yidhi, Nin
sharaf leh ayaa dal fog tegey inuu boqortooyo
soo helo oo soo noqdo. 13 Wuxuu u yeedhay
tobankiisa addoon, oo wuxuu u dhiibay toban
*mina, oo ku yidhi, Ku baayacmushtara ilaa
aan soo noqdo. 14 Laakiin dadkii magaaladiisa
ayaa nacay, oo waxay ka daba direen ergo
iyagoo leh, Dooni mayno ninkaas inuu boqor
noo ahaado. 15 Goortuu soo noqday isagoo
boqortooyadii qaatay, wuxuu ku amray in loo

---

* **19:13** mina = boqol daraakmo oo lacag ah.

yeedho addoommadii uu lacagtii u dhiibay
inuu ogaado mid kasta intuu ka faa'iiday
baayacmushtarigii. [16] Kii hore ayaa u yimid oo ku
yidhi, Sayidow, minahaagii ayaa toban kale laga
faa'iiday. [17] Markaasuu ku yidhi, Si wanaagsan
baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan. Wax
yar ayaad aamin ku ahayd, ee toban magaalo
u sarree. [18] Markaasaa kii labaad yimid isagoo
leh, Sayidow, minahaagii waxaa laga faa'iiday
shan mina. [19] Kaasna wuxuu ku yidhi, Adna
shan magaalo u sarree. [20] Kii kalena waa yimid
isagoo leh, Sayidow, waa kaa minahaagii aan
maro yar ku guntay oo meel dhigay. [21] Waayo,
waan kaa baqay, maxaa yeelay, nin ba'an baad
tahay; waxaad qaadataa waxaanad dhigan, oo
waxaad gurataa waxaanad beeran. [22] Wuxuu ku
yidhi, Waxaa afkaaga ka soo baxay ayaan kugu
xukumayaa, addoon yahow sharka leh. Waad
ogayd inaan ahay nin ba'an oo qaato wixii aanan
dhigan oo gurto wixii aanan beeran. [23] Maxaad
haddaba lacagtaydii baangiga u dhigi weyday, si,
markaan imaado, aan u soo qaato lacagtaydii iyo
faa'iidadeediiba? [24] Markaasuu ku yidhi kuwii
ag taagnaa, Minaha ka qaada oo u dhiiba kan
tobanka mina haya. [25] Waxay ku yidhaahdeen,
Sayidow, toban mina ayuu hayaa. [26] Waxaan
idinku leeyahay, Mid walba oo wax haysta waa
la siin doonaa, kii aan waxba haysanse waa laga
qaadi doonaa xataa wuxuu haysto. [27] Laakiin
cadowyadaydan oo aan doonin inaan boqor u
ahaado halkan keena oo hortayda ku laaya.

Ciise Guul Buu Ku Galay Yeruusaalem
(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoox. 12:12-19)

28 Goortuu waxaas ku hadlay ayuu hore u soc-
day oo Yeruusaalem tegey. 29 Goortuu Beyt-
faage iyo Beytaniya ku dhowaaday ilaa buurta
Buur Saytuun la yidhaahdo ayuu laba xer ah di-
ray, 30 isagoo leh, Tuulada idinka soo hor jeedda
taga, tan goortaad gashaan aad ka helaysaan
qayl xidhan oo aan ninna weligii fuulin; soo
fura oo keena. 31 Haddii laydin weyddiiyo
oo laydinku yidhaahdo, Maxaad u furaysaan?
waxaad ku tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan.
32 Markaasay kuwii la diray tageen oo heleen
sidii lagu yidhi. 33 Kolkay qaylka furayeen ayaa
kuwii lahaa ku yidhaahdeen, Maxaad qaylka u
furaysaan? 34 Waxay ku yidhaahdeen, Sayid-
kaa u baahan. 35 Markaasay Ciise u keeneen,
oo dharkoodii bay qaylkii dusha ka saareen,
oo Ciise ayay fuusheen. 36 Oo intuu socday,
dharkoodii ayay jidka ku gogleen. 37 Goortuu ku
soo dhowaanayay xataa meeshii Buur Saytuun
laga dego, dadkii oo dhan oo xertii ahaa ayaa
bilaabay inay farxaan, oo cod weyn Ilaah ku am-
maanaan waxa xoogga leh oo dhan oo ay arkeen
aawadood, 38 iyagoo leh, Waxaa barakaysan Bo-
qorka Rabbiga magiciisa ku imanaya. Nabadi
jannada ha ku jirto, ammaantuna meelaha ugu
sarreeya. 39 Farrisiintii qaarkood oo dadkii bad-
naa ku dhex jiray ayaa ku yidhi, Macallimow, xer-
taada canaano. 40 Markaasuu u jawaabay oo ku
yidhi, Waxaan idinku leeyahay, Kuwani hadday
aamusaan, dhagaxyada ayaa qaylin doona.

Ciise Waa U Ooyay Yeruusaalem

41 Oo markuu ku soo dhowaaday, ayuu magaalada arkay oo u ooyay, 42 isagoo leh, Adigu haddii aad maalintan garan lahayd waxa nabad ah! Laakiin hadda waa laga qariyey indhahaaga.
43 Waayo, maalmuhu way kuu iman doonaan markii cadowyadaadu ay xaggaaga dhufays u soo qodan doonaan, oo ay kugu wareegi doonaan oo ay dhinac walba kaa celin doonaan. 44 Way ku dumin doonaan, adiga iyo carruurtaada kugu jirta, oo kuguma dayn doonaan dhagax dhagax dul saaran, waayo, waad garan weyday wakhtigii booqashadaada.

Ciise Macbudkuu Nadiifiyey
(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19)

45 Wuxuu galay macbudka oo bilaabay inuu ka eryo kuwii wax ku iibinayay, 46 isagoo ku leh, Waa qoran tahay, Gurigaygu wuxuu ahaan doonaa guriga tukashada, laakiin idinku waxaad ka dhigteen god tuugo.
47 Maalin walba ayuu macbudka ku jiri jiray isagoo wax baraya; laakiin wadaaddada sare iyo culimmada iyo madaxda dadku waxay dooneen inay dilaan, 48 oo ay waayeen waxay ku sameeyaan, waayo, dadka oo dhan ayaa aad u dhegaysanayay.

20

Ciise Amarkiisii Waa La Weyddiiyey
(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

1 Maalmahaa middood intuu Ciise dadka macbudkii wax ku barayay oo injiilka kaga dhex

wacdiyeyey, waxaa dhacay in wadaaddada sare
iyo culimmada ula yimaadeen waayeellada 2 oo la
hadleen oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg, Amarkee
baad waxan ku samaysaa? Oo yuu yahay kan
amarkan ku siiyey? 3 Markaasuu u jawaabay oo
ku yidhi, Aniguna hal baan idin weyddiinayaa,
iina sheega. 4 Baabtiiskii Yooxanaa ma wuxuu ka
yimid xagga jannada mase dadka? 5 Dhexdooda
ayay iskala hadleen iyagoo leh, Haddaynu
nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu odhanayaa,
Maxaad u rumaysan weydeen? 6 Laakiin haddii
aynu nidhaahno, Xagga dadka, dadka oo dhan
ayaa ina dhagxinaya, waayo, waa la aaminsiiyey
inuu Yooxanaa nebi ahaa. 7 Markaasay waxay
ugu jawaabeen inaanay garan meeshuu ka yimid.
8 Ciisena wuxuu ku yidhi, Aniguna idiin sheegi
maayo amarka aan waxan ku sameeyo.

Masaalka Ku Saabsan Beerta Canabka Ah (Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)

9 Wuxuu bilaabay inuu masaalkan dadka kula
hadlo. Nin baa wuxuu beertay beer canab
ah, oo niman beerrey ah u kiraystay, markaa-
suu dal kale tegey, oo wax badan ku maqnaa.
10 Goortii xilligii yimid, ayuu addoon u soo di-
ray beerreydii inay isaga siiyaan midhaha beerta,
laakiin beerreydii ayaa garaacday oo waxla'aan
ku dirtay. 11 Haddana wuxuu diray addoon
kale, kaasna way garaaceen, oo ceebeeyeen, oo
waxla'aan ku direen. 12 Haddana mid saddex-
aad ayuu diray, kaasna way dhaawaceen oo iska
tuureen. 13 Markaasaa sayidka beerta wuxuu

yidhi, Maxaan sameeyaa? Waxaan dirayaa wi-
ilkaygaan jeclahay, malaha way maamuusi doon-
aan. 14 Laakiin beerreydii goortay arkeen, waxay
isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka la-
haa; aan dilnee, si aynu dhaxalka u lahaanno.
15 Markaasay beertii canabka ahayd dibaddeeda
ku tuureen, wayna dileen. Haddaba sayid-
kii beerta canabka ah muxuu iyaga ku samayn
doonaa? 16 Wuu iman doonaa oo beerreydaas
dili doonaa, oo dad kale ayuu beerta canabka ah
u dhiibi doonaa. Goortay taas maqleen waxay
yidhaahdeen, Yaanay noqon. 17 Laakiin wuu ee-
gay oo ku yidhi, Haddaba muxuu yahay waxan la
qoray,

Dhagaxii kuwa wax dhisaa ay diideen,

Kaasu wuxuu noqday madaxa rukunka?

18 Mid kasta oo dhagaxaas ku dhacaa, wuu jejebi
doonaa, laakiin kan uu ku dhoco, wuu burburin
doonaa.

19 Saacaddaas qudheeda ayaa culimmadii iyo
wadaaddadii sare dooneen inay isagii qabtaan;
laakiin dadkay ka baqeen; waayo, waxay garteen
inuu masaalkan iyaga kaga hadlay.

Wax Ku Saabsan Cashuurta Kaysar La Siinayo (Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

20 Wayna dayayeen, oo ay u soo direen jaaju-
usiin iska dhigaya dad xaq ah, si ay hadalkiisa
ugu qabtaan, oo ay ugu gacangeliyaan talada iyo
amarka taliyaha. 21 Markaasay weyddiiyeen oo
ku yidhaahdeen, Macallimow, waxaannu og na-
hay inaad si hagaagsan wax u tidhaahdo oo wax
u bartid, oo aanad ninna u eexan, laakiin aad

jidka Ilaah run ku bartid. 22 Ma xalaal baa in-
aannu cashuur Kaysar siinno ama inaannan siin?
23 Laakiin khiyaanadooda wuu gartay, oo wuxuu
ku yidhi, 24 Dinaar i tusa. Yaa leh masawirkan
iyo qorniinkan ku yaal? Waxay yidhaahdeen,
Kaysar baa leh. 25 Markaasuu ku yidhi, Haddaba
Kaysar siiya wixii Kaysar leeyahay, Ilaahna siiya
wixii Ilaah leeyahay. 26 Hadalkiisa way ku qaban
kari waayeen dadka hortiisa, wayna ka yaabeen
jawaabtiisa, oo way aamuseen.

Sarakicidda Kuwii Dhintay
(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

27 Waxaa u yimid qaar Sadukiin ah, kuwii
odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto.
28 Oo waxay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen,
Macallimow, Muuse wuxuu noo qoray, Nin
walaalkiis hadduu dhinto isagoo naag leh oo
aan carruur lahayn, walaalkiis naagtiisa waa
inuu dumaalo oo uu carruur walaalkiis u dhalo.
29 Haddaba waxaa jiray toddoba walaalo ah. Kii
ugu horreeyey naag buu qabay, wuuna dhintay
carruurla'aan. 30 Kii labaadna wuu guursaday,
31 oo kii saddexaadna waa dumaalay. Sidaasay
toddobadii u wada guursadeen, carruurna
kama ay tegin, wayna dhinteen. 32 Kulligood
dabadeed naagtiina waa dhimatay. 33 Haddaba
wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay, iyaga kee
bay naagtiisa ahaan doontaa? Waayo, toddobadu
way wada guursadeen. 34 Ciise wuxuu ku yidhi,
Wiilashii wakhtigan waa guursadaan, guurna
waa la siiyaa, 35 laakiin kuwa loo xisaabay inay
istaahilaan inay gaadhaan wakhtigaas iyo ka

soo sarakicidda kuwii dhintay ma guursadaan,
guurna lama siiyo, 36 waayo, kol dambe ma
dhiman karaan, maxaa yeelay, waxay yihiin
sida malaa'igaha, oo waxay yihiin wiilashii
Ilaah iyagoo ah wiilashii sarakicidda. 37 Laakiin
in kuwii dhintay la sara kiciyo Muuse ayaa
tilmaamay xaggii geedka markuu Rabbiga ugu
yeedhay Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaaq
iyo Ilaaha Yacquub. 38 Laakiin isagu ma aha
Ilaaha kuwa dhintay, laakiin waa Ilaaha kuwa
nool, waayo, dhammaan isagay u nool yihiin.
39 Culimmada qaarkood ayaa u jawaabay oo
ku yidhi, Macallimow, si wanaagsan ayaad u
hadashay. 40 Kol dambe kuma ay dhicin inay wax
weyddiiyaan.

Wax Masiixa Ku Saabsan
(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

41 Wuxuuna ku yidhi, Sidee bay u yidhaahdaan,
Masiixu waa ina Daa'uud? 42 Daa'uud qudhiisa
ayaa kitaabkii Sabuurrada ku leh,

Rabbigu wuxuu Sayidkayga ku yidhi,

Midigtayda fadhiiso,

43 Ilaa aan cadaawayaashaada cagahaaga hoostooda geliyo.

44 Haddaba Daa'uud ayaa ugu yeedhay Sayid, ee
sidee buu wiilkiisa u yahay?

Waano Culimmada Ka Gees Ah
(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luuk. 11:37-54)

45 Dadkii oo dhan oo maqlaya, ayuu xertiisii
ku yidhi, 46 Iska jira culimmada oo doonaya

inay khamiisyo dhaadheer ku socdaan, oo jecel salaanta suuqa, iyo kursiyada hore oo sunagogyada, iyo meelaha hore oo diyaafadaha,
47 kuwa wada laasta guryaha carmallada, oo tukashooyin dhaadheer istusid u tukada. Kuwaas waxay heli doonaan xisaab aad u daran.

21

Sadaqada Carmalku Macbudka Ku Bixisay (Mar. 12:41-44)

1 Kor buu u eegay, oo wuxuu arkay kuwa hodanka ah oo hadiyadahoodii khasnadda ku ri-
daya. 2 Wuxuuna arkay carmal miskiin ah oo meeshaas laba lacag ah oo yaryar ku ridaysa.
3 Markaasuu yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Carmalkan miskiinta ah waxay ku ridday wax ka badan wixii ay dhammaan ku rideen.
4 Waayo, kuwaas oo dhan waxoodii badnaa ayay wax kaga rideen hadiyadaha, iyaduse miskiinnimadeeda waxay kaga ridday wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dumidda Macbudka (Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

5 Oo qaar kolkay macbudka ka hadlayeen in dhagaxyo wanaagsan iyo hadiyado lagu
qurxiyey, wuxuu yidhi, 6 Waxaa imanaya maalmo goortii kuwaas aad arkaysaan aan dhagax dhagax kale dushiisa lagu dul dayn doonin oo aan la dumin doonin.

Belaayooyinka Imanaya (Mat. 24:3-25; Mar. 13:3-23)

7 Markaasay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen,
Macallimow, goormay waxyaalahanu ahaan
doonaan, oo calaamadu maxay ahaan doontaa
goortii waxyaalahanu ay dhowaan doonaan?
8 Markaasuu yidhi, Iska eega yaan laydin
khiyaanayn, waayo, qaar badan ayaa magacayga
ku iman doona, oo waxay odhan doonaan,
Anigu waxaan ahay isaga; iyo, Wakhtigu waa
soo dhowaaday. Ha raacina. 9 Oo markaad
dagaallo iyo rabshooyin maqashaan ha baqanina,
waayo, kolka hore waxyaalahanu waa inay
dhacaan, laakiin dhammaadku kolkiiba ma aha.
10 Markaasuu ku yidhi, Quruunba quruun bay ku
kici doontaa, boqortooyona boqortooyo. 11 Waxaa
meelo kala duwan ka dhici doona dhulgariir iyo
abaaro iyo cudurro, samadana waxaa laga arki
doonaa waxyaalo cabsi leh iyo calaamooyin
waaweyn. 12 Waxyaalahan oo dhan hortood
gacmahooday idin saari doonaan oo idin silcin
doonaan oo idiin dhiibi doonaan sunagogyada
iyo xabsiyada, oo waxaa magacayga aawadiis
laydiin hor geeyn doonaa boqorro iyo taliyayaal.
13 Waxayna idinku noqon doontaa marag. 14 Sidaa
darteed qalbiyadiinna geliya inaydnaan hore ugu
fikirin waxaad ku jawaabi doontaan. 15 Waayo,
waxaan idin siin doonaa af iyo xigmad aanay
cadaawayaashiinna oo dhammu ka adkaan karin
oo aanay ka gees hadli karin. 16 Laakiin idinka
waxaa idin gacangelin doona waalidkiinna,
iyo walaalahiinna, iyo xigaalkiinna, iyo
saaxiibbadiinna, qaarkiinnana waa la dili
doonaa. 17 Dadka oo dhan ayaa magacayga
aawadiis idiin necbaan doona. 18 Tinna

madaxiinna kama lumi doono. 19 Waa inaad
naftiinna ku haysataan dulqaadashadiinna.

20 Laakiin goortaad aragtaan Yeruusaalem oo
colal ku wareegsan yihiin, markaas ogaada in hal-
laynteedu dhow dahay. 21 Markaas kuwa Yahu-
udiya joogaa buuraha ha u carareen, kuwa gu-
daheeda ku jiraana ha ka baxeen, kuwa beeraha
joogaana yaanay gelin. 22 Waayo, kuwanu waa
maalmo aargudasho in wixii la qoray oo dhammu
ay noqdaan. 23 Laakiin waa u hoog kuwa uurka
leh iyo kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya, waayo,
dhulka dhib weyn ayaa ka dhici doonta, dad-
kanna cadho. 24 Waxayna ku dhici doonaan seef
afkeeda, oo waa la qabsan doonaa, oo quruumaha
oo dhan la geeyn doonaa; quruumuhuna Yeru-
usaalem ayay ku tuman doonaan ilaa wakhtiga
quruumuhu ka dhammaado.

Wakhtiga Dhammaadkiisa (Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

25 Calaamooyin ayaa laga arki doonaa
qorraxda, iyo dayaxa, iyo xiddigaha; dhulkana
waxaa ku jiri doona dhib quruumahu ka
welwelaan guuxa badda iyo hirarka aawadood.
26 Dadkuna waxay la suuxi doonaan baqdin
iyo filasho waxa dunida iman doona, waayo,
xoogagga cirka ayaa la gariirin doonaa.
27 Markaasay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo
daruur ku imanaya, isagoo leh xoog iyo ammaan
weyn. 28 Laakiin goortii ay waxaasu bilaabaan
inay dhacaan, kor eega, madaxyadiinnana kor u
qaada, waayo, madaxfurashadiinnu waa dhow
dahay.

Soo Jeedid Baa Loo Baahan Yahay
(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

29 Markaasuu masaal kula hadlay, Bal eega
berdaha iyo dhirta oo dhan; 30 goortay caleemo
bixiyaan waad arkaysaan oo garanaysaan inuu
roobku haddaba dhow yahay. 31 Sidaas oo
kale idinkuna goortaad aragtaan waxaas oo dha-
caya, garta in boqortooyadii Ilaah dhow dahay.
32 Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarniganu ma
idlaan doono intaanay wax walba dhicin. 33 Cirka
iyo dhulku waa idlaan doonaan, laakiinse ereya-
daydu ma idlaan doonaan.

34 Laakiin iska jira, yaan qalbiyadiinnu la cus-
laan dhereg badan iyo sakhraannimo iyo ka wel-
welidda ifkan, oo yaan maalintaasu idiin soo
kedin sida dabin oo kale. 35 Waayo, sidaas oo
kale ayaa ku dhacaysa kulli kuwa dunida oo
dhan jooga. 36 Laakiin wakhti walbaba soo jeeda,
idinkoo Ilaah baryaya inaad xoog yeelataan si aad
uga baxsataan waxaas dhici doonaa oo dhan, oo
aad Wiilka Aadanaha isu hor taagtaan.

37 Maalin walba ayuu macbudka wax ku bari
jiray, habeen walbana dibadda ayuu u bixi jiray,
oo wuxuu baryi jiray buurta la odhan jiray Buur
Saytuun. 38 Dadka oo dhammuna aroortii ayay
macbudka ugu iman jireen inay dhegaystaan.

22

Yuudas Khiyaanadiisa
(Mat. 26:1-5, 14-16; Mar. 14:1-2, 10-11)

1 Waxaa soo dhowaatay Iiddii Kibistii-aan-
khamiirka-lahayn oo la yidhaahdo Kormaridda.

2 Markaasaa wadaaddadii sare iyo culimmadii
waxay dooneen si ay u dilaan isaga, waayo, dadka
ayay ka baqeen.

3 Markaasaa Shayddaanku wuxuu galay Yuu-
das, kan Iskariyod la odhan jiray, isagoo ka mid
ah tirada laba-iyo-tobanka. 4 Markaasuu tegey, oo
wuxuu la hadlay wadaaddada sare iyo madaxdii
askarta si uu ugu gacangeliyo. 5 Goortaasay
farxeen oo kula heshiiyeen inay lacag siiyaan,
6 wuuna oggolaaday, oo wuxuu doonayay goor
wanaagsan inuu u soo gacangeliyo intii dadka
maqnaayeen.

Diyaargarayskii Cashadii Ugu Dambaysay (Mat. 26:17-19; Mar. 14:12-16)

7 Waxaa timid maalintii Iidda Kibista-aan-
khamiirka-lahayn, tan la leeyahay in neefka
Kormaridda la gowraco. 8 Markaasaa Ciise wuxuu
diray Butros iyo Yooxanaa isagoo ku leh, Taga oo
Kormaridda inoo soo diyaargareeya aan cunnee.
9 Waxay ku yidhaahdeen, Xaggee baad doonaysaa
inaannu ku diyaargarayno? 10 Wuxuu ku yidhi,
Bal eega, goortaad magaalada gashaan waxaa
idinla kulmi doona nin ashuun biyah sita. Isaga
raaca oo ka daba gala guriguu galo. 11 Waxaad
ninka guriga leh ku tidhaahdaan, Macallinkii
wuxuu kugu leeyahay, Meeday qooladdii martidu
oo aan xertayda kula cuni doono cashada Iidda
Kormaridda? 12 Wuxuu idin tusayaa qoolad
weyn oo sare oo goglan, halkaa ku diyaargareeya.
13 Markaasay tageen, oo waxay heleen siduu
u sheegay, oo cashada Iidda Kormaridda way
diyaargareeyeen.

Cashadii Ugu Dambaysay
(Mat. 26:20-30; Mar. 14:22-26; 1 Kor. 11:23-25)

14 Goortii saacaddii timid ayuu fadhiistay, isaga
iyo rasuulladiiba. 15 Markaasuu wuxuu ku yidhi,
Aad baan u doonayay inaan cashadan Iidda
Kormaridda idinla cuno intaanan xanuunsan.
16 Waayo, waxaan idinku leeyahay, Mar dambe
tan ma cuni doono ilaa ay ku dhammaystiranto
boqortooyada Ilaah dhexdeeda. 17 Markaasuu
koob qaaday, oo goortuu mahadnaqay ayuu
yidhi, Kan qaata oo qaybsada, 18 waayo, waxaan
idinku leeyahay, Hadda dabadeed anigu midhaha
geedka canabka ah kama cabbi doono ilaa
ay boqortooyada Ilaah timaado. 19 Kibisna
wuu qaaday, oo goortuu mahadnaqay, ayuu
kala jejebiyey, oo iyaga siiyey, isagoo leh,
Tanu waa jidhkaygii laydiin bixiyey. Waxan
xusuustayda u sameeya. 20 Sidaas oo kale cashada
dabadeed koobkuu qaaday isagoo leh, Koobkanu
waa axdiga cusub oo dhiiggayga aawadiin
loo daadshay, 21 laakiin eega, gacanta kan i
gacangelinaya miiskay ila saaran tahay, 22 waayo,
Wiilka Aadanahu waa baxayaa sidii loo gooyay,
laakiin hoog waxaa leh ninkaas gacangelinaya.
23 Markaasay waxay bilaabeen inay dhexdooda
isweyddiiyaan midkood waxan yeeli doona.

Weynaanta Runta Ah

24 Dhexdoodana waxaa ku jirtay dood ku saab-
sanayd midkood lagu tirinaya inuu ugu weyn
yahay. 25 Markaasuu ku yidhi, Quruumaha bo-
qorradoodu ay u taliyaan iyaga, kuwa xukun
ku lehna waxaa la yidhaahdaa, Wanaagfalayaal.

26 Idinkuse sidaas ma ahaan doontaan, laakiin
kan dhexdiinna ugu weyn, ha noqdo sida kan yar;
kan u sarreeyaana, ha noqdo sida kan adeega.
27 Waayo, kee baa weyn, ma kan cuntada u fad-
hiya baa mise waa kan adeega? Miyaanu ahayn
kan cuntada u fadhiya? Aniguse sida kan adeega
ayaan idiin dhex joogaa. 28 Idinku waxaad ti-
hiin kuwa ila sii joogay markii lay jirrabayay.
29 Waxaan idiin yeelayaa boqortooyo sida aab-
bahay iigu yeelay, 30 si aad wax uga cuntaan oo
uga cabtaan miiskayga oo boqortooyadayda ku
jira, oo waxaad ku fadhiisan doontaan carshiyo
idinkoo xukumaya laba-iyo-tobanka qolo oo Is-
raa'iil.

Butros Dafiriddiisii Horaa Loo Sii Sheegay (Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoox. 13:36-38)

31 Simoonow, Simoonow, ogow, Shayddaanka
ayaa ku doonay inuu kuu haadiyo sida sarreen,
32 laakiin waan kuu baryootamay si aanu
rumaysadkaagu u baabbi'in, adiguna goortaad
hadaysantid walaalaha adkee. 33 Markaasuu
wuxuu ku yidhi, Sayidow, diyaar baan u ahay
inaan kuu raaco xabsiga iyo dhimashadaba.
34 Isaguse wuxuu ku yidhi, Waxaan kuu
sheegayaa, Butrosow, maanta diiqu ciyi maayo
ilaa aad saddex kol dafirtid inaad i taqaan.

35 Wuxuuna ku yidhi, Goortaan idin diray ki-
ishadla'aan iyo qandila'aan iyo kabola'aan, wax
ma u baahnaydeen? Waxay yidhaahdeen, Maya,
waxba. 36 Markaasuu ku yidhi, Laakiin haddeer
kii kiishad qabaa ha qaato, sidaas oo kalena qandi
ha qaato. Kii aan midna qabinna, dharkiisa

ha iibiyo, oo seef ha iibsado. 37 Waayo, wax-
aan idinku leeyahay, Waa inuu igu dhammaado
qorniinkan leh, Waxaa isaga lagu tiriyey sharcila-
awayaasha. Waayo, waxa igu saabsani dham-
maad bay leeyihiin. 38 Markaasay waxay yid-
haahdeen, Sayidow, bal eeg, laba seefood ayaa
halkan yaale. Wuxuu ku yidhi, Waa ku filan
tahay.

Ciise Wuxuu Ku Tukaday Beer Getsemane (Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)

39 Markaasuu baxay oo Buur Saytuun tegey
sidii caadadiisu ahayd, xertiina waa raacday.
40 Markuu meeshii joogay ayuu ku yidhi, Tukada
inaydnaan jirrabaadda gelin. 41 Markaasuu intii
dhagax la tuuro ka durkay, wuuna jilba joogsa-
day oo tukaday, 42 isagoo leh, Aabbow, had-
daad doonaysid, koobkan iga fogee, hase ahaatee,
doonistaydu yaanay noqon, taaduse ha noqoto.
43 Markaasaa waxaa samada kaga muuqatay
malaa'ig isaga xoogaynaysa. 44 Isagoo aad u xanu-
unsan ayuu dadaal ku tukaday, dhididkiisuna
wuxuu noqday sida dhibicyo dhiig ah oo dhulka
ku dhacaya. 45 Goortuu tukashadiisii ka soo ka-
cay, ayuu xertii u yimid oo wuxuu arkay iyagoo
caloolxumo la hurda. 46 Markaasuu ku yidhi,
Maxaad u huruddaan? Kaca oo tukada inaydnaan
jirrabaadda gelin.

Ciise Waa La Qabtay (Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoox. 18:2-11)

47 Intuu weli hadlayay, bal eeg, waxaa yimid
dad badan, oo kii Yuudas la odhan jiray oo

laba-iyo-tobanka ka mid ahaa ayaa hortooda soc-
day. Wuxuuna u soo dhowaaday Ciise inuu
dhunkado. 48 Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi,
Yuudasow, ma waxaad Wiilka Aadanaha ku
gacangelinaysaa dhunkasho? 49 Kuwii ag joogay
goortay garteen waxa dhici doona, waxay yid-
haahdeen, Sayidow, seef miyaannu ku dhufan-
naa? 50 Markaasaa midkood wuxuu ku dhuftay
wadaadka sare addoonkiisii, oo dhegta midigta ka
gooyay. 51 Laakiin Ciise ayaa u jawaabay oo ku
yidhi, Sii daaya. Markaasuu dhegtiisa taabtay oo
bogsiiyey. 52 Kuwa u yimid, waxa weeye, wadaad-
dadii sare, iyo madaxdii askarta oo macbudka, iyo
waayeelladii, waxaa Ciise ku yidhi, Ma waxaad
iila soo baxdeen seefo iyo ulo sidaan tuug ahay?
53 Goortaan maalin walba macbudka idinkula jiri
jiray, gacmo iguma aydaan soo taagi jirin, laakiin
tanu waa saacaddiinna iyo xoogga gudcurka.

Butros Waa Dafiray Ciise

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoox. 18:12-18, 25-27)

54 Markaasay isagii qabteen oo kaxeeyeen, oo
wadaadkii sare gurigiisa ayay geliyeen. Laakiin
Butros baa meel fog ka daba socday, 55 oo goortay
barxadda dhexdeeda dab ka shideen, oo ay wada
fadhiisteen, ayaa Butros dhexdooda fadhiistay.
56 Laakiin gabadh baa intay aragtay isagoo dabka
iftiinkiisa fadhiya, aad bay u dayday oo tidhi, Ka-
nuna waa la jiray isagii. 57 Isaguse waa dafiray oo
ku yidhi, Naag yahay, anigu garanba maayo isagii.
58 Waxoogaa yar dabadeed qof kale ayaa arkay
oo yidhi, Adiguna midkood baad tahay. Butros

baase yidhi, Nin yahow, anigu ma ihi. 59 Goortii
saacad dhaaftay mid kale ayaa adkeeyey isagoo
leh, Run weeye, kanuna waa la jiray, waayo, waa
reer Galili. 60 Laakiin Butros wuxuu ku yidhi,
Nin yahow, anigu garan maayo waxaad leedahay.
Kolkiiba intuu weli hadlayay, diiqii baa ciyey.
61 Markaasaa Rabbigu soo jeestay oo Butros eegay;
Butrosna wuxuu xusuustay ereygii Rabbiga siduu
ku yidhi, Maanta intaanu diiqu ciyin, saddex kol
ayaad i dafiri doontaa. 62 Markaasuu dibadda u
baxay oo aad u ooyay.

Ciise Waa Lagu Kajamay Oo Garaacay (Mat. 26:67-68; Mar. 14:65)

63 Nimankii Ciise qabtay way ku kajameen oo
garaaceen. 64 Oo intay indhaha ka xidheen ayay
weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg, yuu
yahay kan kugu dhuftay? 65 Wax badan oo kalena
ayay ku lahaayeen iyagoo caayaya.

Ciise Oo Wadaaddadii Sare Hor Taagan (Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoox. 18:19-24)

66 Kolkuu waagii beryay, waxaa ururay
waayeelladii dadka oo ahaa wadaaddadii
sare iyo culimmadiiba, oo waxay isagii
geeyeen shirkoodii iyagoo leh, 67 Haddii aad
Masiixa tahay, noo sheeg. Wuxuuse ku yidhi,
Haddaan idiin sheego ma rumaysan doontaan.
68 Haddaan idin weyddiiyona, iima jawaabi
doontaan. 69 Laakiin hadda dabadeed Wiilka
Aadanahu wuxuu fadhiisan doonaa midigta
xoogga Ilaah. 70 Markaasay waxay wada
yidhaahdeen, Haddaba miyaad tahay Wiilka
Ilaah? Wuxuu ku yidhi, Waad tidhaahdeen inaan

ahay. 71 Markaasay yidhaahdeen, Maxaannu
markhaati weli ugu baahan nahay? Waayo,
qudheenna ayaa afkiisa ka maqalnay.

23

Ciise Oo Hor Taagan Bilaatos Oo Ahaa Taliyaha Reer Rooma

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoox. 18:28-38)

1 Markaasaa dadkoodii oo dhan kacay, oo
waxay isagii hor geeyeen Bilaatos. 2 Kolkaasay
bilaabeen inay ku ashtakeeyaan iyagoo leh,
Waxaannu aragnay ninkan oo quruuntayada
rogaya, oo diidaya in Kaysar cashuur la siiyo, oo
odhanaya inuu qudhiisu yahay Masiix oo boqor
ah. 3 Bilaatos ayaa weyddiiyey, isagoo leh, Ma
Boqorka Yuhuudda baad tahay? Wuu u jawaabay
oo ku yidhi, Waad tidhi. 4 Dabadeed Bilaatos
wuxuu wadaaddadii sare iyo dadkii ku yidhi,
Anigu ninkan eed kuma aan helin. 5 Laakiin way
ku sii adkeeyeen iyagoo leh, Dadkuu kiciyaa, oo
dalka Yahuudiya oo dhan ayuu wax baraa; dalka
Galili ayuu ka soo bilaabay ilaa halkan.

Ciise Oo Herodos Hor Taagan

6 Bilaatos goortuu maqlay, wuxuu weyddiiyey
inuu ninku reer Galili yahay. 7 Goortuu ogaa-
day inuu ka mid ahaa kuwii Herodos xukumo,
wuxuu u diray Herodos, kan qudhiisu Yeru-
usaalem joogay wakhtigaas.

8 Herodos goortuu Ciise arkay, aad buu u farxay,
maxaa yeelay, ilaa wakhti dheer ayuu doonayay
inuu arko, waayo, wax buu ka maqlay, oo wuxuu
rajaynayay inuu calaamo ka arko. 9 Markaasuu

su'aalo badan weyddiiyey, laakiin waxba uma uu
jawaabin. 10 Wadaaddadii sare iyo culimmadii
ayaa istaagay, oo aad iyo aad bay u ashtakeeyeen.
11 Herodos ayaa fududaystay oo ku majaajilooday,
isaga iyo askartiisiiba, oo intuu dhar dhalaalaya
u geliyey ayuu Bilaatos u celiyey. 12 Maalintaas
qudheeda Herodos iyo Bilaatos saaxiibbo bay
noqdeen, intii ka horraysayse cadaawe bay isu
ahaayeen.

Bilaatos, Iyo Baraabbas, Iyo Ciise
(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoox. 18:39--19:16)

13 Bilaatos ayaa isugu yeedhay wadaaddadii
sare iyo taliyayaashii iyo dadkii. 14 Markaasuu
wuxuu ku yidhi, Ninkan waxaad iigu keenteen
sidii mid dadka rogaya. Bal ogaada, hortiinna
ayaan wax ku weyddiiyey, oo ninkan kuma
aan helin eed ku saabsan waxaad ku ashtakay-
naysaan. 15 Herodosna kuma uu helin, wu-
una noo soo celiyey, oo ma jiro wax dhimasho
istaahila oo uu sameeyey. 16 Taas aawadeed
waan edbinayaa oo sii daynayaa. 17 Waayo,
waajib bay ahayd inuu iidda mid u sii daayo
iyaga. 18 Markaasay wada qayliyeen, iyagoo leh,
Wad kan, Baraabbas noo sii daa, 19 kan xab-
siga loogu riday fallaagaduu magaalada ka ri-
day iyo dilid aawadeed. 20 Mar kale Bilaatos
ayaa iyaga la hadlay isagoo doonaya inuu Ciise
sii daayo. 21 Laakiin way qayliyeen, iyagoo leh,
Iskutallaabta ku qodob, iskutallaabta ku qodob.
22 Markaasuu wuxuu kolkii saddexaad ku yidhi,
Waayo? Waa maxay sharka kanu sameeyey?

Kuma aan helin sabab lagu dilo, taas aawadeed
waan edbinayaa oo sii daynayaa. 23 Laakiin
cod weyn ayay ku adkaysteen iyagoo weyddi-
isanaya in iskutallaabta lagu qodbo, oo waxaa
xoog batay codadkoodii iyo codadkii wadaaddada
sare. 24 Markaasaa Bilaatos wuxuu xukumay
in loo yeelo waxay weyddiisteen. 25 Wuuna sii
daayay kii fallaagada iyo dilidda xabsiga loogu
riday oo ay weyddiisteen, laakiin Ciise buu u dhi-
ibay iyaga siday doonayeen.

Ciise Waa Lagu Qodbay Iskutallaabta
(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Yoox. 19:17-27)

26 Kolkay wadeen, waxay qabteen Simoon reer
Kuranaya ah isagoo beeraha ka soo socda, wax-
ayna saareen iskutallaabtii inuu Ciise ka daba
qaado.

27 Waxaana la socday dad badan iyo dumar
laabta garaacaya oo barooranaya. 28 Laakiin Ci-
ise intuu u soo jeestay, wuxuu ku yidhi, Gabd-
haha Yeruusaalemow, ha ii ooyina, laakiin u ooya
qudhiinna iyo carruurtiinna, 29 waayo, bal eega,
wakhtigu waa imanayaa goortay odhan doonaan,
Waxaa barakaysan madhashada iyo uurarka aan
weligood dhalin iyo naasaha aan weligood la nu-
ugin. 30 Markaasay bilaabi doonaan inay buuraha
ku yidhaahdaan, Nagu soo dhaca, oo ay gumbura-
hana ku yidhaahdaan, Na qariya. 31 Waayo, had-
day geedka qoyan waxaas ku sameeyaan, maxaa
ku dhici doona kan engegan?

32 Waxaana lala waday laba kale oo xumaan-
falayaal ah in lala dilo.

33 Markay yimaadeen meeshii la yidhaahda
dhakada, halkaasay iskutallaabo ku qodbeen
isaga iyo xumaanfalayaashii, mid midigta, kan
kalena bidixda. 34 Markaasaa Ciise wuxuu
yidhi, Aabbow, iyaga cafi, waayo, garan
maayaan waxay samaynayaan. Markaasay
dharkiisii qaybsadeen, wayna saami riteen.
35 Dadkuna way taagnaayeen iyagoo daawanaya.
Taliyayaashuna way ku qosleen iyagoo leh, Kuwa
kale ayuu badbaadiyey, kanu ha isbadbaadiyo,
hadduu yahay Masiixa Ilaah, kan uu doortay.
36 Askartiina waa ku majaajiloodeen, oo intay
u yimaadeen, ayay khal siiyeen, 37 oo waxay
ku yidhaahdeen, Haddii aad tahay boqorka
Yuhuudda, isbadbaadi. 38 Meel ka korraysay
isagana waxaa ku qorraa qorniin leh, KANU WAA
BOQORKA YUHUUDDA.

39 Xumaanfalayaashii deldelnaa midkood ayaa
caayay isagoo leh, Miyaanad ahayn Masiixa? An-
naga iyo qudhaadaba badbaadi. 40 Laakiin kii
kale ayaa jawaabay oo canaantay isagoo leh,
Miyaanad xataa Ilaah ka baqin, waayo, isku
xukun baad tihiin? 41 Waayo, innaga waa inoo
xaq, maxaa yeelay, waxaynu helnay abaalkii
wixii aynu falnay, ninkanuse wax aan jid ahayn
ma uu falin. 42 Markaasuu ku yidhi, Ciisow, i
xusuuso goortaad boqortooyadaada ku timaado.
43 Wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeyahay,
Maanta Firdooska ayaad igula jiri doontaa.

Ciise Waa Dhintay
(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoox. 19:28-30)

44 Haddaba waxay ahayd abbaaraha saacaddii
lixaad, dhulka oo dhammuna gudcur buu noq-
day ilaa saacaddii sagaalaad. 45 Qorraxdu way
madoobaatay, daahii macbudkuna dhexda ayuu
ka kala dillaacay. 46 Markaasaa Ciise cod weyn ku
dhawaaqay oo yidhi, Aabbow, gacmahaaga ayaan
ruuxayga u dhiibayaa. Goortuu waxaas yidhi,
ayuu ruuxii bixiyey. 47 Boqol-u-taliyihii goortuu
arkay wixii dhacay, ayuu Ilaah ammaanay oo
yidhi, Hubaal ninkanu xaq buu ahaa. 48 Dadkii
oo dhan oo daawasho isugu yimid, goortay arkeen
wixii dhacay, ayay noqdeen iyagoo laabta garaa-
caya. 49 Waxaa meel fogna ka taagnaayeen kuwii
Ciise yiqiin oo dhan iyo dumarkii Galili ka soo
raacay, iyagoo waxaas dayaya.

Ciise Waa La Aasay
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoox. 19:38-42)

50 Oo bal eeg, waxaa jiray nin Yuusuf la
odhan jiray oo taliye ahaa, wuxuuna ahaa
nin wanaagsan oo xaq ah, 51 (isaguna raalli
kama ahayn waanidoodii iyo falniinkoodii),
wuxuuna ahaa reer Arimataya oo ahayd magaalo
Yuhuudda, kan boqortooyada Ilaah sugayay.
52 Kanu wuxuu u tegey Bilaatos oo ka baryay
Ciise meydkiisii. 53 Markaasuu soo dejiyey oo
kafan ku duudduubay, oo wuxuu geliyey xabaal
dhagax ka qodnayd, meel aan weligeed ninna la
dhigin. 54 Waxay ahayd Maalintii Diyaargarayska,
sabtidiina waa soo dhowaanaysay. 55 Dumarkii
kala yimid Galili ayaa daba socday oo arkay
xabaashii iyo sida meydkiisii loo dhigay.

56 Markaasay noqdeen, oo dhir udgoon iyo cadar
soo diyargareeyeen.

Sabtidiina way nasteen sida qaynuunka u ahaa.

24

Ciise Waa Ka Soo Sara Kacay Kuwii Dhintay (Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoox. 20:1-10)

1 Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka,
goortii waagii beryayay, ayay xabaashii
yimaadeen, iyagoo wada dhirtii udgoonayd oo
ay diyaargareeyeen. 2 Oo waxay arkeen dhagixii
oo xabaashii laga giringiriyey. 3 Markaasay
galeen, laakiin kama ay helin meydkii Rabbi
Ciise. 4 Waxaa dhacay, intay waxaas ka sii
welwelsanaayeen, in laba nin oo dhar dhalaalaya
sitaa ag taagnaayeen. 5 Dumarkii iyagoo
cabsanaya ayay wejigooda hoos ugu foororiyeen
dhulka. Markaasay ku yidhaahdeen iyaga,
Maxaad kan nool uga dhex doondoonaysaan
kuwii dhintay? 6 Isagu halkan ma joogo, laakiinse
waa sara kacay. Xusuusta siduu idiinla hadlay
intuu Galili weli joogay, 7 isagoo leh, Wiilka
Aadanaha waa in loo gacangeliyo dembilayaasha,
oo iskutallaabta lagu qodbo, oo maalinta
saddexaad uu soo sara kaco. 8 Markaasay
hadalladiisii xusuusteen. 9 Wayna ka soo noqdeen
xabaashii, oo waxaas oo dhan ayay u sheegeen
koob-iyo-tobankii iyo kuwii kale oo dhan.
10 Waxay ahaayeen Maryantii reer Magdala,
iyo Yo'anna, iyo Maryan oo ahayd Yacquub
hooyadii; dumarkii kalena oo la jiray ayaa
waxaas rasuulladii u sheegay. 11 Hadalladaas

waxay la noqdeen wax aan micne lahayn, wayna
rumaysan waayeen. 12 Laakiin Butros ayaa kacay
oo xabaashii u orday, markaasuu foororsaday
oo wuxuu arkay maryihii keligood oo meel yaal;
markaasuu ka tegey oo gurigiis ku noqday isagoo
ka yaabban wixii dhacay.

Ciise Wuxuu U Muuqday Xertii Emma'us Ku Socotay
(Mar. 16:12-13)

13 Laba ka mid ah iyaga waxay maalintaas
qudheeda ku socdeen tuulo la odhan jiray
Emma'us, tan Yeruusaalem u jirtay lixdan
*istaadiyon. 14 Waxay ka wada hadlayeen wixii
dhacay oo dhan, 15 oo waxay noqotay intay wada
hadlayeen oo wax isweyweyddiinayeen, in Ciise
qudhiisa u soo dhowaaday oo la socday. 16 Laakiin
waa la indhasaabay si aanay u garanayn.
17 Markaasuu ku yidhi, Maxay yihiin hadalladan
aad isku haysaan intaad socotaan? Wayna
istaageen iyagoo fool qulubsan. 18 Midkood oo
Kale'obas la odhan jiray, ayaa u jawaabay oo ku
yidhi, Ma adigoo keliya oo Yeruusaalem deggan oo
aan ogayn wixii ayaamahan meeshaas ka dhacay?
19 Wuxuu ku yidhi, Wax maxay ah? Waxay
ku yidhaahdeen, Wixii ku saabsanaa Ciisihii
Reer Naasared, kii ahaa nin nebi ah oo xoog u
lahaa wax falniin iyo hadal ah Ilaah iyo dadka
oo dhan hortooda, 20 iyo sidii wadaaddada sare
iyo taliyayaasheennii ugu dhiibeen in dhimasho
lagu xukumo, oo iskutallaabta ayay ku qodbeen.
21 Laakiin waxaannu rajaynaynay inuu yahay

* **24:13** istaadiyon = mayl toban meelood oo meel.

kan Israa'iil soo furan lahaa, laakiin waxaas oo
dhan weliba maanta waa u maalintii saddexaad
markii ay waxaas oo dhammi dhaceen. 22 Weliba
dumar annaga naga mid ah ayaa naga yaabsiiyey,
kuwii aroortii hore xabaashii tegey. 23 Goortii ay
meydkiisii waayeen ayay yimaadeen iyagoo leh,
Waxaannu weliba aragnay muuqad malaa'igo
kuwa yidhi, Wuu nool yahay. 24 Qaarkood oo
nala joogay ayaa xabaashii tegey, oo waxay
arkeen sidii dumarku yidhi, laakiin isagase ma
ay arkin. 25 Markaasuu ku yidhi, Nacasyo yahow
oo qalbigoodu ka raagay inuu rumaysto wixii
nebiyada oo dhammi ay ka hadleen. 26 Masiixa
miyaanay waajib ku ahayn inuu waxaas oo dhan
ku silco oo uu ammaantiisa galo? 27 Markaasuu
ka bilaabay Muuse iyo nebiyada oo dhan,
Qorniinka oo dhanna ayuu uga micneeyey wixii
isaga qudhiisa ku saabsanaa. 28 Goortaasay
ku soo dhowaadeen tuuladay ku socdeen,
isaguna wuxuu iska dhigay mid sii fogaanaya,
29 laakiin way oggolaysiiyeen iyagoo leh, Nala
joog, waayo, makhribku waa dhow yahay,
maalintiina durba waa dhammaatay. Markaasuu
la galay inuu la joogo. 30 Waxaa dhacay kolkuu
cunto ula fadhiistay inuu kibista qaaday, oo
barakeeyey, oo intuu kala jejebiyey ayuu siiyey.
31 Markaasaa indhahoodu furmeen, oo isagay
garteen, wuuna ka libdhay. 32 Markaasay isku
yidhaahdeen, Miyaan qalbigeennu gubanin intuu
jidka inagula hadlayay iyo intuu Qorniinkii inoo
furayay? 33 Saacaddaas qudheeda ayay kaceen
oo Yeruusaalem ku noqdeen, waxayna arkeen
koob-iyo-tobankii iyo kuwii la jiray oo isu ururay,

[34] iyagoo leh, Hubaal Sayidku waa sara kacay, oo
wuxuu u muuqday Simoon. [35] Iyaguna waxay ka
warrameen wixii jidka ka dhacay iyo siday isaga
ugu garteen kala jejebintii kibista.

Ciise Wuxuu U Muuqday Rasuulladii (Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoox. 20:19-23)

[36] Intay waxyaalahaas ku hadlayeen, isaga qud-
hiisa ayaa dhexdooda taagnaa, oo wuxuu ku
yidhi, Nabadi ha idinla jirto. [37] Laakiin way ar-
gaggexeen oo cabsadeen, waxayna u maleeyeen
inay ruuxaan arkeen. [38] Markaasuu ku yidhi,
Maxaad u naxaysaan? Fikirro maxay qalbigiinna
uga kacayaan? [39] Gacmahayga iyo cagahayga
arka inaan anigu isagii ahay, i taabta oo arka,
waayo, ruuxaan jiidh iyo lafo ma leh sidaad igu
arkaysaan inaan leeyahay. [40] Goortuu waxaas
yidhi, ayuu tusay gacmihiisa iyo cagihiisa. [41] Intay
yaabsanaayeen iyagoo aan weli rumaysan farxad
aawadeed, wuxuu ku yidhi, Halkan wax la cuno
ma ku haysaan? [42] Kolkaasay waxay siiyeen in
kalluun duban ah. [43] Markaasuu qaaday oo hor-
tooda ku cunay.

[44] Wuxuu ku yidhi, Kuwani waa hadalladaydii
aan idinkula hadlay intii aan weli idinla jiray.
Waa inay noqdaan wax walba oo sharciga Muuse
iyo nebiyadii iyo sabuurrada laygaga qoray oo
igu saabsanaa. [45] Markaasuu garashadooda u
furay si ay u gartaan Qorniinka. [46] Wuxuuna ku
yidhi, Sidaasay u qoran tahay, Waa inuu Masiixu
silco, oo uu maalinta saddexaad kuwa dhintay
ka soo sara kaco, [47] iyo in toobaddii iyo dem-
bidhaafka magiciisa lagu wacdiyo quruumaha oo

dhan oo laga bilaabo Yeruusaalem. 48 Idinkuna
waxyaalahaas ayaad markhaati ka tihiin. 49 Oo
bal eega, waxaan idiin soo dirayaa ballankii Aab-
bahay, laakiin magaalada jooga ilaa xoog lay-
dinka huwiyo xagga sare.

Ciise Kor Buu U Baxay
(Mar. 16:19-20)

50 Markaasuu iyaga kaxeeyey ilaa meel ku dhow
Beytaniya, oo intuu gacmihii kor u qaaday ayuu
barakeeyey. 51 Waxaa dhacay intuu barakay-
nayay inuu ka tegey, oo waxaa kor loogu qaaday
samada. 52 Markaasay isaga caabudeen, oo waxay
Yeruusaalem kula noqdeen farxad weyn; 53 oo
goor walbaba macbudka ayay ku jireen iyagoo
Ilaah ammaanaya.

Kitaabka Quduuska Ah
The Holy Bible in the Somali language of Somalia, Adan Jim'ale Version

copyright © 1979, 2008 Society for International Ministries -- Kenya

Language: Somali

Translation by: SIM International

Somali, Kitaablka Quduuska Ah

This translation, published by the SIM, was published in 2008.

- If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at PO Box 72983, Nairobi, Kenya.

- This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-08-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3ab4b284-9860-5955-80fb-586830f21756